

Kasvun ja oppimisen lautakunta

10.12.2025

Kokoustiedot

Kasvun ja oppimisen lautakunta

Aika 10.12.2025 klo 17:30 - 21:44
Tauko klo 19:59 - 20:07
Paikka Kokoushuone Karamzin, Karaportti 1, Espoo

Läsnä

Laiho Mia	puheenjohtaja	
Peltoniemi Noora	varapuheenjohtaja	
Kurri Vanessa	jäsen	
Hietanen-Tanskanen Ira	jäsen	
Sarasmaa Aleks	jäsen	
Hokkanen Ari-Pekka	jäsen	
Kantola Anu	jäsen	
Määttänen Petra	jäsen	
Lievonen Mikko	jäsen	
Hellström Martti	jäsen	
Kokko Elina	jäsen	
Taussi Liina	jäsen	
Walls Mika-Erik	jäsen	
Pesonen Aili	jäsen	
Aaltonen Juri	kaupunginhallituksen edustaja	
Tiihonen Olli	nuorisovaltuuston edustaja	Poistui klo 21.22 ennen §:n 314 käsittelyä.
Katainen Mervi	kaupunginhallituksen puheenjohtaja	Poistui klo 19.34 §:n 306 käsittelyn aikana.
Narvo-Akkola Merja	kasvun ja oppimisen toimialajohtaja	Poistui klo 21.39 §:n 315 käsittelyn aikana.
Nurmi Juha	perusopetuksen johtaja	Poistui klo 21.22 ennen §:n 314 käsittelyä.
Mattila Virpi	varhaiskasvatuksen johtaja	Poistui klo 21.22 ennen §:n 314 käsittelyä, palasi klo 21.37 §:n 314 käsittelyn jälkeen.
Turpeinen Jaakko	Vs. toisen asteen koulutuksen johtaja	Poistui klo 21.37 §:n 314 käsittelyn jälkeen.
Söderling Terhi	henkilöstön edustaja	Poistui klo 21.22 ennen §:n 314 käsittelyä.
Helin Erkkö	tilakehityspäällikkö	Poistui klo 18.16 § 305 käsittelyn aikana.
Jyväskylän Marianne	varhaiskasvatuksen asiantuntija	Saapui klo 18.26 ennen §:n 306 käsittelyä, poistui klo 19.59 §:n 306 käsittelyn jälkeen.
Kiesilä Taiju	erityisasiantuntija	Saapui klo 18.26 ennen §:n 306 käsittelyä, poistui

	Latvala Tero	hallintopalvelujen päällikkö	klo 19.59 §:n 306 käsittelyn jälkeen. Saapui klo 20.07 ennen §:n 307 käsittelyä, poistui klo 21.13 §:n 308 käsittelyn jälkeen. Poistui klo 21.22 ennen §:n 314 käsittelyä.
	Huuskonen Netta	viestintäasiantuntija	
	Yli-Luoma Emmi	erityissuunnittelija, sihteeri	
Poissa	Dookie Gyan		

Allekirjoitukset

Mia Laiho
puheenjohtaja

Emmi Yli-Luoma
sihteeri

Pöytäkirja tarkastettu ja hyväksytty

Vanessa Kurri
pöytäkirjantarkastaja

Pöytäkirjan nähtävänäolo

Tämä pöytäkirja on julkaistu yleisessä tietoverkossa 16.12.2025

Käsitellyt asiat

Pykälä nro	Liite nro	Kokousasian otsikko	Sivu
§ 303		Kokouksen laillisuuden ja päätösvaltaisuuden toteaminen	5
§ 304		Pöytäkirjan tarkastajan valinta	6
§ 305		Selostukset ja ilmoitusasiat	7
§ 306	1 - 4	Taiteen perusopetus varhaiskasvatuksessa	9
§ 307	5	Kaksikielisen opetuksen (suomi-englanti) oppilasvalintaperusteiden muuttaminen (pöydälle 26.11.2025)	18
§ 308	6	Espoon kaupungin suomenkielisen perusopetuksen kieliohjelman tarkistaminen (palautettu 12.11.2025)	43
§ 309		Yksityisen hoidon tuen kuntalisien korotus	66
§ 310		Päätös toiminta-avustushakemukseen	70
§ 311	7	Englanninkielisen opetuksen oppilasvalintaperusteiden muuttamista koskevan päätöksen korjaaminen	72
§ 312		Suomenkielisen varhaiskasvatuksen, perusopetuksen ja toisen asteen viranhaltijoiden sekä peruskoulujen johtokuntien päätökset	74
§ 313		Oikaisuvaatimus määräaikaisen peruskoulun matematiikan ja kemian lehtorin valinnasta (uusi päätös)	78
§ 314		Salassa pidettävä opiskelija-asia (JulkL 24 §)	85
§ 315		Oikaisuvaatimus varhaiskasvatuksen asiakasmaksupäätöksistä (Salassa pidettävä asia, JulkL 24 §)	86

§ 303

Kokouksen laillisuuden ja päätösvaltaisuuden toteaminen

Päätös

Puheenjohtaja totesi kokouksen laillisesti koolle kutsutuksi ja päätösvaltaiseksi.

Selostus

Kasvun ja oppimisen lautakunta oli kutsuttu koolle puheenjohtajan allekirjoittamalla 4.12.2025 päivätyllä jäsenille toimitetulla kokouskutsulla.

Espoon kaupunki

Pöytäkirja

6/95

Kasvun ja oppimisen lautakunta

§ 304

10.12.2025

§ 304

Pöytäkirjan tarkastajan valinta

Päätös

Pöytäkirjan tarkastajaksi valittiin Vanessa Kurri.

Kasvun ja oppimisen lautakunta 10.12.2025 § 305

§ 305

Selostukset ja ilmoitusasiat

Valmistelijat / lisätiedot:
Yli-Luoma Emmi

etunimi.sukunimi@espoo.fi
Puhelinnumero 09 816 21

Päätösehdotus

Esittelijä
Kasvun ja oppimisen toimialajohtaja Narvo-Akkola Merja

Kasvun ja oppimisen lautakunta merkitsee tiedoksi selostukset ja ilmoitusasiat.

Käsittely

Kasvun ja oppimisen lautakunta sai tiedoksi seuraavat selostukset ja ilmoitusasiat:

- Raportti Kutojantie 2:n tiloista (tilakehityspäällikkö Erkko Helin)
- Varhaiskasvatuksen ja toisen asteen koulutuksen johtajavalinnat (kasvun ja oppimisen toimialajohtaja Merja Narvo-Akkola)
- Mobiililaitteiden käyttöä koskevat linjaukset (kasvun ja oppimisen toimialajohtaja Merja Narvo-Akkola)
- Niipperin päiväkodin tilanne (varhaiskasvatuksen johtaja Virpi Mattila)

Päätös

Kasvun ja oppimisen lautakunta merkitsi tiedoksi kuullut selostukset ja ilmoitusasiat.

Selostus

Päätöshistoria

Liitteet

Espoon kaupunki

Pöytäkirja

8/95

Kasvun ja oppimisen lautakunta

§ 305

10.12.2025

Oheismateriaali

Tiedoksi

Asianumero 4461/12.01.01/2025

Kasvun ja oppimisen lautakunta 10.12.2025 § 306

§ 306

Taiteen perusopetus varhaiskasvatuksessa

Valmistelijat / lisätiedot:
Jyväsjärvi Marianne
Kiesilä Taiju
Knuuttila Ellinoora
Honkanen Skoog Sanja
etunimi.sukunimi@espoo.fi
Puhelinnumero 09 816 21

Päätösehdotus

Esittelijä
Kasvun ja oppimisen toimialajohtaja Narvo-Akkola Merja

Kasvun ja oppimisen lautakunta päättää, että Opetus- ja varhaiskasvatuslautakunnan 20.3.2013 § 107 vahvistamien periaatteiden (1428/12.01.01/2013) mukaisen taiteen perusopetuksen järjestäminen päättyy 30.6.2026 Espoon kaupungin suomenkielisissä päiväkodeissa ja ostopalvelupäiväkodeissa.

Käsittely

Hietanen-Tanskanen teki Peltoniemen, Kantolan, Wallsin, Sarasmaan ja puheenjohtaja Laihon kannattamana seuraavan vastaehdotuksen:

”Kasvun ja oppimisen lautakunta päättää, että Opetus- ja varhaiskasvatuslautakunnan 20.3.2013 § 107 vahvistamien periaatteiden (1428/12.01.01/2013) mukaisen taiteen perusopetuksen järjestäminen jatkuu Espoon kaupungin suomenkielisissä päiväkodeissa ja ostopalvelupäiväkodeissa. Toimintaa kehitetään yhteistyössä taiteen perusopetusta järjestävien oppilaitosten kanssa. Yhteistyössä huomioidaan erityisesti lasten yhdenvertaisuus sekä toimivat sujuvat järjestelyt. Lisäksi tiedotusta vapaaoppilaspaikoista tai maksuhojennuksista tulee lisätä ja parantaa.”

Walls teki puheenjohtaja Laihon ja Sarasmaan kannattamana seuraavan lisäehdotuksen:

”Lautakunta edellyttää, että taiteen perusopetuksen järjestämisessä ja toteuttamisessa suomenkielisissä päiväkodeissa ja ostopalvelupäiväkodeissa tunnistetaan ja huomioidaan entistä paremmin

erityistä tukea tarvitsevat vammaiset ja toimintarajoitteiset lapset, myös aistiesteettömyys huomioiden.”

Kokko teki Hellströmin ja Lievosen kannattamana seuraavan vastaehdotuksen:

”Kasvun ja oppimisen lautakunta päättää, että 1. Opetus- ja varhaiskasvatustalouden 20.3.2013 § 107 vahvistamien periaatteiden (1428/12.01.01/2013) mukaisen taiteen perusopetuksen järjestäminen varhaiskasvatuksen yhteydessä erotetaan 30.6.2026 alkaen Espoon kaupungin suomenkielisissä päiväkodeissa ja ostopalvelupäiväkodeissa opetushallituksen suosituksen mukaisesti selkeästi omaksi kokonaisuudekseen ja sijoitetaan päivän alkuun tai loppuun. 2. Taidekasvatuksen opetusta Espoon kaupungin suomenkielisissä päiväkodeissa ja ostopalvelupäiväkodeissa kehitetään yhdessä taiteen perusopetusta järjestävien oppilaitosten kanssa.”

Puheenjohtaja totesi, että on tehty esittelijän päätösehdotuksesta poikkeavia kannatettuja ehdotuksia, joiden johdosta on äänestettävä. Puheenjohtaja ehdotti, että ensimmäisessä äänestyksessä ovat vastakkain Hietanen-Tanskasen ja Kokon tekemät vastaehdotukset ja niistä voittanut ehdotus asetetaan edelleen vastakkain esittelijän päätösehdotuksen kanssa. Lautakunta hyväksyi puheenjohtajan ehdotuksen äänestysjärjestyksestä.

Äänestyksessä Hietanen-Tanskasen vastaehdotuksen puolesta äänesti 10 jäsentä, Kokon vastaehdotuksen puolesta äänesti 3 jäsentä ja 1 äänesti tyhjää. Puheenjohtaja totesi Hietanen-Tanskasen vastaehdotuksen kymmenellä äänellä kolmea ääntä vastaan, yhden äänestäessä tyhjää, voittaneen äänestyksen. Äänestystulosraportti on pöytäkirjan liitteenä.

Toisessa äänestyksessä esittelijän päätösehdotuksen puolesta äänesti 1 jäsen, Hietanen-Tanskasen vastaehdotuksen puolesta 10 jäsentä ja 3 äänesti tyhjää. Puheenjohtaja totesi kasvun ja oppimisen lautakunnan kymmenellä äänellä yhtä ääntä vastaan, kolmen äänestäessä tyhjää, hyväksyneen Hietanen-Tanskasen vastaehdotuksen. Äänestystulosraportti on pöytäkirjan liitteenä.

Keskustelun päätyttyä puheenjohtaja Laiho tiedusteli, voidaanko Wallsin tekemä lisäysehdotus yksimielisesti hyväksyä. Koska sitä ei vastustettu, puheenjohtaja totesi sen tulleen yksimielisesti hyväksytyksi.

Esittelijä, Kokko, Lievonen ja Hellström ilmoittivat eriävän mielipiteensä lautakunnan tekemään päätökseen. Kokon, Lievosen ja Hellströmin eriävän mielipiteen perustelut ovat pöytäkirjan liitteenä.

Päätös

Kasvun ja oppimisen lautakunta päätti, että Opetus- ja varhaiskasvatuslautakunnan 20.3.2013 § 107 vahvistamien periaatteiden (1428/12.01.01/2013) mukaisen taiteen perusopetuksen järjestäminen jatkuu Espoon kaupungin suomenkielisissä päiväkodeissa ja ostopalvelupäiväkodeissa. Toimintaa kehitetään yhteistyössä taiteen perusopetusta järjestävien oppilaitosten kanssa. Yhteistyössä huomioidaan erityisesti lasten yhdenvertaisuus sekä toimivat sujuvat järjestelyt. Lisäksi tiedotusta vapaaoppilaspaikoista tai maksuhuojennuksista tulee lisätä ja parantaa.

Lisäksi lautakunta edellyttää, että taiteen perusopetuksen järjestämisessä ja toteuttamisessa suomenkielisissä päiväkodeissa ja ostopalvelupäiväkodeissa tunnistetaan ja huomioidaan entistä paremmin erityistä tukea tarvitsevat vammaiset ja toimintarajoitteiset lapset, myös aistiesteettömyys huomioiden.

Esittelijä, Kokko, Lievonen ja Hellström ilmoittivat eriävän mielipiteensä lautakunnan tekemään päätökseen.

Selostus

Varhaiskasvatuksessa annettavaa taidekasvatusta toteutetaan varhaiskasvatussuunnitelman mukaisesti osana varhaiskasvatuksen pedagogista toimintaa. Tämän lisäksi Espoossa taidekasvatusta vahvistaa tällä hetkellä yhteistyössä kulttuurin tulosityksikön kanssa toteutettava Kulttuurikurkkaus ja perheille maksullinen taiteen perusopetus.

Päätösehdotuksen mukaisesti esitetään, että nykyisestä toimintamallista luovutaan. Päätösehdotuksesta on laadittu lapsivaikutusten arviointi (oheismateriaali 1). Sen mukaan taiteen perusopetusta antavien oppilaitosten kanssa voidaan tehdä yhteistyötä varhaiskasvatuksessa jatkossa varhaiskasvatuksen periaatteiden mukaisesti.

Varhaiskasvatuspäivän yhteydessä järjestetään taiteen perusopetusta Opetus- ja varhaiskasvatuslautakunnan vuonna 2013 vahvistamien periaatteiden (1428/12.01.01/2013) mukaisesti noin 50:ssä kaupungin 170:sta päiväkodista. Taiteen perusopetus on tasolta tasolle etenevää, yleensä vapaa-ajalla annettavaa taiteen opetusta, joka perustuu taiteen perusopetuksesta annettuun lakiin. Varhaiskasvatuspäivän aikana tapahtuva taiteen perusopetus on lapselle vapaaehtoista harrastustoimintaa. Se ei ole kaikille yhteistä varhaiskasvatusta.

Nykyisessä tavassa järjestää taiteen perusopetusta päiväkodeissa on havaittu haasteita johtuen toimintaympäristön ja normien muuttumisesta. Varhaiskasvatuspäivän aikana annettava taiteen perusopetus on perheille maksullista ja toimintaan osallistuu näin ollen vain osa lapsista. Toiminta on koettu lasten, perheiden ja henkilökunnan näkökulmista lapsia eriarvoistavaksi. Varhaiskasvatusta koskeviin normeihin on tullut toiminnan

käynnistymisen jälkeen tarkennuksia, joiden valossa vain osalle lapsista kohdentuva toiminta asettuu kyseenalaiseksi. Vuonna 2013 vahvistetuissa periaatteissa on myös ongelmia ja epäselvyyttä taiteen perusopetuksen asemassa osana varhaiskasvatuspäivää.

Toiminnan nykytila

Vuodesta 2013 alkaen Opetus- ja varhaiskasvatuslautakunnan päätöksessä (1428/12.01/2013) mainitut taiteen perusopetusta antavat oppilaitokset ovat voineet järjestää perheille maksullista taiteen opetusta päiväkodissa varhaiskasvatuspäivän aikana. Opetus on viikoittaista, ja sama oppilaitos järjestää päiväkodissa opetusta tavallisesti usean vuoden ajan. 90 % päiväkodeissa tarjotusta opetuksesta on musiikin opetusta, 8 % tanssia ja 2 % sirkuksen ja teatterin opetusta.

Opetukseen osallistui Espoon kaupungin päiväkodeissa lukuvuoden 2024–2025 aikana noin 13 % kaikista varhaiskasvatuksessa olevista 3–6 vuotiaista lapsista, noin 1300 lasta. Lukuvuonna 2024–2025 toimintaan osallistui keskimäärin 30 % 3–6 –vuotiaista lapsista niissä päiväkodeissa, joissa opetusta on tarjolla. Erot päiväkotien välillä ovat suuria, ja todellinen osallistujamäärä päiväkodeissa vaihtelee 8 % - 60 % välillä. Tavallisesti opetukseen osallistuu varhaiskasvatuspäivän aikana vain osa kunkin ryhmän lapsista.

Opetus painottuu päiväkotien ja lasten määrässä mitattuna alueellisesti Tapiolan, Matinkylä-Olarin, Espoonlahden ja Leppävaara läntinen - palvelualueille. Muilla palvelualueilla toiminta on vähäisempää. Toimintaa oli vuonna 2024 lähes saman verran kuin syksyllä 2013.

Vanhemmat ilmoittavat itse lapsensa toimintaan suoraan päiväkodissa toimivalle taiteen perusopetusta antavalle oppilaitokselle. Toimintaan osallistuvilta lapsilta peritään lukukausimaksi, jonka huoltajat maksavat oppilaitokselle. Lukukausimaksu vaihtelee 115–210 euron välillä oppilaitoksesta ja ikäryhmästä riippuen.

Pienituloiset perheet voivat hakea vapaaoppilaspaikkoja tai maksuhojennuksia suoraan taiteen perusopetuksen oppilaitokselta toimittamalla alennukseen oikeuttavat todistukset, esimerkiksi perheen tuloista, oppilaitokselle. Kukin oppilaitos määrittelee itse millä perusteilla näitä paikkoja ja hojennuksia myönnetään ja miten niitä haetaan. Suurella osalla toimintaa järjestävistä oppilaitoksista myöntöperusteet ovat yhteneväiset varhaiskasvatuksen asiakasmaksun maksuvapautuksen perusteiden kanssa. Vapaaoppilaspaikalla toimintaan osallistuu varhaiskasvatuspäivän aikana tapahtuvassa toiminnassa noin 10 % osallistujista. Asiakasmaksun maksuvapautuksen sai vuonna 2024 lähes 40 % kaupungin päiväkodeissa olevista lapsista.

Huoltajilta, varhaiskasvatussyksiköiden johtajilta ja henkilöstöltä on kuluneina vuosina tullut palautteita, joiden mukaan osa toiminnan ulkopuolella olevista lapsista kokee jäävänsä ulkopuoliseksi ja toiminta mielletään päiväkodin arjessa eriarvoistavaksi. Vapaaoppilasmaahan hakeminen kuvataan palautteissa myös joillekin huoltajille liian vaikeaksi.

Toiminnan kehittäminen

Vuoden 2013 päätöksen mukaista taiteen perusopetuksen toimintaa on pyritty vuosien aikana kehittämään ja selkiyttämään tarkentamalla toimijoille annettuja ohjeistuksia vuonna 2022 ja käymällä dialogia taiteen perusopetusta antavien oppilaitosten ja päiväkotien kanssa. Toiminnan kehittämistä on käsitelty toimintavuonna 2024–2025 varhaiskasvatuksen aluepäälliköiden ja varhaiskasvatussyksiköiden johtajien kanssa.

Vuoden 2013 toimintamallissa tällä hetkellä mukana olevien oppilaitosten rehtoreita kuultiin osallistumisen esteiden poistamiseksi. Touko-kesäkuussa 2025 tavattiin viisi kaupungin päiväkodeissa toimivan oppilaitoksen rehtoria kahdenkeskisissä haastatteluissa. Toimintamallissa on mukana seitsemän taiteen perusopetuksen oppilaitosta 17:sta oppilaitoksesta. 10 rehtoria ja varhaisiän taidepedagogia kaupungin päiväkodeissa toimivista oppilaitoksista osallistui toukokuussa 2025 kulttuurin tulosityksikön järjestämään työpajaan, jossa etsittiin yhdessä ratkaisuehdotuksia ja ideoita erilaisiin mahdollisiin tapoihin toteuttaa opetusta päiväkodeissa. Taiteen perusopetuksen oppilaitosten haastatteluiden ja työpajojen tuloksia käytettiin syksyllä 2025 käynnistyneen varhaisiän taidekasvatuksen pilotin suunnittelussa (Kasvun ja oppimisen lautakunta 20.8.2025 § 142 2364/12.01.00/2025).

Neljä suurinta musiikin oppilaitosta Espoossa on aktiivisesti ilmaissut huolensa vanhanmallisen toiminnan lakkaamisesta. Heitä tavattiin Teams-tapaamisessa erikseen syyskuussa 2025. Musiikkioppilaitosten huolena on varhaiskasvatusta käsittelevien lasten väheneminen oppilaitoksen oppilasmäärissä, muutokset opettajien opetustunneissa sekä lasten jääminen vaille pitkäjänteisen muskaritoiminnan positiivisia vaikutuksia.

Kulttuurin tulosityksikkö tapaa kaikkia Espoon taiteen perusopetuksen oppilaitoksia säännöllisesti kaksi kertaa vuodessa järjestettävissä Kumppanuusfoorumeissa. Taiteen perusopetuksen toimintamallia varhaiskasvatuksessa ei ole näissä foorumeissa käsitelty, koska kaikki oppilaitokset eivät ole olleet mukana toiminnassa. Vain yhdeksän Espoossa toimivista 16 taiteen perusopetuksen oppilaitoksesta on voinut ollut mukana toiminnassa vuoden 2013 päätöksen (Opetus- ja varhaiskasvatuslautakunta 20.3.2013 1428/12.01.01/2013) mukaisesti. Kumppanuusfoorumien lisäksi jokainen rehtori tavataan vuosittaisissa kulttuurin tulosityksikön, Svenska bildningstjänsterin ja oppilaitoksen välisissä yhteistyötapaamisissa.

Varhaisiän taidekasvatuksen pilotti

Toiminnassa havaittujen haasteiden ratkaisemiseksi syksyllä 2025 käynnistettiin kokeilu, jossa kehitetään uutta tapaa tuoda taiteen perusopetusta antavien oppilaitosten taideopetusta yhdenvertaisesti päiväkoteihin (Kasvun ja oppimisen lautakunta 20.8.2025 § 142 2364/12.01.00/2025). Kokeilussa opetusta on 8 viikon ajan ja siihen osallistuvat kaikki päiväkodin 5-vuotiaat. Huoltajien ei tarvitse ilmoittaa lasta toimintaan, eikä siitä aiheudu perheelle kustannuksia. Pilottiin ilmoittautui lukuvuodelle 2025–2026 mukaan kahdeksan Espoossa toimivaa taiteen perusopetusta antavaa oppilaitosta ja 60 varhaiskasvatusyksikköä.

Taidekasvatus on tärkeä osa varhaiskasvatussuunnitelman mukaista pedagogista toimintaa, jota on myös kehitetty Espoossa varhaiskasvatuksen ja kulttuurin tulosyksiköiden yhteistyönä. Vuodesta 2019 lähtien toiminut Kulttuurikurkkaus tuo jo kulttuurisältyä kaikille 3–5-vuotiaille ja koulutusta työntekijöille kaupungin päiväkodeissa kerran lukukaudessa. Syksyllä 2025 käynnistynyt, yhteistyössä taiteen perusopetusta tarjoavien oppilaitosten kanssa toteutettava kokeilu mahdollistaa vakiintuessaan päiväkoteihin syventävän taideopetusjakson vuosittain eri taiteenaloilta. Molemmat mallit tukevat lasten yhdenvertaista mahdollisuutta osallistua taidekasvatukseen.

Toimintaympäristössä tapahtuneet muutokset

Nykyisessä tavassa järjestää taiteen perusopetusta päiväkodeissa on havaittu haasteita toimintaympäristön ja normien muuttumisen näkökulmasta. Yhä suurempi osa alle kouluikäisistä lapsista osallistuu varhaiskasvatukseen, ja kunnallisessa varhaiskasvatuksessa olevien lasten määrä on kasvanut Espoossa 17 % vuodesta 2014 vuoteen 2024. Muuta kuin suomea tai ruotsia äidinkielenään puhuvien osuus varhaiskasvatuksessa on noussut vuoden 2014 17 %:sta vuoden 2024 34 %:iin.

Toiminnan periaatteiden vahvistamisen jälkeen varhaiskasvatusta koskeviin lakeihin ja toimintaa ohjaaviin velvoittaviin asiakirjoihin on tullut lukuisia tarkennuksia koskien yhdenvertaisuutta ja inklusiivisuutta varhaiskasvatuksessa. Näiden muutosten valossa vain osalle lapsista kohdentuva tai muu maksullinen toiminta varhaiskasvatuspäivän aikana asettuu kyseenalaiseksi.

Varhaiskasvatuslain (13.7.2018/540) § 3 mukaan varhaiskasvatuksen tarkoituksena on edistää yhdenvertaisuutta ja huolehtia, että yhdenvertaisuus toteutuu kaikessa toiminnassa, sekä tukea lapsen oppimisen edellytyksiä ja edistää elinikäistä oppimista ja koulutuksellisen tasa-arvon toteuttamista inklusiivisten periaatteiden mukaisesti (16.12.2021/1183). Yhdenvertaisuuslain § 6 a (19.12.2024/907) mukaan

varhaiskasvatuksen järjestäjän on arvioitava, miten yhdenvertaisuus toteutuu sen toiminnassa, ja ryhdyttävä tarvittaviin toimenpiteisiin yhdenvertaisuuden toteutumisen edistämiseksi.

Varhaiskasvatussuunnitelman perusteet määrittelee raamit yhtenäisen ja tasa-arvoisen varhaiskasvatuksen toteuttamiselle inklusiivisten periaatteiden mukaisesti. Opetushallitus kuvaa Varhaiskasvatussuunnitelman perusteissa 2022 inklusiivisuutta seuraavasti: Varhaiskasvatusta ja esiopetusta järjestetään ja kehitetään inklusioperiaatteen mukaisesti, jolloin kaikilla lapsilla on oikeus osallistua yhdessä varhaiskasvatukseen ja esiopetukseen esimerkiksi tuen tarpeista, vammaisuudesta tai kulttuurisesta taustasta riippumatta. Periaatteisiin kuuluu kaikkia lapsia koskevat yhtäläiset oikeudet, tasa-arvoisuus, yhdenvertaisuus, syrjimättömyys, moninaisuuden arvostaminen sekä sosiaalinen osallisuus ja yhteisöllisyys. Varhaiskasvatuksessa inklusiivisuus on arvo, periaate ja kokonaisvaltainen tapa ajatella. Se koskee kaikkia lapsia ja varhaiskasvatuksen ja esiopetuksen järjestämistä sekä koko yhteiskuntaa.

Uudessa Espoo-tarinassa (2025) kuvataan, että jokainen lapsi voi onnistua ja yltää parhaimpaansa. Monipuolinen osaaminen on mahdollista kaikille taustasta riippumatta, ja mahdollisuudet avautuvat myös niille, joille se ei ole aiemmin ollut mahdollista. Jokainen lapsi kokee kuuluvansa joukkoon. Segregaatiota ja eriarvoisuutta vähennetään lasten ja nuorten arjessa yhteisvoimin.

Vuonna 2013 vahvistettujen toimintaperiaatteiden ongelmia

Opetus- ja varhaiskasvatuslautakunnan vuonna 2013 vahvistamien periaatteiden (1428/12.01.01/2013) liitteen (oheismateriaali 3) mukaan päiväkodissa toimivien taiteen perusopetuksen opetusryhmien toimintasuunnitelma tulisi kirjata osaksi päiväkodin varhaiskasvatussuunnitelmaa (§ 9). Taiteen perusopetus integroidaan päiväkodin päiväjärjestykseen ja varhaiskasvatuksen sisältöön siten, että se ei lasten näkökulmasta näyttäyty muusta varhaiskasvatuksesta irrallisena (§ 10). Päiväkodissa toimivien taiteen perusopetuksen opetusryhmien toimintasuunnitelma suunnitellaan yhteistyössä taiteen perusopetuksen opettajan ja päiväkodin henkilökunnan kanssa (§ 8). Periaatteiden mukaan toiminta olisi siis osa varhaiskasvatusta.

Toiminnan vastuullisena järjestäjänä toimii kuitenkin taiteen perusopetusta antava oppilaitos. Periaatteiden § 12 mukaan taiteen perusopetusta antava oppilaitos on vastuussa lapsista opetuksen aikana. Taideoppilaitos huolehtii ilmoittautumisjärjestelyistä ja perii toimintaan osallistuvien lasten perheiltä lukukausimaksun (§ 6–7). Huoltajilla on mahdollisuus hakea lapselleen oppilaitokselta maksuhuojennusta tai vapaaoppilaspaikkaa kunkin oppilaitoksen periaatteiden mukaisesti. Päiväkodin henkilökuntaa voi olla mukana taiteen perusopetuksen aikana oman osaamisensa

kehittämiseksi (§ 12), mutta osallistuminen ei ole pakollista, eivätkä he ole vastuussa lapsista opetuksen aikana.

Taiteen perusopetusta antavat oppilaitokset eivät ole varhaiskasvatuksen järjestäjiä, eivätkä ne siten voi olla varhaiskasvatusta olevan toiminnan vastuullisia järjestäjiä. On ongelmallista, jos ryhmäsuunnitelmaan kirjataan asioita, jotka eivät ole varhaiskasvatusta. Varhaiskasvatusta olevasta toiminnasta ei myöskään voida periä varhaiskasvatuksen asiakasmaksuista (1503/2016) annetun lain mukaan erillistä maksua.

Oikeusasiamies on vuonna 2017 tehnyt espoolaiselta huoltajalta saamansa kantelun perusteella selvityksen (EOAK/5754/2016) päiväkodissa järjestettävistä maksullisista musiikkileikkikouluista yhdenvertaisuuden näkökulmasta silloin voimassa olleen lainsäädännön ja muiden normien valossa. Lausunnon mukaan päiväkotipäivän yhteydessä järjestettävä maksullinen muu toiminta tulee erottaa selkeästi varhaiskasvatuksesta erilliseksi kokonaisuudeksi. Toiminnasta ei lausunnossa puhuta varhaiskasvatuksena. Päiväkotipäivän yhteydessä järjestettävässä muussakin toiminnassa tulee lausunnon mukaan huolehtia eri tavoin siitä, että lapsi voi osallistua toimintaan ilman, että osallistumismaksu muodostaa estettä osallistumiselle. Eduskunnan oikeusasiamiehelle 13.2.2017 antamassaan lausunnossa Opetushallitus suosittelee, että jos muuta toimintaa, kuten taiteen perusopetusta, aiotaan varhaiskasvatuksen yhteydessä erikseen järjestää, se tulisi erottaa selkeästi omaksi kokonaisuudekseen ja sijoittaa päivän alkuun tai loppuun.

Asia käsitellään omalta osaltaan Svenska Rum -lautakunnan kokouksessa 11.12.2025.

Päätöshistoria

Liitteet

- 1 Äänestystulosraportti 1, 10.12.2025 § 306
- 2 Äänestystulosraportti 2, 10.12.2025 § 306
- 3 Eriävän mielipiteen perustelut § 306, Elina Kokko ja Mikko Lievonen
- 4 Eriävän mielipiteen perustelut § 306, Martti Hellström

Oheismateriaali

- Ennakkoarviointi
- Vuonna 2013 tehty päätös (1428/12.01.01/2013) taiteen perusopetuksen järjestämisestä varhaiskasvatuksessa
- Vuonna 2013 vahvistetut periaatteet (1428/12.01.01/2013) taiteen perusopetuksen järjestämiseksi varhaiskasvatuksessa

Tiedoksi

Espoon kaupunki

Pöytäkirja

17/95

Kasvun ja oppimisen lautakunta

§ 292

26.11.2025

Kasvun ja oppimisen lautakunta

§ 307

10.12.2025

Asianumero 3791/12.01.01/2025

Kasvun ja oppimisen lautakunta 10.12.2025 § 307

§ 307

Kaksikielisen opetuksen (suomi-englanti) oppilasvalintaperusteiden muuttaminen (pöydälle 26.11.2025)

Valmistelijat / lisätiedot:

Latvala Tero

Tuovinen Jonna

Gould Merivuokko

Sirviö Jemina

etunimi.sukunimi@espoo.fi

Puhelinnumero 09 816 21

Päätösehdotus

Esittelijä

Perusopetuksen johtaja Nurmi Juha

Kasvun ja oppimisen lautakunta

1

Hyväksyy kaksikielisen opetuksen (suomi-englanti) oppilasvalintaperusteet liitteen mukaisesti.

2

Päätää, että uudet oppilasvalintaperusteet tulevat voimaan 1.1.2026.

Käsittely

Esittelijän liitteeseen tekemä muutos on huomioitu pöytäkirjassa.

Puheenjohtaja Laiho teki Hietanen-Tanskasen, Lievosen, Wallsin, Kurrin ja Kokon kannattamana seuraavan lisäysehdotuksen:

”Lisäys Valintaan kaksikieliseen opetukseen 2–6, 8–9 ja koulutyön aikana Kaksikieliseen opetukseen voidaan valita myös äidinkielenään suomea puhuva lapsi, joka muuttaa Suomeen maasta, jossa hän on osallistunut englanninkieliseen varhaiskasvatukseen, peruskouluun tai vastaavaan, jonka perusteella arvioidaan lapsen omaavan riittävät englannin kielen taidot.”

Lievonen teki puheenjohtaja Laihon, Taussin, Wallsin, Kurrin ja Kokon kannattamana seuraavan muutosehdotuksen:

"Päätää poistaa mahdollisuuden kaksikielisen (suomi-englanti) opetuksen automaattiseen valintaan niille oppilaille, jotka tulevat englanninkielisestä opetuksesta. Poikkeus voidaan tehdä englanninkielisestä opetuksesta tuleville oppilaille, joiden suomen kielen taito on riittävä kaksikieliseen (suomi-englanti) opetukseen."

Puheenjohtaja Laiho teki Peltoniemen ja Wallsin kannattamana seuraavan lisäysehdotuksen:

"Lautakunta valtuuttaa esittelijän tekemään tarvittavat tekniset muutokset valintakriteereihin lautakunnan päätöksen mukaisesti."

Keskustelun päätyttyä puheenjohtaja Laiho tiedusteli, voidaanko puheenjohtajan tekemä lisäysehdotus yksimielisesti hyväksyä. Koska sitä ei vastustettu, puheenjohtaja totesi sen tulleen yksimielisesti hyväksytyksi.

Puheenjohtaja tiedusteli, voidaanko Lievosen tekemä muutosehdotus yksimielisesti hyväksyä. Koska sitä ei vastustettu, puheenjohtaja totesi sen tulleen yksimielisesti hyväksytyksi.

Puheenjohtaja tiedusteli, voidaanko puheenjohtajan tekemä lisäysehdotus yksimielisesti hyväksyä. Koska sitä ei vastustettu, puheenjohtaja totesi sen tulleen yksimielisesti hyväksytyksi.

Lautakunnan liitteeseen tekemät muutokset ja lisäykset on huomioitu pöytäkirjassa.

Päätös

Kasvun ja oppimisen lautakunta

1

Hyväksyi kaksikielisen opetuksen (suomi-englanti) oppilasvalintaperusteet liitteen mukaisesti.

2

Päätöksi, että uudet oppilasvalintaperusteet tulevat voimaan 1.1.2026.

3

Valtuutti esittelijän tekemään tarvittavat tekniset muutokset valintakriteereihin lautakunnan päätöksen mukaisesti.

Selostus

Opetus- ja varhaiskasvatuslautakunta on 28.9.2016 § 147 päättänyt kaksikielisen opetuksen oppilasvalintaperusteista. Kasvun ja oppimisen lautakunta on 15.4.2025 § 63 lukuvuoden 2025-2026 oppilaspaikkoja koskevan päätöksen yhteydessä edellyttänyt, että oppilasvalintaperusteet tuodaan lautakuntaan uudelleen arvioitavaksi.

Suomenkielisen perusopetuksen tulosyksikkö on arvioinut kuluvaan syksyn aikana voimassa olevien oppilasvalintaperusteiden toimivuutta huoltajilta ja kouluilta saatujen palautteiden perusteella sekä selvittänyt oppilasvalintaperusteisiin liittyviä muutostarpeita yhteistyössä kaksikielistä opetusta (suomi-englanti) tarjoavien koulujen rehtoreiden kanssa. Tarkastelussa on huomioitu englanninkielisen opetuksen ja ruotsin kielikylpyopetuksen oppilasvalintaperusteiden muuttamista koskevan valmistelun käynnistyminen, ja se, että kaksikielisen opetuksen (suomi-englanti), ruotsin kielikylpyopetuksen ja englanninkielisen opetuksen oppilasvalintaperusteiden toivotaan olevan soveltuvien osin yhtenevät.

Ennakoarviointi ja näkemysten selvittäminen

Oppilasvalintaperusteiden muuttamiseksi tarkastelluista vaihtoehtoista on laadittu ennakoarviointi. Ennakoarviointi sisältää kuvauksen nykytilasta sekä tarkemmat tiedot kustakin vaihtoehdosta ja niiden vaikutuksista oppilaisiin, johtamiseen ja resursseihin. Ennakoarviointi on oheismateriaalina.

Kaksikielistä opetusta (suomi-englanti) tarjoavien koulujen johtokuntia, oppilaskuntia ja henkilöstöä on pyydetty antamaan oma lausuntonsa oppilasvalintaperusteiden muuttamiseksi tarkastelluista vaihtoehtoista ja ehdotetuista uusista oppilasvalintaperusteista. Asiassa annetut lausunnot ovat oheismateriaalina.

Oppilasvalintaperusteiden muuttamiseksi tarkastellut vaihtoehdot ja vaihtoehdot koskevat kannanotot

Jäljempänä mainitulla englanninkielisellä opetuksella tarkoitetaan vastaavaa laajamittaista kaksikielistä opetusta, jota Espoossa tarjotaan Espoo International Schoolissa ja Kivimiehen koulussa (Kivimies International School).

Oppilasvalinta 1. luokalle

Oppilasvalinnan perusteena on tällä hetkellä valintakoe. Hakijan tulee saavuttaa valintakokeen jokaisessa osiossa määritelty alin pistemäärä ja kokonaispisteissä määritelty alin pistemäärä. Hakijan tulee saavuttaa valintakokeessa käytännössä seuraavat pisteet:

- Suomen kielen valmiuksia kartoittava koe 30 pistettä, kuitenkin siten, että jokaisessa kokeen tehtävässä saavutettava vähintään 7 pistettä.
- Englannin kielen peruskäsitteistöä ja kielitaitoa kartoittava koe 22 pistettä.

Opetusta tarjoavien koulujen opetusryhmiin jää vuosittain vapaita oppilaspaikkoja ja opetusryhmät voivat jäädä oppilasmäärältään hyvin

pienikokoisiksi pääasiassa siksi, että valintakokeen hyväksytysti suorittaneita (alimmat hyväksytyt pisteet saavuttaneita) ja/tai kouluun hakeneita valintaperusteet täyttäviä hakijoita ei ole riittävästi.

Suomenkielisen perusopetuksen tulosityksikkö on tarkastellut oppilasvalintaperusteiden muuttamiseksi kolmea vaihtoehtoa.

Vaihtoehto 1.

Oppilasvalinnan perusteena on valintakoe. Valintakoe koostuu suomen kielen valmiuksia kartoittavasta kokeesta (0-x pistettä) sekä englannin kielen peruskäsitteistöä ja kielitaitoa kartoittavasta kokeesta (0-x pistettä). Hakijan tulee saavuttaa valintakokeen kokonaispisteissä x pistettä. Hakijat valitaan kokonaispisteiden (0-x) mukaisessa järjestyksessä. Kokonaispisteiden ollessa samat, hakijoiden keskinäisen järjestyksen ratkaisee sisarusperuste (sisarus koulun kaksikielisessä opetuksessa muulla kuin ylimmällä vuosiluokalla). Jos sisarusperustekin on sama, hakijoiden keskinäisen järjestyksen ratkaisee arpa.

Keskeinen muutos nykyisiin oppilasvalintaperusteisiin on, että

- hakijoiden edellytetään saavuttavan ainoastaan valintakokeen kokonaispisteissä määritelty alin hyväksytty pistemäärä
- alin hyväksytty kokonaispistemäärä päätetään lautakunnassa oppilasvalintaperusteiden yhteydessä, ja se on nykyistä alhaisempi
- tasatilanteessa sisarusperusteen jälkeen olevien hakijoiden keskinäisen järjestyksen ratkaisee arpa.

Vaihtoehtoa 1 kannattaa

- Haukilahden koulun johtokunta, henkilöstö ja oppilaskunta
- Kilonpuiston koulun opettajakunta
- Niittykummun koulun johtokunta ja henkilöstö
- Nöykkiön koulun johtokunta, henkilöstö ja oppilaskunta
- Kuitinmäen koulun johtokunta, henkilöstö ja osa Kuitinmäen koulun oppilaskunnasta.

Jalavapuiston koulun johtokunta ja henkilöstö kannattavat vaihtoehtoa 1, mutta ehdottavat ensisijaisesti alimpia hyväksytyjä pistemääriä nykyisen mukaisesti.

Vaihtoehto 2.

Oppilasvalinnan perusteena on valintakoe. Valintakoe koostuu suomen kielen valmiuksia kartoittavasta kokeesta (0-x pistettä) sekä englannin kielen peruskäsitteistöä ja kielitaitoa kartoittavasta kokeesta (0-x pistettä). Hakijan tulee saavuttaa valintakokeen kokonaispisteissä x pistettä. Hakijat valitaan seuraavassa etusijajärjestyksessä:

Kasvun ja oppimisen lautakunta

§ 292

26.11.2025

Kasvun ja oppimisen lautakunta

§ 307

10.12.2025

- 1) Hakijat, jotka ovat osallistuneet varhaiskasvatukseen ja esiopetukseen kaksikielisessä/vieraskielisessä päiväkodissa (opetuskielenä englanti). Jos hakijoita on enemmän kuin oppilaspaikkoja, ratkaisee hakijoiden keskinäisen järjestyksen sisarusperuste (sisarus koulun kaksikielisessä opetuksessa muulla kuin ylimmällä luokalla). Jos sisarusperustekin on sama, hakijoiden keskinäisen järjestyksen ratkaisee arpa.
- 2) Hakijat, joilla on sisarus koulun kaksikielisessä opetuksessa (muulla kuin koulun ylimmällä vuosiluokalla). Jos sisarusperuste on sama, hakijoiden keskinäisen järjestyksen ratkaisee arpa.
- 3) Hakijat valintakokeen kokonaispistemäärien mukaisessa järjestyksessä. Kokonaispisteiden ollessa samat, hakijoiden keskinäisen järjestyksen ratkaisee arpa.

Keskeinen muutos nykyisiin oppilasvalintaperusteisiin on, että

- hakijoiden edellytetään saavuttavan ainoastaan valintakokeen kokonaispisteissä määritelly alin hyväksytty pistemäärä
- alin hyväksytty kokonaispistemäärä päätetään lautakunnassa oppilasvalintaperusteiden yhteydessä, ja se on nykyistä alhaisempi
- valintakokeen hyväksytysti suorittaneet hakijat valitaan etusijaperustein
- tasatilanteessa olevien hakijoiden keskinäisen järjestyksen ratkaisee sisarusperuste, ja viimekädessä arpa.

Vaihtoehtoa 2 kannattaa Kilonpuiston koulun johtokunta.

Vaihtoehto 3.

Oppilasvalinnan perusteena on valintakoe. Valintakoe koostuu suomen kielen valmiuksia kartoittavasta kokeesta (0-x pistettä) sekä englannin kielen peruskäsitteistöä ja kielitaitoa kartoittavasta kokeesta (0-x pistettä). Hakijan tulee saavuttaa valintakokeen kokonaispisteissä x pistettä. Hakija saa lisäpisteen koulun kaksikielisessä opetuksessa (muulla kuin ylimmällä vuosiluokalla) olevasta sisaruksesta. Hakijat valitaan kokonaispisteiden (valintakoe + lisäpiste) mukaisessa järjestyksessä. Kokonaispisteiden ollessa samat, hakijoiden keskinäisen järjestyksen ratkaisee sisarusperuste. Jos sisarusperustekin on sama, ratkaisee arpa.

Keskeinen muutos nykyisiin oppilasvalintaperusteisiin on, että

- hakija saa lisäpisteen kaksikielisessä opetuksessa olevasta sisaruksesta
- tasatilanteessa olevien hakijoiden keskinäisen järjestyksen ratkaisee sisarusperuste, ja viimekädessä arpa.

Vaihtoehtoa 3 ei kannata mikään kaksikielistä opetusta tarjoavista kouluista.

Oppilasvalinta vuosiluokille 2-6 ja 8-9

Vuosiluokkien 2-6 ja 8-9 eli ns. väliluokkien oppilasvalinnan perusteena on tällä hetkellä valintakoe. Hakijan tulee saavuttaa valintakokeessa kyseisen vuosiluokan osalta määritelty alin hyväksytty kokonaispistemäärä.

Lukuvuoden 2024-2025 aikana on käynyt ilmi, että hakijoiden on edellytetty saavuttavan valintakokeen jokaisessa koeosiossa ja kokonaispisteissä määriteltyt alimmat pistemäärät. Oppilasvalinta on tapahtunut näin ollen oppilasvalintaperusteista poikkeavalla tavalla, kuitenkin siten, että kaikkien hakijoiden kohdalla on toimittu samalla tavalla.

Suomenkielisen perusopetuksen tulosityksikkö on tarkastellut oppilasvalintaperusteiden muuttamiseksi kolmea vaihtoehtoa.

Vaihtoehto 1.

Oppilasvalinnan perusteena on valintakoe. Hakijan tulee saavuttaa valintakokeen kokonaispisteissä määritelty alin hyväksytty pistemäärä. Hakijat valitaan kokonaispisteiden mukaisessa järjestyksessä. Kokonaispisteiden ollessa samat, hakijoiden keskinäisen järjestyksen ratkaisee sisarusperuste (sisarus koulun kaksikielisessä opetuksessa muulla kuin ylimmällä vuosiluokalla). Jos sisarusperustekin on sama, ratkaisee arpa.

Keskeinen muutos nykyisiin oppilasvalintaperusteisiin on, että

- valintakokeen alimmat hyväksytyt kokonaispistemäärät vuosiluokittain päätetään lautakunnassa oppilasvalintaperusteiden yhteydessä
- valintakokeen sisältöä ja pisteyttämistä muutetaan opetusta tarjoavien koulujen yhteistyönä
- tasatilanteessa olevien hakijoiden keskinäisen järjestyksen ratkaisee sisarusperuste, ja viimekädessä arpa.

Vaihtoehtoa 1 kannattaa

- Haukilahden koulun johtokunta, henkilöstö ja oppilaskunta
- Kilonpuiston koulun johtokunta ja henkilöstö
- osa Kuitinmäen koulun oppilaskunnasta
- Niittykummun koulun johtokunta ja henkilöstö.

Jalavapuiston koulun johtokunta ja henkilöstö kannattavat vaihtoehtoa 1 siten, että kaksikieliseen opetukseen (suomi-englanti) voisi hakea vain 3. luokalle.

Vaihtoehto 2.

Oppilasvalinnan perusteena on opiskelu kaksikielisessä opetuksessa (suomi-englanti) tai englanninkielisessä opetuksessa välittömästi ennen

hakua. Hakijan tulee esittää hakemuksen liitteenä todistus opiskelusta. Jos hakijoita on enemmän kuin oppilaspaikkoja, hakijoiden keskinäisen järjestyksen ratkaisee sisarusperuste (sisarus on koulun kaksikielisessä opetuksessa muulla kuin ylimmällä vuosiluokalla). Jos sisarusperustekin sama, hakijoiden keskinäisen järjestyksen ratkaisee arpa.

Keskeinen muutos nykyisiin oppilasvalintaperusteisiin on, että

- oppilasvalinnan perusteena on aiempi opiskelu kaksikielisessä opetuksessa (suomi-englanti) tai englanninkielisessä opetuksessa
- Espoon kaupungin osoittamaa lähikoulua käyvä tai toissijaiseen kouluun valittu oppilas, joka ei ole hakenut ja tullut valituksi kaksikieliseen opetukseen 1. luokan alusta alkaen, voi hakea ja tulla valituksi seuraavan kerran vasta 7. luokan alusta alkaen.

Vaihtoehtoa 2 kannattaa

- Kuitinmäen koulun johtokunta, henkilöstö ja osa oppilaskunnasta
- Nöykkiön koulun johtokunta, henkilöstö ja oppilaskunta.

Vaihtoehto 3.

Oppilasvalinnan perusteena on valintakoe. Hakijan tulee saavuttaa valintakokeen kokonaispisteissä määritelty alin hyväksytty pistemäärä.

- 1) Hakijat valitaan seuraavassa etusijajärjestyksessä:
- 2) Hakijat, joilla on sisarus koulun kaksikielisessä opetuksessa (muulla kuin ylimmällä vuosiluokalla) kokonaispisteiden mukaisessa järjestyksessä.
- 3) Hakijat kokonaispisteiden mukaisessa järjestyksessä.
Kokonaispisteiden ollessa samat, hakijoiden keskinäisen järjestyksen ratkaisee arpa.

Keskeinen muutos nykyisiin oppilasvalintaperusteisiin on, että

- valintakokeen alimmat hyväksytyt kokonaispistemäärät vuosiluokittain päätetään lautakunnassa oppilasvalintaperusteiden yhteydessä
- valintakokeen sisältöä ja pisteyttämistä muutetaan opetusta tarjoavien koulujen yhteistyönä
- valintakokeen hyväksytysti suorittaneet hakijat valitaan etusijaperustein.

Vaihtoehtoa 3 ei kannata mikään kaksikielistä opetusta (suomi-englanti) tarjoavista kouluista.

Oppilasvalinta 7. luokalle

Oppilasvalintaperusteissa ilmoitetun nykyisen etusijajärjestyksen soveltamisessa ja kaksikielistä opetusta (suomi-englanti) tarjoavien koulujen käytänteissä on ilmennyt eroja. Valintakokeeseen osallistuvien suomen kielen taitoa ja edellytyksiä opiskella kahdella kielellä ei ole voitu

selvittää, sillä oppilasvalintaperusteiden mukaan valintakokeena on ollut englannin kielen koe.

Suomenkielisen perusopetuksen tulosityksikkö on tarkastellut oppilasvalintaperusteiden muuttamiseksi kahta vaihtoehtoa.

Vaihtoehto 1.

Hakijat valitaan 7. luokalle seuraavassa etusijajärjestyksessä:

- 1) Hakijat, jotka opiskelevat Espoon kaksikielisessä opetuksessa 6. luokalla. Jos hakijoita on enemmän kuin oppilaspaikkoja, hakijoiden keskinäisen järjestyksen ratkaisee sisarusperuste (sisarus koulun kaksikielisessä opetuksessa muulla kuin ylimmällä luokalla). Jos sisarusperustekin sama, ratkaisee hakijoiden keskinäisen järjestyksen arpa.
- 2) Hakijat, jotka opiskelevat Espoossa englanninkielisessä opetuksessa 6. luokalla. Jos hakijoita on enemmän kuin oppilaspaikkoja, hakijoiden keskinäisen järjestyksen ratkaisee sisarusperuste (sisarus on koulun kaksikielisessä opetuksessa muulla kuin ylimmällä luokalla). Jos sisarusperustekin sama, ratkaisee hakijoiden keskinäisen järjestyksen arpa.
- 3) Hakijat, jotka opiskelevat kaksikielisessä opetuksessa 6. luokalla muualla Suomessa. Huoltajan on esitettävä hakemuksen liitteenä todistus opiskelusta kyseisessä opetuksessa. Jos hakijoita on enemmän kuin oppilaspaikkoja, hakijoiden keskinäisen järjestyksen ratkaisee sisarusperuste (sisarus on koulun kaksikielisessä opetuksessa muulla kuin ylimmällä luokalla). Jos sisarusperustekin sama, ratkaisee hakijoiden keskinäisen järjestyksen arpa.
- 4) Muut hakijat valintakokeen perusteella. Valintakoe koostuu englannin kielen kokeesta (0-x pistettä) ja suomen kielen valmiuksia kartoittavasta kokeesta (0-x pistettä). Hakijan tulee saavuttaa valintakokeen kokonaispisteissä x pistettä. Hakijat valitaan valintakokeen kokonaispistemäärän (0-x pistettä) mukaisessa järjestyksessä. Jos hakijoiden kokonaispistemäärä on sama, hakijoiden keskinäisen järjestyksen ratkaisee sisarusperuste (sisarus on koulun kaksikielisessä opetuksessa muulla kuin ylimmällä luokalla). Jos sisarusperustekin sama, hakijoiden keskinäisen järjestyksen ratkaisee arpa.

Keskeinen muutos nykyisiin oppilasvalintaperusteisiin on, että

- etusijajärjestys selkeytetään ja tarkennetaan huomioiden eri hakijaryhmät
- valintakokeeseen osallistuvien hakijoiden tulee suorittaa englannin kielen kokeen lisäksi suomen kielen koe.

Vaihtoehtoa 1 kannattaa

- Kuitinmäen koulun johtokunta, henkilöstö ja osa oppilaskunnasta
- Nöykkiön koulun johtokunta, henkilöstö ja oppilaskunta.

Haukilahden koulun johtokunta ja henkilöstö sekä Kilonpuiston koulun opettajakunta kannattavat vaihtoehtoa 1 siten, että englanninkielisessä opetuksessa olevien (etusijajärjestyksen kohta 2) oppilasvalinnan perusteena on hyväksytysti suoritettu suomen kielen koe.

Vaihtoehto 2.

Oppilasvalintaperusteita ei muuteta. Etusijajärjestys säilyy nykyisenä. Vaihtoehtoa 2 kannattaa Kilonpuiston koulun johtokunta ja osa Kuitinmäen koulun oppilaskunnasta.

Oppilasvalinta lukuvuoden koulutyön aikana vuosiluokille 1-9

Voimassa olevien oppilasvalintaperusteiden mukaan vapaana oleville oppilaspaikoille voidaan valita hakija, joka on juuri muuttanut tai muuttamassa Espooseen. Oppilasvalinnan perusteena on valintakoe. Hakijan tulee saavuttaa valintakokeessa kyseisen vuosiluokan osalta määritelty alin hyväksytty kokonaispistemäärä.

Suomenkielisen perusopetuksen tulosityksikkö on tarkastellut oppilasvalintaperusteiden muuttamiseksi kahta vaihtoehtoa.

Vaihtoehto 1.

Oppilasvalinnan perusteena on opiskelu kaksikielisessä opetuksessa (suomi-englanti) tai englanninkielisessä opetuksessa välittömästi ennen hakua. Hakijan tulee esittää hakemuksen liitteenä todistus/selvitys opiskelusta. Jos hakijoita on enemmän kuin oppilaspaikkoja, hakijoiden keskinäisen järjestyksen ratkaisee sisarusperuste (sisarus on koulun kaksikielisessä opetuksessa muulla kuin ylimmällä vuosiluokalla). Jos sisarusperustekin sama, hakijoiden keskinäisen järjestyksen ratkaisee arpa. Opetukseen valitun tulee aloittaa koulunkäyntinsä viikon kuluessa päätöksen tiedoksiannosta, muutoin päätös raukeaa. Poikkeuksena tästä ovat koulujen loma-ajat.

Keskeinen muutos nykyisiin oppilasvalintaperusteisiin on, että oppilasvalinnan perusteena on aiempi opiskelu kaksikielisessä opetuksessa (suomi-englanti) tai englanninkielisessä opetuksessa.

Vaihtoehtoa 1 kannattaa

- Kuitinmäen koulun johtokunta ja osa oppilaskunnasta
- Nöykkiön koulun johtokunta, henkilöstö ja oppilaskunta.

Vaihtoehto 2.

Oppilasvalintaperusteita ei muuteta. Oppilasvalinnan perusteena on valintakoe.

Vaihtoehtoa 2 kannattaa Kilonpuiston koulun johtokunta. Niittykummun koulun johtokunta ja henkilöstö kannattavat vaihtoehtoa 2 siten, että Espooseen muuttavat kaksikielisessä opetuksessa (suomi-englanti) opiskelleet hakijat haastatellaan kahden opettajan toimesta molemmilla kielillä.

Yleisperiaatteet

Espoon kaksikielisessä opetuksessa (suomi-englanti) yhtenäiskouluissa opiskelevat oppilaat voivat jatkaa kyseisessä koulussa ja opetuksessa perusopetuksen loppuun asti. Vuosiluokkien 1-6 alakouluissa 6. luokalla opiskelevien oppilaiden tulee erikseen hakea 7. luokalle ja kaksikieliseen opetukseen (suomi-englanti). Näille oppilaille taataan kuitenkin jatko kyseisessä opetuksessa 7. luokalla, edellyttäen, että huoltaja ilmoittaa hakulomakkeella kaikki opetusta tarjoavat koulut hakutoiveeksi. Jatkumosta ja edellytyksestä tiedotetaan huoltajia yläkouluhakua koskevien hakuohjeiden yhteydessä ja kaksikielistä opetusta (suomi-englanti) tarjoavien koulujen järjestämissä tiedotustilaisuuksissa. Asia ei ole kuitenkaan kirjattuna erikseen oppilasvalintaperusteisiin.

Suomenkielisen perusopetuksen tulosityksikkö on tarkastellut yleisperiaatteiden muuttamiseksi kahta vaihtoehtoa.

Vaihtoehto 1.

Yleisperiaatteisiin lisätään oppilasvalintaan ja jatkumoon liittyvät kirjaukset sekä tehdään ehdollisia päätöksiä koskevia tarkennuksia:

- Oppilasvalinnan perusteena on hyväksytysti suoritettu valintakoe tai aiempi opiskelu kaksikielisessä opetuksessa (suomi-englanti) tai englanninkielisessä opetuksessa.
- Hakijoiden keskinäisen järjestyksen ratkaisee arpa, ellei oppilasvalintaperusteissa ole erikseen määriteltynä muuta tapaa.
- Espoossa kaksikielisessä opetuksessa (suomi-englanti) vuosiluokkien 1-6 alakoulussa 6. luokalla opiskelevat oppilaat voivat jatkaa kyseisessä opetuksessa 7. luokan alusta alkaen perusopetuksen loppuun asti, edellyttäen, että hakulomakkeella on ilmoitettu hakutoiveeksi kaikki opetusta tarjoavat koulut.
- Espooseen lukuvuoden aikana muuttavien hakijoiden valinta tapahtuu, kun muutto on tapahtunut. Jos toisessa kunnassa asuva hakija on aikeissa muuttaa Espooseen ennen seuraavan lukuvuoden koulutyön alkua, voidaan hakija ottaa huomioon kuten Espoossa asuva. Muutosta tulee ilmoittaa hakulomakkeella. Valituksi tullessaan hakijalle tehdään

ehdollinen päätös ja se tulee voimaan vain, jos hakija muuttaa Espooseen Espoon kaupungin vuosittain asettamaan määräpäivään mennessä ja osoite on tuolloin näkyvissä väestötietojärjestelmässä.

Keskeinen muutos nykyisiin yleisperiaatteisiin on, että

- oppilasvalinnan perusteena on joko valintakoe tai aiempi opiskelu
- jatkumo kaksikielisessä opetuksessa (suomi-englanti) on näkyvissä oppilasvalintaperusteiden yleisperiaatteissa.

Vaihtoehtoa 1 kannattavat Kilonpuiston koulun johtokuntaa lukuun ottamatta kaikki kaksikielistä opetusta (suomi-englanti) tarjoavat koulut.

Vaihtoehto 2.

Yleisperiaatteita ei muuteta. Vaihtoehtoa 2 kannattaa Kilonpuiston koulun johtokunta.

Keskeiset lausunnoissa esitetyt näkemykset

Haukilahden koulun johtokunta ja henkilöstö katsovat, että kaksikieliseen opetukseen (suomi-englanti) valittavalla tulee olla edellytykset opiskella sekä suomen että englannin kielellä. Englanninkielisessä opetuksessa aiemmin opiskelleella hakijalla ei ole välttämättä riittävää suomen kielen taitoa eikä suomen kielen osaaminen ehdi välttämättä kehittyä jatko-opintojen kannalta riittävälle tasolle. Näiden hakijoiden suomen kielen taitoa tulisi siksi testata suomen kielen kokeella. Henkilöstö esittää lisäksi, että ilman aiempaa opiskelutaustaa olevan valintakokeeseen osallistuvan 7. luokalle hakevan oppilaan tulee saavuttaa sekä suomen kielen että englannin kielen kokeessa vähintään 50 % kokeen pistemäärästä.

Haukilahden koulun oppilaskunta katsoo, että kaksikielisessä opetuksessa (suomi-englanti) vapaana oleville oppilaspaikoille tulee voida valita hakijoita kesken lukuvuoden. Suurin osa kaksikielisen opetuksen (suomi-englanti) oppimateriaaleista on suomeksi, joten kaksikielinen valintakoe on kannatettava. Hakijan tulee saada yläkoulun valintakokeessa vähintään 50 % englannin kielen osion ja 40 % suomen kielen osion pisteistä.

Jalavapuiston koulun johtokunta ja henkilöstö toteavat lausunnossaan, että kaksikielinen opetus (suomi-englanti) on kehitetty alunperin suomea äidinkielenään puhuville lapsille toiminnallisen kaksikielisyyden saavuttamiseksi. On siksi tärkeää, että opetukseen valittavat osaavat myös jatkossa suomen kieltä. Sisärsperusteelle ei tule antaa liian suurta painoarvoa oppilasvalinnassa. Lausunnossa ehdotetaan mm. seuraavaa:

- 1. luokan valintakokeen uudistetun suomen kielen kokeen maksimipistemäärä on 45 pistettä ja englannin kielen kokeen maksimipistemäärä on 30 pistettä. Mikäli oppilasvalinta tapahtuu kokonaispistemäärien mukaisessa järjestyksessä, englannin kielen

kokeen maksimipistemäärää tulee nostaa 45 pisteeseen. Tällöin hyväksymisraja on yli 50 % kokonaispisteistä ja varmistetaan molempien kielten osaaminen.

- Väliluokille voi hakea jatkossa vain 3. luokalle. Tämä mahdollista haun niille, jotka eivät ole tulleet valituksi kaksikieliseen opetukseen (suomi-englanti) 1. luokalla.
- Oppilasvalintaperusteisiin tulee kirjata kaksikielisen opetuksen (suomi-englanti) sisällä tapahtuvaa koulunvaihtoa koskeva periaate.

Kilonpuiston koulun johtokunta katsoo, että kaksikieliseen opetukseen (suomi-englanti) 1. luokalle hakemisessa haasteena on tällä hetkellä valintakokeen liian korkeat pisterajat. Hakijoiden on erityisen hankalaa saavuttaa riittävää minimipistemäärää valintakokeen suomen kielen valmiuksia mittaavassa koeosiossa, sillä suomen kielen valmiuksien edellytetään käytännössä olevan natiivitasolla. Johtokunta ei näe eriarvoistavana sitä, että 1. luokan oppilasvalinnassa huomioitaisiin hakijan osallistuminen englanninkielisen päiväkodin opetukseen. Englanninkielisiä päiväkoteja toimii yhä enemmän palvelusetelipäiväkoteina, jolloin päivämaksut ovat käytännössä lähes kunnallista päivähoitoa vastaavat. Johtokunta pitää kaksikielistä opetusta tarjoavien koulujen toiminnan ja talouden näkökulmasta tärkeänä, että luokat toimivat mahdollisimman täysinä luokkina. Hakeminen ja luokkien täydentäminen koko perusopetuksen ajan on siksi tärkeää myös jatkossa. Johtokunta ehdottaa lausunnossaan mm. seuraavaa:

- Oppilasvalintaperusteissa tulee näkyä selvemmin kaksikielisen opetuksen (suomi-englanti) ja englanninkielisen opetuksen oppilasvalinnan perusteena olevien valintakokeiden erot.
- Kaksikielistä opetusta (suomi-englanti) tulee kehittää suuntaan, jossa se voi tarjota suomalaisen yhteiskuntaan integroivan vaihtoehdon kansainvälisille perheille.

Kilonpuiston koulun opettajakunta katsoo, että opetukseen valittavilla tulee olla tarvittavat kielelliset taidot ja valmiudet opiskella kahdella kielellä. Kaksikieliseen opetukseen (suomi-englanti) 1. luokalle hakevien tulee tästä syystä myös jatkossa saavuttaa valintakokeen kummassakin koeosiossa ja kokonaispisteissä määritellyt alimmat hyväksytyt pistemäärät. Mikäli hakijan edellytetään kuitenkin ehdotettavan muutoksen mukaisesti saavuttavan ainoastaan valintakokeen kokonaispisteissä määritelty alin hyväksytty pistemäärä, tulee pistemäärän olla enemmän kuin kummankaan koeosion enimmäispisteet. Opettajakunta ehdottaa tältä osin, että alin hyväksytty kokonaispistemäärä on prosentuaalinen numeerisen sijaan. Vuosiluokkien 2-6 ja 8-9 osalta opettajakunta katsoo valintakokeen olevan tarkoituksenmukaisin tapa valita hakijoita ja varmistaa, että hakijoilla on riittävät valmiudet opiskella kahdella kielellä. Valintakokeet tulee uudistaa kokonaan kunkin vuosiluokan kohdalla.

Kuitinmäen koulun johtokunta katsoo, että oppilasvalintaperusteisiin ehdotetut muutokset ovat kannatettavia. Johtokunta kiinnittää kuitenkin huomiota väliluokkien oppilasvalintaan ja siihen, että väliluokkien oppilasvalinnan perusteena olevasta valintakokeesta luopuminen voi johtaa suomen kieltä osaamattoman hakijan valitsemiseen. Moni kaksikieliseen opetukseen (suomi-englanti) 1. luokalle valitsematta jääneistä voi haluta hakea kyseiseen opetukseen myöhemmin perusopetuksen aikana, jolloin valintakokeen säilyttäminen voi olla perusteltua. Johtokunta toteaa, ettei sisaruudesta tulisi antaa lisäpisteitä tai etua oppilasvalinnassa. Perhekoot pienenevät, eivätkä kaikki samankaan perheen lapset automaattisesti sovellu tai hakeudu samaan painotettuun opetukseen. Sisaruusperusteen painoarvoksi riittää näin ollen ratkaisu tasapisteilanteessa.

Kuitinmäen koulun henkilöstö katsoo, että oppilasvalintaperusteisiin ehdotetut muutokset ovat pääosin myönteisiä ja kannatettavia. Erityisesti ehdotus suomen kielen kokeen lisäämisestä 7. luokan oppilasvalinnan perusteisiin nähdään tärkeänä ja tarpeellisena. Väliluokkien oppilasvalinnan perusteena olevasta valintakokeesta luopuminen on myös hyvä. Henkilöstö toteaa näkemyksensä vielä seuraavaa:

- Oppilasvalinnan tulee perustua hakijan kielitaitoon ja valmiuksiin – ei perhesuhteisiin tai kaksikielisessä opetuksessa (suomi-englanti) opiskelevasta sisaruksesta saatavaan etuun. Vastaavaa etusijaa ei ole muussakaan painotetussa opetuksessa Espoossa.
- 1. luokan valintakokeeseen tulee sisällyttää selkeä kynnysarvo suomen kielen osaamiselle (esimerkiksi 25 % maksimipisteistä).
- Hakijat valitaan kaksikieliseen opetukseen (suomi-englanti) tiettyyn kouluun. Oppilasvalintaperusteisiin tulee lisätä kirjaus, jonka mukaan vaihtaminen toiseen kaksikielistä opetusta (suomi-englanti) tarjoavaan kouluun on mahdollista vain erittäin poikkeuksellisista syistä.

Kuitinmäen koulun oppilaskunta toteaa, että kaksikieliseen opetukseen (suomi-englanti) 1. luokalle hakeva voi suoriutua jossain valintakokeen osassa parempi ja jossain heikommin. Koulussa voi oppia ja kehittää näitä heikompia osa-alueita. Hakijalta tulee tästä syystä edellyttää ainoastaan valintakokeessa määritellyn alimman hyväksytyyn kokonaispistemäärän saavuttamista. Oppilaskunnan näkemykset eroavat väliluokille hakemisessa. Osa oppilaskunnasta näkee muuttuvien elämäntilanteiden vuoksi tärkeäksi, että opetukseen on mahdollista hakea eri aikoina perusopetuksen aikana. Osa näkee luokan yhtenäisyyden vuoksi tärkeäksi, että opetukseen voi hakea vain 1. ja 7. luokalla, ei kuitenkaan kesken lukuvuoden. Oppilaskunnan näkemykset eroavat myös 7. luokalle hakemisessa. Osa näkee suomen kielen taidon testaamisen tarpeettomana. Osa näkee testauksen tarpeellisena, vaihtoehtoisesti hakijalta tulee edellyttää vähintään vuoden opiskelua suomenkielisellä luokalla. Sisarusten opiskelu samassa koulussa on kannatettava, mutta

sisaruksesta ei tule antaa oppilasvalinnassa etua. Sisarusperusteen huomioiminen tasatilanteessa olevien hakijoiden keskinäisen järjestyksen ratkaisemisessa on hyvä.

Niittykummun koulun johtokunta ja henkilöstö toteavat, että kaksikieliseen opetukseen (suomi-englanti) valittavilla tulee olla edellytykset opiskella suomen ja englannin kielellä. Hakijoiden suomen kielen osaaminen, opiskeluvalmius ja motivaatio ovat myös tärkeässä roolissa. Valintakokeen alimpia hyväksytyjä pisteitä asetettaessa on tärkeää huomioida, että valintakokeen hyväksytysti suorittamiseen vaadittavan kokonaispistemäärän tulee sisältää huomattavat pisteet molemmista kielistä. Valintakokeen pistemäärien ollessa samansuuntaiset kuin tällä hetkellä, kokonaispistemäärän tulee olla esimerkiksi 60 tai korkeampi. Ns. "koulushoppailun" välttämiseksi oppilasvalintaperusteisiin tulee kirjata kaksikielisessä opetuksessa (suomi-englanti) jo opiskelevan koulun vaihtamista koskeva periaate. Johtokunta ja henkilöstö näkevät tärkeänä säilyttää mahdollisuuden hakea väliluokille ja ehdottavat lausunnossaan seuraavaa:

- Mikäli väliluokkien oppilasvalinnan perusteena olevista valintakokeista kuitenkin luovutaan, kaksikieliseen opetukseen (suomi-englanti) hakevilta tulee edellyttää taustaa kyseisessä opetuksessa tai yhtenä kotikielenä suomea. Pelkkä englanninkielinen koulutausta välittömästi ennen hakua ei ole riittävä. Englanninkielisen opetuksen tarjonnan ollessa riittämätön, tulee opetuksen laajentamista pohtia.
- Espooseen muuttavat kaksikieliseen opetukseen (suomi-englanti) väliluokille hakevat haastatellaan kahden opettajan toimesta molemmilla kielillä. Espoossa asuvat hakijat hakevat ja osallistuvat valintakokeeseen, kuten tähänkin asti.

Nöykkiön koulun johtokunta, henkilöstö ja oppilaskunta katsovat, että oppilasvalintaperusteisiin ehdotetut muutokset ovat kannatettavia.

Henkilöstö toteaa lausunnossaan vielä seuraavaa:

- Hakijoiden motivaatio kaksikielistä opiskelua kohtaan on kokemusperäisesti osoittautunut valintakokeessa onnistumista tärkeämmäksi opiskeluissa menestystä ennustavaksi tekijäksi. Kaksikielisen opetuksen (suomi-englanti) valintakokeiden alimpia pistemääriä voi tästä syystä laskea nykyisestä esimerkiksi 10 %.
- Ehdotettuja 7. luokan oppilasvalintaperusteita on tarpeen tarkentaa, edellytetäänkö valintakokeeseen osallistuvan hakijan saavuttavan valintakokeen englannin kielen koeosiossa ja suomen kielen koeosiossa sekä kokonaispisteissä määritelty alimmat hyväksytyt pisteet vai ainoastaan kokonaispisteissä määritelty alin hyväksytty pistemäärä.
- Siltä osin, kuin oppilasvalinnan perusteeksi on ehdotettu aiempaa opiskelua kaksikielisessä opetuksessa (suomi-englanti) tai englanninkielisessä opetuksessa, henkilökunta pyytää määrittelemään oppilasvalintaperusteisiin aikamääreen (esimerkiksi 12 kuukautta),

kuinka kauan hakijan on tullut opiskella kyseisessä opetuksessa voidakseen tulla valituksi.

Ehdotus uusista oppilasvalintaperusteista

Oppilasvalinta 1. luokalle

Suomenkielisen perusopetuksen tulosityksikkö ehdottaa oppilasvalintaperusteiden muuttamista vaihtoehdon 1 mukaisesti. Oppilasvalinta tapahtuisi näin ollen 1.1.2026 lukien seuraavasti:

Oppilasvalinnan perusteena on valintakoe. Valintakoe koostuu suomen kielen valmiuksia kartoittavasta kokeesta (0-45 pistettä) sekä englannin kielen peruskäsitteistöä ja kielitaitoa kartoittavasta kokeesta (0-30 pistettä). Hakijan tulee saavuttaa valintakokeen kokonaispisteissä 45 pistettä. Hakijat valitaan kokonaispisteiden (0-75) mukaisessa järjestyksessä. Kokonaispisteiden ollessa samat, hakijoiden keskinäisen järjestyksen ratkaisee sisarusperuste (sisarus koulun kaksikielisessä opetuksessa muulla kuin ylimmällä vuosiluokalla). Jos sisarusperustekin on sama, hakijoiden keskinäisen järjestyksen ratkaisee arpa.

Kyseinen vaihtoehto huomioi huoltajilta ja kouluilta saadun palautteen sekä mahdollistaa useamman hakijan valitsemisen ja oppilaspaikkojen täyttämisen lähtökohtaisesti 1. luokan alusta alkaen. Muutos ei anna etusijaa millekään tietylle hakijaryhmälle eikä aiheuta kokemusta eriarvoisuudesta.

Oppilasvalintaperusteiden muuttaminen vaihtoehdon 2 mukaisesti ei ole perusteltua mm. seuraavista syistä:

- Kaksikielisessä tai vieraskielisessä päiväkodissa olleilla ja sisarusperusteen omaavilla hakijoilla olisi huomattava etu muihin hakijoihin nähden. Hakija voisi tulla valituksi alhaisemmalla valintakokeen pistemäärällä taustaa ja sisarusta vailla olevaa korkeammat pisteet saavuttanutta hakijaa ennen. Hakija, jolla ei ole taustaa eikä sisarusta kaksikielisessä opetuksessa voi jäädä myös kokonaan valitsematta.
- Koulutulokkaan valituksi tulemiseen vaikuttaisi osaltaan, onko huoltaja suunnitellut riittävän varhaisessa vaiheessa lapsensa opinpolkua.
- Kaksikulttuurisesta perheestä lapsi, jonka toinen äidinkieli on englanti, voi olla täysin suomenkielisessä varhaiskasvatuksessa suomen kielen taidon lujittamiseksi. Tällainen lapsi voi olla kielitaidoltaan kelpoinen kaksikieliseen opetukseen, mutta jäädä valitsematta.
- Kaksikielistä ja/tai vieraskielistä opetusta tarjotaan pääasiallisesti yksityisissä päiväkodeissa, jolloin kaikilla ei ole mahdollisuutta hakeutua opetukseen kustannussyistä. Yksityisen varhaiskasvatuksen asiakasmaksut ovat kunnallista varhaiskasvatusta korkeampia.

- Kaksikielistä ja/tai vieraskielistä opetusta tarjoavat päiväkodit eivät välttämättä sijaitse perheen kodin lähetyvillä, jolloin hakeutumiseen vaikuttaa perheiden näkökulmasta keskeisesti logistiikka.
- Taustan pisteyttäminen on haasteellista ja tulkinta voi olla subjektiivista. Varhaiskasvatuksen ja esiopetuksen palveluverkko on englanninkielisessä varhaiskasvatuksessa monimuotoinen. Yksityinen varhaiskasvatus voi määritellä toimipisteissä käytettävän toisen opetuskielen ja sen määrän toiminnassaan. Palveluverkossa on tarjolla täysin englannin kielellä toteutettavaa varhaiskasvatusta, laajamittaista englanninkielistä varhaiskasvatusta ja kielisuihkua englanniksi, pääasiallisesti toimintaa tarjoavat päiväkodit ovat yksityisiä palvelun tuottajia.
- Etusijajärjestys poikkeaa olennaisesti muiden Espoossa tarjottavien painotusten oppilasvalintaperusteista.
- Muutos on suuri, ja voi vaikuttaa perheiden haluun hakea kaksikieliseen opetukseen.

Oppilasvalintaperusteiden muuttaminen vaihtoehtoon 3 mukaisesti ei ole perusteltua mm. seuraavista syistä:

- Sisarusperusteen omaavalla hakijalla olisi huomattava etu muihin hakijoiden nähden. Hakija voisi tulla valituksi alhaisemmalla valintakokeen pistemäärällä sisarusta vailla olevaa korkeammat pisteet saavuttanutta hakijaa ennen. Hakija, jolla ei ole sisarusta kaksikielisessä opetuksessa voisi jäädä kokonaan valitsematta.
- Perhekoot pienenevät.
- Hakijoilla ei ole mahdollisuutta vaikuttaa sisarusperusteen olemassaoloon.
- Kaikilla saman perheen lapsilla ei ole automaattisesti edellytyksiä opiskella kaksikielisessä opetuksessa (suomi-englanti).
- Muutos on suuri, ja voi vaikuttaa perheiden haluun hakea kaksikieliseen opetukseen (suomi-englanti).

Oppilasvalinta vuosiluokille 2-6 ja 8-9

Suomenkielisen perusopetuksen tulosityksikkö ehdottaa oppilasvalintaperusteiden muuttamista vaihtoehtoon 2 mukaisesti. Oppilasvalinta tapahtuisi näin ollen 1.1.2026 lukien seuraavasti:

Oppilasvalinnan perusteena on opiskelu kaksikielisessä opetuksessa (suomi-englanti) tai englanninkielisessä opetuksessa välittömästi ennen hakua. Hakijan tulee esittää hakemuksen liitteenä todistus opiskelusta. Jos hakijoita on enemmän kuin oppilaspaikkoja, hakijoiden keskinäisen järjestyksen ratkaisee sisarusperuste (sisarus on koulun kaksikielisessä opetuksessa muulla kuin ylimmällä vuosiluokalla). Jos sisarusperustekin sama, hakijoiden keskinäisen järjestyksen ratkaisee arpa.

Kasvun ja oppimisen lautakunta

§ 292

26.11.2025

Kasvun ja oppimisen lautakunta

§ 307

10.12.2025

Kyseinen vaihtoehto mahdollistaa Espooseen muuttavien jo kaksikielisessä opetuksessa (suomi-englanti) opiskelleiden oppilaiden joustavan jatkumon kyseisessä opetuksessa ja huomioi toiveen englanninkielisessä opetuksessa määräaikaikaisella oppilaspaikalla opiskelleen oppilaan joustavasta valinnasta tilanteessa, jossa tilapäinen asuminen Suomessa muuttuu pysyväisluonteiseksi.

Oppilasvalintaperusteiden muuttaminen vaihtoehtoon 1 mukaisesti edellyttäisi oppilasvalinnan perusteena olevan valintakokeen ja sen pisteytyksen uudistamista. Tämä ei ole perusteltua mm. seuraavista syistä:

- Vuosiluokille 2-6 ja 8-9 hakevien määrä on verraten pieni.
- Valintakoejärjestelyt vievät aikaa ja sitovat henkilöstöresurssia, osin myös koulujen loma-aikoina.
- Valintakokeen ja sen pisteyttämisen uudistaminen on työmäärältään kohtuuttoman suuri tavoitteeseensa ja esitettyihin toiveisiin nähden.

Oppilasvalinta 7. luokalle

Suomenkielisen perusopetuksen tuloksyksikkö ehdottaa oppilasvalintaperusteiden muuttamista vaihtoehtoon 1 mukaisesti. Oppilasvalinta tapahtuisi näin ollen 1.1.2026 lukien seuraavasti:

Hakijat valitaan 7. luokalle seuraavassa etusijajärjestyksessä:

- 1) Hakijat, jotka opiskelevat Espoon kaksikielisessä opetuksessa (suomi-englanti) 6. luokalla. Jos hakijoita on enemmän kuin oppilaspaikkoja, hakijoiden keskinäisen järjestyksen ratkaisee sisarusperuste (sisarus koulun kaksikielisessä opetuksessa muulla kuin ylimmällä luokalla). Jos sisarusperustekin sama, ratkaisee hakijoiden keskinäisen järjestyksen arpa.
- 2) Hakijat, jotka opiskelevat Espoossa englanninkielisessä opetuksessa 6. luokalla. Jos hakijoita on enemmän kuin oppilaspaikkoja, hakijoiden keskinäisen järjestyksen ratkaisee sisarusperuste (sisarus on koulun kaksikielisessä opetuksessa muulla kuin ylimmällä luokalla). Jos sisarusperustekin sama, ratkaisee hakijoiden keskinäisen järjestyksen arpa.
- 3) Hakijat, jotka opiskelevat kaksikielisessä opetuksessa (suomi-englanti) 6. luokalla muualla Suomessa. Huoltajan on esitettävä hakemuksen liitteinä todistus opiskelusta kyseisessä opetuksessa. Jos hakijoita on enemmän kuin oppilaspaikkoja, hakijoiden keskinäisen järjestyksen ratkaisee sisarusperuste (sisarus on koulun kaksikielisessä opetuksessa muulla kuin ylimmällä luokalla). Jos sisarusperustekin sama, ratkaisee hakijoiden keskinäisen järjestyksen arpa.
- 4) Muut hakijat valintakokeen perusteella. Valintakoe koostuu englannin kielen kokeesta (0-100 pistettä) ja suomen kielen kokeesta (0-50 pistettä). Hakijan tulee saavuttaa valintakokeen kokonaispisteissä 75 pistettä. Hakijat valitaan valintakokeen kokonaispistemäärän (0-150 pistettä) mukaisessa järjestyksessä. Jos hakijoiden

kokonaispistemäärä on sama, hakijoiden keskinäisen järjestyksen ratkaisee sisarusperuste (sisarus on koulun kaksikielisessä opetuksessa muulla kuin ylimmällä luokalla). Jos sisarusperustekin sama, hakijoiden keskinäisen järjestyksen ratkaisee arpa.

Kyseinen vaihtoehto huomioi kouluilta ja huoltajilta saadun palautteen nykyisissä oppilasvalintaperusteissa olevan etusijajärjestyksen selkeyttämisestä sekä tarkentaa oppilasvalintaa hakijaryhmittäin. Koulujen välille ei synny enää tulkintaeroja etusijajärjestyksen soveltamisessa, ja oppilasvalinta on siten myös huoltajien näkökulmasta selkeämpi. Espoossa kaksikielisessä opetuksessa (suomi-englanti) ja englanninkielisessä opetuksessa opiskelleet voidaan valita ennen uusia hakijoita. Uusien valintakokeeseen osallistuvien hakijoiden edellytyksiä opiskella kahdella kielellä voidaan selvittää jatkossa.

Oppilasvalintaperusteiden muuttamatta jättäminen vaihtoehdon 2 mukaisesti ei ole tarkoituksenmukainen, sillä etusijajärjestyksen soveltamisessa ilmenneet tulkintaerot jäisivät osin ratkaisematta. Valintakokeella kaksikieliseen opetukseen (suomi-englanti) valittavien suomen kielen taitoa ja siten edellytyksiä opiskella kahdella kielellä ei voitaisi selvittää.

Oppilasvalinta vuosiluokille 1-9 lukuvuoden koulutyön aikana

Suomenkielisen perusopetuksen tuloksikkö ehdottaa oppilasvalintaperusteiden muuttamista vaihtoehdon 1 mukaisesti. Oppilasvalinta tapahtuisi näin ollen 1.1.2026 lukien seuraavasti:

Oppilasvalinnan perusteena on opiskelu kaksikielisessä opetuksessa (suomi-englanti) tai englanninkielisessä opetuksessa välittömästi ennen hakua. Hakijan tulee esittää hakemuksen liitteenä todistus/selvitys opiskelusta. Jos hakijoita on enemmän kuin oppilaspaikkoja, hakijoiden keskinäisen järjestyksen ratkaisee sisarusperuste (sisarus on koulun kaksikielisessä opetuksessa muulla kuin ylimmällä vuosiluokalla). Jos sisarusperustekin sama, hakijoiden keskinäisen järjestyksen ratkaisee arpa. Opetukseen valitun tulee aloittaa koulunkäyntinsä viikon kuluessa päätöksen tiedoksiannosta, muutoin päätös raukeaa. Poikkeuksena tästä ovat koulujen loma-ajat.

Kyseinen vaihtoehto mahdollistaa Espooseen muuttavien kaksikielisessä opetuksessa (suomi-englanti) tai englanninkielisessä opetuksessa jo opiskelleiden oppilaiden joustavan valituksi tulemisen ja huomioi toiveen englanninkielisessä opetuksessa määräaikaikaisella oppilaspaikalla opiskelleen oppilaan joustavasta valinnasta tilanteessa, jossa tilapäinen asuminen Suomessa muuttuu pysyväisluonteiseksi.

Kasvun ja oppimisen lautakunta

§ 292

26.11.2025

Kasvun ja oppimisen lautakunta

§ 307

10.12.2025

Vaihtoehto 2 eli oppilasvalintaperusteiden muuttamatta jättäminen ei ole perusteltua mm. seuraavista syistä:

- Hakijamäärä on verraten pieni. Valintakoejärjestelyt vievät aikaa ja sitovat henkilöstöresurssia, myös koulujen loma-aikoina.
- Valintakokeiden uudistaminen on työmäärältään kohtuuttoman suuri tavoitteeseensa ja esitettyihin toiveisiin nähden.
- Englanninkielisessä opetuksessa määräaikaisella oppilaspaikalla opiskelleilla oppilailla, joiden tilapäinen asuminen Suomessa muuttuu pysyväisluonteiseksi, ei ole mahdollista hakea ja tulla valituksi joustavasti.

Yleisperiaatteet

Suomenkielisen perusopetuksen tulosityksikkö ehdottaa oppilasvalintaperusteiden yleisperiaatteiden muuttamista vaihtoehdon 1 mukaisesti, huomioiden lausunnoissa ehdotettu koulun vaihtamista koskevan periaatteen kirjaaminen. Yleisperiaatteet sisältäisivät näin ollen 1.1.2026 lukien seuraavat lisäykset ja tarkennukset:

- Oppilasvalinnan perusteena on hyväksytysti suoritettu valintakoe tai aiempi opiskelu kaksikielisessä opetuksessa (suomi-englanti) tai englanninkielisessä opetuksessa.
- Espoossa kaksikielisessä opetuksessa (suomi-englanti) vuosiluokkien 1-6 alakoulussa 6. luokalla opiskelevat oppilaat voivat jatkaa kyseisessä opetuksessa 7. luokan alusta alkaen perusopetuksen loppuun asti, edellyttäen, että hakulomakkeella on ilmoitettu hakutoiveeksi kaikki opetusta tarjoavat koulut.
- Espooseen lukuvuoden aikana muuttavien hakijoiden valinta tapahtuu, kun muutto on tapahtunut. Jos toisessa kunnassa asuva hakija on aikeissa muuttaa Espooseen ennen seuraavan lukuvuoden koulutyön alkua, voidaan hakija ottaa huomioon kuten Espoossa asuva. Muutosta tulee ilmoittaa hakulomakkeella. Valituksi tullessaan hakijalle tehdään ehdollinen päätös ja se tulee voimaan vain, jos hakija muuttaa Espooseen Espoon kaupungin vuosittain asettamaan määräpäivään mennessä ja osoite on tuolloin näkyvässä väestötietojärjestelmässä.
- Kaksikieliseen opetukseen (suomi-englanti) valittu voidaan valita toiseen opetusta tarjoavaan kouluun ainoastaan erityisen painavasta oppilashuollollisesta tai oppilaan terveydentilaan liittyvästä syystä. Huoltajan tulee esittää syyn osoittava asiantuntijalausunto (lääkäri, psykologi) tai koulun laatima selvitys.

Kyseinen vaihtoehto selkeyttää nykyisiä yleisperiaatteita sekä huomioi toiveen jatkumon ja koulun vaihtamista koskevan periaatteen sisällyttämisestä oppilasvalintaperusteisiin. Vastaavat kirjaukset ovat kirjattuna myös englanninkielisen opetuksen ja ruotsin kielikylpyopetuksen oppilasvalintaperusteisiin. Kirjaus ei muuta yhtenäisen peruskoulun kaksikielisessä opetuksessa (suomi-englanti) opiskelevien oikeutta jatkaa koulussa ja opetuksessa perusopetuksen loppuun asti.

Vaihtoehdossa 2 mikään ei muutu nykyisestä. Oppilasvalintaperusteiden muuttamatta jättäminen ei huomioi kouluilta ja huoltajilta saatuja palautteita tai toivetta jatkumon sisällyttämisestä oppilasvalintaperusteisiin. Kirjaukset eivät ole englanninkielisen opetuksen ja ruotsin kielikylpyopetuksen oppilasvalintaperusteiden yleisperiaatteiden kanssa yhtenevät.

Vastineet lausunnoissa esitettyihin seikkoihin

Kaksikielisen opetuksen laajempi kehittäminen huomioiden monikulttuurillistuvan Espoon opetustarpeet

Kaksikielistä opetusta (suomi-englanti) kehitetään perusopetuksen opetussuunnitelman perusteiden ja kunnallisten päätösten mukaisesti osallistaen kouluja, oppilaita, huoltajia, kuntalaisia ja kunnan palveluita käyttäviä tahoja.

Lukuvuonna 2024-2025 kaksikielistä opetusta (suomi-englanti) on kehitetty osana KIELOPE-hanketta. Kaksikielistä opetusta (suomi-englanti) tarjoavia kouluja on tuettu opetuksen pedagogisessa kehittämisessä ja opettajien osaamisen kehittämisessä. Kouluille on järjestetty hankkeen puitteissa koulutusta ja työpajoja mm. seuraavista aiheista:

- Oppimisen tuki, eriyttäminen ja kielitietoinen opetus Espoon kaksikielisessä opetuksessa (suomi-englanti)
- Kansallisen verkoston tapahtumat ja ajankohtaiset asiat
- Kaksikielisen opetuksen (suomi-englanti) kielelliset tavoitteet
- Valintakokeiden sisällön kehittäminen
- Tuntijakoa ja Espoon OPSin kielelliset tavoitteet.

Opetussuunnitelmaa, tuntijakoa ja kaksikielisen opetuksen periaatteita sekä käytäntöjä on käyty läpi koulujen kanssa koulutuksissa ja asiantuntijoiden kanssa. Opetusta tarjoavia kouluja on kannustettu yhteistyöhön mahdollistamalla työajalla tapahtuvaa kehittämistä ja kouluttautumista hankerahoituksella. Koulut ovat kehittäneet käytänteitään yhtenäisemmiksi kukin tahollaan.

Opetusta tarjoaville kouluille on perustettu yhteinen Teams-kanava, johon on lisätty kaikki kaksikielisen opetuksen koulujen rehtorit ja opettajat. Kouluja on kannustettu hyödyntämään kyseistä kanavaa, ja jatkamaan yhteistyötä myös hankkeen päätyttyä. Rehtoreiden on hyvä kokoontua yhteen säännöllisesti ja osaltaan kannustaa tähän omia opettajiaan.

Kaksikielisen opetuksen ja englanninkielisen opetuksen valintakokeiden suunnitteleminen toisistaan eriytetyiksi

Englanninkielisen opetuksen 1. luokan valintakoe koostuu tällä hetkellä englannin kielen kokeesta ja kielellisiä valmiuksia kartoittavasta kokeesta.

Kaksikielisen opetuksen (suomi-englanti) 1. luokan valintakoe koostuu tällä hetkellä englannin kielen peruskäsitteistöä ja kielitaitoa kartoittava kokeesta sekä suomen kielen valmiuksia kartoittavasta koeosiosta, joka on sama kuin englanninkielisen opetuksen valintakokeen kielellisiä valmiuksia kartoittava koe. Koulutulokkaan hakiessa samanaikaisesti englanninkieliseen opetukseen ja kaksikieliseen opetukseen (suomi-englanti), hänen tulee osallistua molempien opetusmuotojen oppilasvalintakokeisiin siten, että hän suorittaa englannin kielen kokeen englanninkielistä opetusta tarjoavassa koulussa ja kielellisiä valmiuksia kartoittavan kokeen [suomen kielellä] kaksikielistä opetusta (suomi-englanti) tarjoavassa koulussa, jossa myös kaksikielisen opetuksen (suomi-englanti) valintakokeen englannin kielen peruskäsitteistöä ja kielitaitoa kartoittava koe tulee suorittaa.

Nykyisen 1. luokan ja muiden vuosiluokkien valintakokeiden sisällöistä vastaavat kyseistä opetusta tarjoavat koulut. Kouluja kehoitetaan säännöllisesti tarkastelemaan valintakokeiden sisältöjä ja tekemään niihin tarvittavia muutoksia. Valintakokeiden uudistaminen on aloitettu KIELOPE hankkeen yhteydessä, ja tässä yhteydessä kouluja on kehoitettu pohtimaan, tulisiko kaksikielisen opetuksen (suomi-englanti) ja englanninkielisen opetuksen valintakokeiden olla kaikilta osin erilaiset. Valintakokeiden suunnittelua ja eriyttämistä tarvittavin osin voidaan tarkastella lukuvuoden aikana, ja myöhemminkin.

Jatkumo

Kaksikielistä opetusta tarjoaville kouluille lähetetyssä lausuntopyynnössä on korostettu, että muutos koskee nimenomaisesti vuosiluokkien 1-6 alakoulussa kaksikielisessä opetuksessa (suomi-englanti) opiskelevia oppilaita. Näiden oppilaiden tulee muiden 6. luokalla opiskelevien oppilaiden tavoin hakea erikseen yläkouluun. Muutoksella ei olla siis muuttamassa nykyistä käytäntöä tai epäämässä yhtenäisessä peruskoulussa opiskelevien oppilaiden opiskelua kyseisessä ja opetuksessa koulussa perusopetuksen loppuun asti.

Alimmat hyväksytyt pistemäärät

Espoon kaupungin hallintosäännön ja voimassa olevien oppilasvalintaperusteiden mukaan johtokunnat päättävät lautakunnan päättämiä oppilasvalintaperusteita tarkentavista seikoista, kuten valintakokeen pisteyttämisestä. Johtokuntien on näin ollen tullut päättää tällä hetkellä käytössä olevien valintakokeiden alimmista pistemääristä ja siten olla tietoisia valintakokeiden pisteyttämisestä arviointiperusteineen.

Kaksikielistä opetusta tarjoaville kouluille lähetetyssä lausuntopyynnössä on tuotu esiin, mitkä alimmat hyväksytyt pistemäärät 1. luokalle hakevien on tällä hetkellä tullut saavuttaa. Oppilasvalintaperusteiden muuttamista

koskevan ehdotuksen käsitteleminen johtokunnassa on tapahtunut ao. koulun rehtorin esittelystä, jolloin johtokunnilla on ollut mahdollisuus saada tarvittaessa lisätietoa nykytilasta ja ehdotetusta muutoksesta, voidakseen ottaa kantaa osaltaan alimpiin hyväksyttäviin pistemääriin uusissa 1.1.2026 voimaan tulevista oppilasvalintaperusteissa.

Englanninkieliseen varhaiskasvatukseen osallistumisen edellytys tällä hetkellä

Kaksikieliseen opetukseen (suomi-englanti) hakevilta ei edellytetä opiskelua englanninkielisessä varhaiskasvatuksessa tai -esiopetuksessa. Opetukseen voi hakea kieli- ja kulttuuritaustasta riippumatta. On myös huomionarvoista, että kaksikulttuurisen perheen lapsi, jonka toinen äidinkieli on englanti, voi olla täysin suomenkielisessä varhaiskasvatuksessa suomen kielen taidon lujittamiseksi.

Yksityiset päiväkodit, lisämaksut, palvelusetelit

Englannin kielistä varhaiskasvatusta tarjotaan Espoossa vain kahdessa kunnallisessa päiväkodissa, ja näiden lisäksi yksityisissä päiväkodeissa sekä palvelusetelipäiväkodeissa. Asiakasmaksut ovat lähes poikkeuksetta kunnallista varhaiskasvatusta korkeammat yksityisissä päiväkodeissa ja palvelusetelillä toimivissa päiväkodeissa.

Yksityisten palveluntuottajien asiakasmaksut vaihtelevat. Palveluntuottajat määrittelevät asiakasmaksunsa itse ja päättävät myös lasten valinnasta. Asiakkaalle jää yksityisestä varhaiskasvatuksesta maksettavaksi asiakasmaksun ja yksityisen hoidon tuen välinen erotus. Huoltaja vastaa itse yksityisen kodinhoidon tuen hakemisesta Kelalta. Asiakasmaksut ovat hieman kunnallista varhaiskasvatusmaksua korkeampi ja päiväkotitoimi voi myös määritellä erilaisia kannatusyhdistysten jäsenmaksuja ja puskurimaksuja, joiden suuruus voi olla esim. yhden kuukauden hoitomaksu.

Palvelusetelipäiväkodeissa palvelusetelin arvoon vaikuttavat lapsen ikä, perheen koko ja tulot, lapsen viikoittainen varhaiskasvatusaika sekä mahdollinen sisarusalennus. Palvelusetelipäiväkodeissa asiakasmaksut voivat olla samansuuruisia, tai 50 euroa/kuukausi/lapsi korkeammat kuin kunnallisessa varhaiskasvatuksessa. Lisämaksu voi olla osalle perheistä merkittävä, jos varhaiskasvatusmaksu on muutoin 0 euroa.

Päiväkodit lisämaksuineen löytyvät kaupungin verkkosivuilta: [Yksityiseen varhaiskasvatukseen hakeminen | Espoon kaupunki](#)

Kasvun ja oppimisen lautakunta

§ 292

26.11.2025

Kasvun ja oppimisen lautakunta

§ 307

10.12.2025

Valmistavista luokista luopuminen

Perusopetukseen valmistavaa opetusta järjestetään inklusiivisesti oppilaan omassa lähikoulussa tai alueellisessa valmistavan opetuksen luokissa. Valmistavan opetuksen luokista ei näin ollen olla luovuttu.

Johtokuntien osallistaminen valmisteluun

Kaksikielistä opetusta tarjoaville kouluille lähetetyssä lausuntopyynnössä on todettu, että kasvun ja oppimisen lautakunta on 15.4.2025 § 63 lukuvuoden 2025-2026 oppilaspaikkoja koskevan päätöksen yhteydessä edellyttänyt oppilasvalintaperusteiden tuomista lautakuntaan uudelleen arvioitavaksi. Lausuntopyynnössä on myös todettu, että oppilasvalintaperusteita ja mahdollisia muutoksia on tarkasteltu yhteistyössä kaksikielistä opetusta tarjoavien koulujen rehtoreiden kanssa huomioiden kouluilta ja huoltajilta saadut palautteet.

Lausuntopyyntöön on sisällytetty ne vaihtoehdot, jotka em. tarkastelun perusteella on katsottu olevan toteutettavissa. Johtokunnille on varattu tilaisuus lausua näistä vaihtoehdoista ja ehdotuksesta.

Väliluokille hakevien haastattelu

Suomenkielisen perusopetuksen tulosityksiköllä ja eri opetusta tarjoavilla kouluilla on kokemusta haastatteluista osana oppilasvalintaa. Haastattelusta on luovuttu, sillä huoltajilta ja opetusta tarjoavilta kouluilta saadun palautteen perusteella haastattelut on koettu kohtuuttoman raskaiksi ja haastattelijan subjektiivisen näkemyksen vaikuttavan kohtuuttomasti hakijan valintaan. Haastattelun ei ole myöskään koettu tuovan tosiasiallisesti lisäarvoa oppilasvalintaan.

Valintakokeiden uudistamisen resurssointi

Valintakokeiden sisällöistä vastaavat ko. opetusta tarjoavat koulut. Valintakokeiden uudistaminen on aloitettu KIELIOPE hankkeen yhteydessä, tätä työtä jatketaan edelleen. Valintakokeiden uudistamiseen ei ole kohdennettavissa koulujen ulkopuolista henkilöstö- tai muuta resurssia.

Vaihtaminen toiseen kaksikielistä opetusta (suomi-englanti) tarjoavaan kouluun

Kaksikieliseen opetukseen (suomi-englanti), kuten muihin Espoossa tarjottaviin painotuksiin hakevat valitaan tiettyyn opetusta tarjoavaan kouluun kyseisessä koulussa olevien vuosiluokkien ajaksi. Opetukseen valitut voivat hakea saman painotuksen sisällä toiseen opetusta tarjoavaan kouluun ainoastaan, jos koulun vaihtamiselle on erityisen painava

oppilashuollollinen tai oppilaan terveydentilaan liittyvä syy. Tällaisia syitä ovat esimerkiksi:

- Vakava kiusaaminen, joka jatkuu koulun asianmukaisista toimista huolimatta.
- Oppilaan terveydentilan olennainen muuttuminen perusopetuksen aikana ja nykyisen koulun soveltumattomuus tämän seurauksena.

Huoltajan tulee esittää syyn osoittava asiantuntijalausunto (lääkäri, psykologi) tai koulun laatima selvitys. Lausunnon/selvityksen perusteella tarkastellaan, onko koulun vaihtamiselle perustetta.

Vastaava menettely on käytössä uuden lähikoulun osoittamisessa tilanteessa, jossa uuden lähikoulun osoittamiseksi ei ole perusopetuksen oppilaaksiottoa koskevien linjausten mukaista perustetta, mutta oppilas ei voi jatkaa nykyisessä koulussaan terveydentilassa tapahtuneiden olennaisten muutosten ja/tai muiden painavien syiden seurauksena.

Päätöshistoria

Kasvun ja oppimisen lautakunta 26.11.2025 § 292

Päätösehdotus

Esittelijä
Perusopetuksen johtaja Nurmi Juha

Kasvun ja oppimisen lautakunta

1

Hyväksyy kaksikielisen opetuksen (suomi-englanti) oppilasvalintaperusteet liitteen mukaisesti.

2

Päätää, että uudet oppilasvalintaperusteet tulevat voimaan 1.1.2026.

Käsittely

Esittelijän liitteeseen tekemä muutos on huomioitu pöytäkirjassa.

Puheenjohtaja Laiho ehdotti Klingin kannattamana asian jättämistä pöydälle.

Keskustelun päätyttyä puheenjohtaja tiedusteli, voidaanko pöydällepanoehdotus yksimielisesti hyväksyä. Koska sitä ei vastustettu, puheenjohtaja totesi sen tulleen yksimielisesti hyväksytyksi.

Päätös

Kasvun ja oppimisen lautakunta:

Asia jätettiin yksimielisesti pöydälle.

Espoon kaupunki

Pöytäkirja

41/95

Kasvun ja oppimisen lautakunta

§ 292

26.11.2025

Kasvun ja oppimisen lautakunta

§ 307

10.12.2025

Liitteet

- 5 Kaksikielisen opetuksen (suomi-englanti) oppilasvalintaperusteet
1.1.2026 lukien

Oheismateriaali

- Ennakkoarviointi
- Haukilahden koulun henkilöstön lausunto
- Haukilahden koulun johtokunnan lausunto
- Haukilahden koulun oppilaskunnan lausunto
- Jalavapuiston koulun johtokunnan ja henkilöstön lausunto
- Kilonpuiston koulun henkilöstön lausunto
- Kilonpuiston koulun johtokunnan lausunto
- Kuitinmäen koulun henkilöstön lausunto
- Kuitinmäen koulun johtokunnan lausunto
- Kuitinmäen koulun oppilaskunnan lausunto
- Niittykummun koulun henkilöstön lausunto
- Niittykummun koulun johtokunnan lausunto
- Nöykkiön koulun johtokunnan, oppilaskunnan ja henkilöstön lausunnot
- Nykyisten ja uusien oppilasvalintaperusteiden vertailu

Tiedoksi

Espoon kaupunki

Pöytäkirja

42/95

Kasvun ja oppimisen lautakunta

§ 280

12.11.2025

Kasvun ja oppimisen lautakunta

§ 308

10.12.2025

Asianumero 3621/12.01.00/2023

Kasvun ja oppimisen lautakunta 10.12.2025 § 308

§ 308

Espoon kaupungin suomenkielisen perusopetuksen kieliohjelman tarkistaminen (palautettu 12.11.2025)

Valmistelijat / lisätiedot:

Kaski Mirjami

Parviainen Ilona

Plosila Riina

etunimi.sukunimi@espoo.fi

Puhelinnumero 09 816 21

Päätösehdotus

Esittelijä

Perusopetuksen johtaja Nurmi Juha

Kasvun ja oppimisen lautakunta

1

hyväksyy suomenkielisen perusopetuksen kieliohjelman liitteen mukaisesti,

2

oikeuttaa suomenkielisen perusopetuksen tulosityksikön tekemään vähäisiä, teknisluontoisia muutoksia Espoon suomenkielisen perusopetuksen kieliohjelmiaan.

Kieliohjelman muutokset otetaan käyttöön ensimmäisen luokan oppilailla 1.8.2026 alkaen. Poikkeuksena aikataulussa on uuden Keran koulun kieliohjelma, joka tulee voimaan kaikilla luokka-asteilla 1.8.2026 alkaen.

Käsittely

Puheenjohtaja Laiho ehdotti Peltoniemen kannattamana asian jättämistä pöydälle.

Keskustelun päätyttyä puheenjohtaja tiedusteli, voidaanko pöydällepanoehdotus yksimielisesti hyväksyä. Koska sitä ei vastustettu, puheenjohtaja totesi sen tulleen yksimielisesti hyväksytyksi.

Päätös

Kasvun ja oppimisen lautakunta:

Asia jätettiin yksimielisesti pöydälle.

Selostus

Espoossa kielten opiskelussa on kaikkiaan hyvä tilanne verrattuna moniin kuntiin. Kaikissa kouluissa tarjotaan pakollisen A1-kielen lisäksi A2-kieliä. Vain osalla oppilaista puuttuu mahdollisuus valita A2-kieli ja tämä johtuu siitä, että koulussa tarjottava A2-kieli on jo oppilaan valitsema A1-kieli. Kehittämisen myötä haluttiin tarjota kaikille oppilaille mahdollisuus valita A2-kieli jokaisessa koulussa. Tavoitteena kieliohjelman kokonaisvaltaiselle tarkastelulle oli kielten opiskelun lisääminen ja opiskeluun sitoutumisen vahvistaminen. Espoossa oli kiinnitetty huomiota A2-kielten ryhmien toteutumatta jäämiseen ja siihen, että A2-kielivalinta joissain tapauksissa poissulkee tai määrittelee lähiyläkoulun. Oli havaittu, että A-kielten oppimäärien vaihtoja ja A2-kielten opiskelun keskeyttämisistä tapahtui, vaikka Espoossa oli laadittu kasvun ja oppimisen lautakunnan hyväksymät painavaa syytä edellyttävät periaatteet kielten vaihtamiselle ja keskeyttämiselle. Kieliohjelman uudistuksen tueksi haluttiin selvittää tulevien koululaisten ja huoltajien näkemyksiä kiinnostavista opiskeltavista kielistä ja kielen opiskeluun sitoutumista vahvistavista tekijöistä ja kielivalintoihin vaikuttavista syistä. Kieliohjelmaan esitetään muutoksia, jotka on valmisteltu saatujen palautteiden pohjalta.

Taustatietoa

Opetussuunnitelman perusteissa on linjattu, että opetuksen järjestäjän tulee laatia kieliohjelma. Espoon kaupungin suomenkielisen perusopetuksen voimassa oleva kieliohjelma on hyväksytty kasvun ja oppimisen lautakunnassa 30.10.2024 (§ 191).

Oppilaan opinto-ohjelmaan kuuluu perusopetuksessa vähintään yksi pitkä A-kielen oppimäärä ja yksi keskipitkä B1-kielen oppimäärä. Näistä toinen on toinen kotimainen kieli ja toinen jokin vieras kieli tai saamen kieli. Lisäksi oppilas voi opiskella valinnaisina kielinä alakoulussa alkavaa pitkää A2-kieltä ja yläkoulussa alkavaa lyhyttä B2-kieltä.

Espoon suomenkielisen perusopetuksen kieliohjelmassa määritellään kouluissa tarjottavat pitkät A-kielet. Toisen kotimaisen kielen eli ruotsin opiskelu aloitetaan viimeistään B1-kielenä kuudennella luokalla. Espoon kouluissa tarjotaan myös laajasti kahdeksannella luokalla alkavia valinnaisia B2-oppimäärän mukaisia kieliä sekä lyhyempiä valinnaiskieliä ja jonkin verran kielikerhoja. Lisäksi maahanmuuttotataustaisilla oppilailla on mahdollisuus osallistua oman äidinkielen opetukseen.

Kieliohjelman kokonaisvaltaisen kehittämisen tarpeet, tavoitteet ja yhteiskehittäminen

Kieliohjelman kokonaisvaltaiselle tarkastelulle koettiin tarvetta kouluilta, huoltajilta ja oppilailta saatujen palautteiden vuoksi. Espoossa halutaan kehittää palveluita asiakaslähtöisesti. Opiskeltavien kielten määrää halutaan laajentaa niin, että kaikilla Espoon suomenkielisen perusopetuksen oppilaille on mahdollisuus koulusta riippumatta opiskella ruotsin ja englannin kielen lisäksi myös muita vieraita kieliä.

Espoon suomenkielisen perusopetuksen koulujen kielitarjontaa on tarkasteltu kokonaisuutena hallinnon ja rehtoreiden yhteistyönä ja koulujen johtokuntia kuullen. Lisäksi on huomioitu Espoon nuorisovaltuuston näkemys kieliohjelmasta. Kielten opiskelun tavoitteista on keskusteltu myös kielten kehittäjäopettajien ja perusopetuksen, lukion sekä ruotsinkielisen opetuksen asiantuntijoiden kanssa.

Ei ole tarkoituksenmukaista, että oppilaiden A-kielten valinnat ohjaavat saman alakoulun oppilaita eri yläkouluihin. Ei ole myöskään tarkoituksenmukaista, että oppilaat kokevat alakoulussa valitun kielen heikentävän mahdollisuuksia toisen asteen opiskelupaikan saamiseen, mikä on aiheuttanut lisäpainetta opintoihin tai halua vaihtaa A1-kieli toiseen kieleen. Havaittiin myös epäkohtana, että kaikilla oppilailla ei tällä hetkellä ole mahdollisuutta valita A2-kieltä. Lisäksi on tunnistettu, että Espoossa A2-kielivalintoja on käytetty kouluvalinnan välineenä ja tähän haluttiin puuttua. On myös havaittu riski, että A2-englannin opetus ei pienen ryhmäkoon takia toteudu tilanteessa, jossa A1-kielenä muuta kuin englantia opiskelevien määrä on pieni.

Kieliohjelman kehittämisen päätavoitteena on lisätä oppilaiden yhdenvertaisia mahdollisuuksia kielivalinnoissa ja selkeyttää oppilaiden koulupolkua siten, että A2-kielen valinta ei määritä tai poissulje mitään lähikoulua. Kielitarjontaa sekä rikastetaan että optimoidaan siten, että saadaan kielipolut jatkumaan alakouluista lähiyläkouluihin tarkoituksenmukaisesti oppilaiden etu huomioiden. Haluttiin myös lisätä kaikkiin kouluihin jokaiselle oppilaalle mahdollisuus valita A2-kieli. Tarkoitus on madaltaa kynnystä valita useita opiskeltavia kieliä ja varmistaa entistä paremmin A2-kielten ryhmien toteutuminen. Tavoitteena on myös edistää sitoutumista kielivalintoihin ja vähentää kielten opiskelun keskeytyksiä ja vaihtoja. Kehittämistoimilla edistetään välillisesti myös A-kielten ryhmien toteutumista tulevaisuudessa Espoon kaupungin lukiokoulutuksessa.

Kieliohjelman muutos on suunniteltu tulevan voimaan 1.8.2026 aloittavista 1. luokkalaisista. Kieliohjelman kokonaisvaltaisen tarkastelun ja kehittämisen pohjaksi haluttiin osallistaa tulevien koululaisten perheet, joita kieliohjelma tulee koskemaan. Kieliohjelman muutokset eivät tule

Kasvun ja oppimisen lautakunta

§ 280

12.11.2025

Kasvun ja oppimisen lautakunta

§ 308

10.12.2025

koskemaan tällä hetkellä koulussa olevia oppilaita ja siksi heiltä ei ole kysytty näkemyksiä. Espoolaisten tulevien koululaisten huoltajille teetettiin kysely yhteistyössä Tamora Oy:n kanssa keväällä 2024 ja selvitettiin tulevien koululaisten ja heidän huoltajiensa näkemyksiä suosituimmista A-kielistä ja kielivalintoihin vaikuttavista tekijöistä. Kyselyyn vastaajia oli kaikkiaan 2385. Suosituin A1-kieli oli selkeästi englanti ja toisena ruotsi, ja suosituimmat A2-kielet olivat toivejärjestyksessä ruotsi, espanja ja saksa. Oheismateriaalina on huoltajakyselyn A1- ja A2 kielten toiveet. Kyselyn vastauksissa oli perusteltu kielten valintoja.

Vastaajat korostivat englannin kielen merkitystä globaalina kommunikaatiokielenä, jota tarvitaan työelämässä, opinnoissa ja matkustamisessa. Englannin kielen nähtiin olevan lähes välttämätön taito, jonka oppiminen varhaisessa vaiheessa auttaa lapsen tulevaisuutta monin tavoin. Ruotsin kieltä kannattavissa avovastauksissa nostettiin esiin muun muassa Suomen kaksikielisyys, Pohjoismaat tärkeimpänä kansainvälisenä viiteryhmänä, ruotsinkieliset sukulaiset ja jatko-opiskelumahdollisuudet ruotsin kielellä sekä positiiviset näkemykset kielikylpyopetuksesta. Espanjaa arvostettiin vastauksissa sen maailmanlaajuisen laajan käytön vuoksi. Kyselyn vastausten perusteella perheiden kielivalintoihin vaikuttavat myös esimerkiksi se, onko kielivalinnalla vaikutusta koulupaikkaan ja koulumatkan pituuteen. Perheet eivät halua, että kielivalinta määrittelee tulevan yläkoulun. Huoltajien vastauksissa haluttiin tuoda esiin kieliohjelman kehittämiseen liittyen myös suomen kielen oppimisen tärkeys. Korostettiin, että jokaisella lapsella tulisi olla mahdollisuus oppia suomea riippumatta taustasta tai kielitaidosta ensimmäiselle luokalle tullessaan. Hyvä suomen kielen opetus on tärkeämpää kuin laaja kielivalikoima, erityisesti maahanmuuttotilaisille lapsille. Myös perheiden kotikielten opiskelu ja kielen säilyttäminen sekä lasten toiveet nähtiin merkityksellisinä valintaan vaikuttavina tekijöinä.

Kaikille rehtoreille teetettiin kysely kieliohjelmasta elokuussa 2024. Syyskuussa 2024 huoltajakyselyn ja rehtorikyselyn tuloksia ja kieliohjelman kehittämistä käsiteltiin työryhmässä, jossa oli hallinnon edustajia opetuksen kehittämisen palvelualueelta ja hallintopalvelujen palvelualueelta, rehtoreita ja aluepäälliköitä sekä suomenkielisen perusopetuksen johtaja. Kyselyjen tuloksia käsiteltiin myös kaikkien rehtoreiden kanssa kasvun ja oppimisen toimialan aloitusseminaarissa 16.8.2024 sekä esiteltiin kasvun ja oppimisen toimialan johtoryhmälle 24.9.2024 ja kasvun ja oppimisen lautakunnalle 30.10.2024. Opetuksen kehittämisen palvelualueen ja hallintopalvelujen asiantuntijat ja päälliköt, aluepäälliköt sekä suomenkielisen perusopetuksen johtaja selvittivät parhaita mahdollisia keinoja kehittää kieliohjelmaa siten, että se palvelee oppilaiden tarpeita ja kielitarjonta on mahdollisimman tarkoituksenmukainen ja yhdenvertainen. Kehittämistyössä tehtiin myös vertailua muiden kuntien kielitarjontaan ja kielten opetuksen linjauksiin. Maaliskuussa 2025 järjestettiin rehtoreille alueelliset työpajat, joissa

tarkasteltiin toteutuneita kielivalintoja ja kieliohjelmaa alueittain ja työstettiin muutosehdotuksia kielitarjontaan yhteisten suuntaviivojen mukaisesti. Yhteisen tapaamisen jälkeen kouluissa käytiin keskusteluja ja täydennettiin muutosehdotuksia.

Koulukohtaisista kieliohjelman muutosehdotuksista pyydettiin lausunnot niiden koulujen johtokunnilta, joiden kieliohjelmaan esitettiin muutos. Johtokunnille lähetettiin materiaalikokonaisuus kieliohjelman kokonaisvaltaisesta kehittämisestä ja huoltajakyselyn tulokset. Johtokuntien lausunnot ovat oheismateriaalina. Läntisen Leppävaaran alueella Karakallion ja Rastalan koulujen johtokuntien lausunnoissa huomioitiin tulevien koululaisten huoltajille teetetyn kyselyn tulokset, joiden mukaan espanja oli suosituampi A2-kieli kuin ranska. Näiden kahden johtokunnan lausunnon johdosta alueen kieliohjelmaa tarkasteltiin uudestaan ja pyydettiin lausunnot myös Jupperin ja Viherlaakson koulujen johtokunnilta. Jupperin koulun oppilailla vuonna 2020 teetetyn kyselyn perusteella mieluisimmat kielivaihtoehdot olivat espanja 47,6 %, saksa 31,5 % ja ranska 18,2 %.

Nuorisovaltuuston edustajan kanssa käytiin keväällä 2024 keskustelua kieliohjelman kehittämistyöstä ja pyydettiin edustajaa mukaan suunnitteluun. Espoon nuorisovaltuusto jätti suomenkieliseen perusopetukseen 20.8.2024 oman aloitteensa peruskoulun kieliohjelman muutostoiveista. Aloitteessa todetaan, että 2010-luvulla harvinaisten pitkien kielten opiskelua ei pidetä arvossa ja A-saksan ja A-ranskan opiskelu on vähentynyt 20 %:sta 6 %:iin. Englannin opiskelu on saavuttanut merkittävän aseman vieraiden kielten opiskelussa ja todettiin että se on tärkein oppia, mutta muitakin A-kieliä olisi tärkeää tulevaisuudessa opiskella. Nuorisovaltuusto esittää, että kaikissa Espoon kouluissa alkaisi pakollisena A1-kielenä englanti ja myöhemmin esimerkiksi kolmannella luokalla alkaisi yhden vuosikurssin verran pakollinen ja siitä eteenpäin valinnainen kieli. Englannin opiskelemista pidettiin tärkeimpänä, mutta todettiin että olisi hyvä, jos mahdollisimman moni opiskelisi omasta tahdostaan myös jotain toista vierasta kieltä, jotta perusopetuksen päättyessä mahdollisimman moni oppilas osaisi englannin ja ruotsin lisäksi myös jonkin muun vieraan kielen. Aloitteessa on esitetty huoli siitä, että A2-kielten ryhmiä ei muodostu ryhmäkokovaatimuksen vuoksi ja siitä, että oppilaat joutuvat menemään kielten opiskelua varten toiseen kouluun. Aloite on oheismateriaalina.

A-kielten opetus ja arviointi

Perusopetuksen opetussuunnitelman perusteissa A1- ja A2-kielissä on samat opetuksen ja oppimiset tavoitteet ja päättöarvioinnin kriteerit. A1-kielestä annetaan aina numeroarvosana peruskoulun päättöarvioinnissa ja se vaikuttaa toiselle asteelle hakeutumisessa. A2-kielestä saa numeroarvosanan, joka vaikuttaa keskiarvoon toiselle asteelle haettaessa

Kasvun ja oppimisen lautakunta

§ 280

12.11.2025

Kasvun ja oppimisen lautakunta

§ 308

10.12.2025

tai huoltaja voi pyytää päättöarviointiin numeroarvioinnin sijaan hyväksyttymerkinnän, jolloin arviointi ei vaikuta toiselle asteelle hakeutumisessa. Poikkeuksena tästä on toinen kotimainen kieli eli ruotsi, josta annetaan aina numeroarvosana. A1-kielten kohdalla perheille on tullut ikävänä yllätyksenä kielen opiskelun vaikutus päättöarvioinnissa erityisesti ranskan ja saksan opiskelun osalta eli pääosin muiden A1-kielten kuin englannin osalta ja tästä johtuen on myös haluttu vaihtaa A1-kielten oppimäärää A2-oppimäärään.

Toisen asteen opinnoissa oppilaan on mahdollista jatkaa pitkänä kielenä opiskelemaansa A-kieltä siitä riippumatta, onko kyseessä ollut A1- vai A2-kieli. Lukiossa ei erotella A-kielen oppimääriä, vaan siellä on vain yksi A-oppimäärä. Espoon suomenkielisessä lukiokoulutuksessa ei ole käytännön tasolla huomattu erityistä eroa A-kielten opiskelijoissa sen perusteella, onko opiskelijalla taustalla peruskoulussa opiskeltu A1- tai A2-kieli.

Espoon suomenkielisessä perusopetuksessa ensimmäisellä luokalla alkavaksi kaikille yhteiseksi A1-kieleksi tarjotaan nykyisen kieliohjelman mukaan kaikissa kouluissa englannin kieltä. Lisäksi ruotsin kieltä tarjotaan A1-kielenä kolmessa kielikylpykoulussa, joita ovat Päivänkehrän, Soukan ja Westendipuiston koulu sekä ranskan kieltä Tapiolan alueella Aarnivalkean ja Jousenkaaren koulussa ja saksan kieltä Mankkaanpuron koulussa. Suomenkielisen perusopetuksen kieliohjelmassa A1-kielten tarjonnassa on alueellista eroavaisuutta. Kieliohjelma eroaa myös ruotsinkielisen perusopetuksen kieliohjelmasta, jossa kaikille yhteinen A1-kieli on jokaisessa koulussa toinen kotimainen kieli eli suomi.

Espoon suomenkielisessä perusopetuksessa valinnaisina A2-kielinä tarjotaan englanti, espanja, kiina, ranska, ruotsi, saksa ja venäjä. Kielten tarjonta vaihtelee kouluittain. A2-kielenä saksaa on tarjolla 40 alakoulussa, ranskaa 19 alakoulussa, ruotsia 18 alakoulussa, espanjaa 8 alakoulussa, englantia 6 alakoulussa, kiinaa 2 alakoulussa ja venäjää 1 alakoulussa.

A2-kielen opiskelu alkaa kielikylpyopetusta lukuun ottamatta neljännellä luokalla. Lukuvuonna 2023–2024 A2-kieltä opiskeli 49 % vuosiluokkien 4–6 oppilaista ja 29 % vuosiluokkien 7–9 oppilaista.

Espoon suomenkielisissä lukioissa opettavat A-kielet ovat englanti, saksa, ranska, ruotsi, espanja ja venäjä. Nämä ovat myös kielet, joissa ylioppilastutkinnossa järjestetään pitkän oppimäärän kielikokeet. Ammatillisessa koulutuksessa kaikille yhteisiin aineisiin kuuluu pakollisena vieraana kielenä vain englanti sekä toinen kotimainen kieli ja muita kieliä on mahdollista opiskella valinnaisina kielinä. Perusasteen opinnoissa on tärkeää saada valmiudet toisen asteen opintoihin.

Nuorten Akatemia toteutti valtakunnallisen lasten ja nuorten kuulemisen kieltenopetuksesta opetus- ja kulttuuriministeriön toimeksiantona syksyllä

Kasvun ja oppimisen lautakunta

§ 280

12.11.2025

Kasvun ja oppimisen lautakunta

§ 308

10.12.2025

2024 (<https://nuortenakatemia.fi/lasten-ja-nuorten-kieltenopetuksen-kuuleminen-2024/>). Kuulemisen perusteella A1-kielen valintaan vaikuttivat eniten huoltaja ja opettaja, ja A2-kielen valintaan vaikutti useimmin oppilas itse. Kieltenopettajat ovat havainneet, että oppilaan motivaatio kielen opiskeluun on suurempi silloin, kun oppilas on itse tehnyt valinnan kielen opiskelusta eikä huoltaja. Nuorten akatemian kuulemisen perusteella kielten opiskelua jarruttaa vuosiluokkien 3–6 oppilailla kiinnostuksen puute ja kielten opiskelun kuormittavuus, vuosiluokilla 7–9 jaksamisen haasteet, kielten opiskelun kuormittavuus ja ajan puute. Kuormittavaksi koettiin kielten opiskeluun liittyvä työmäärä, opiskeluun kuluva aika sekä valinnaisten kielten oppituntien ajankohta. Pakollisia kieliä lapset ja nuoret eivät lisäisi, sillä sen pelättiin vaikuttavan kielteisesti työrauhaan oppitunneilla.

Vaikka englantia on läsnä lasten ja nuorten arjessa esimerkiksi sosiaalisen median kautta ja monet kokevat englannin helpoksi kieleksi, kaikki eivät kuitenkaan opi sitä riittävän hyvin. Opettajat ovat huolissaan englannin osaamisen tason eriytymisestä ja siitä, että osa oppilaista jää taidoissaan somesta tuttujen hokemien tasolle ([HS 1.12.2025](#)). Kansallinen koulutuksen arviointikeskus (Karvi) arvioi 9.-luokkalaisten englannin kielen osaamista vuonna 2021. [Tutkimuksen](#) mukaan 29 prosentilla oppilaista osaamistaso oli tyydyttävä tai sitä huonompi. He jäivät alle kouluarvosanan kahdeksan kaikissa osaamisalueissa eli luetun ymmärtämisessä, kirjoittamisessa, puhumisessa ja kuullun ymmärtämisessä. Espoossa jokaisen on mahdollista aloittaa englannin opiskelu A1-kielenä ensimmäisellä luokalla.

Kielten opiskelun keskeytykset ja oppimäärien vaihdot

Lähtökohtana on, että kielivalinnat ovat pysyviä, eikä niitä jälkikäteen voida huoltajan hakemuksesta muuttaa muutoin kuin painavista syistä. Oppilaiden oikeusturvan ja yhdenvertaisen kohtelun toteutumiseksi paikalliseen opetussuunnitelmaan on kirjattu kasvun ja oppimisen lautakunnan 15.6.2022 (§104) päättämät yhteiset perusteet A1/A2-oppimäärän vaihtamiselle tai keskeyttämiselle ja menettelytavat muutoksia haettaessa. Hakemukseen kirjataan perustellut syyt, joiden pohjalta rehtori tekee päätöksen oppiaineen vaihtamisesta/keskeyttämisestä.

Espoon suomenkielisessä perusopetuksessa A2-kielen lopettamispäätöksiä tehtiin lukuvuonna 2023–2024 yhteensä 487:

- 268 kuudesluokkalaisille
- 41 alakoululaisille (muille kuin kuudesluokkalaisille)
- 178 yläkoululaisille

Kasvun ja oppimisen lautakunta

§ 280

12.11.2025

Kasvun ja oppimisen lautakunta

§ 308

10.12.2025

A2-kielen opinnot lopettaneiden kielivalinnat:

- 196 saksa (40,2 % päätöksistä)
- 150 ranska (30,8 % päätöksistä)
- 67 espanja (13,8 % päätöksistä)
- 61 ruotsi (12,5 % päätöksistä)
- Loppuissa tapauksista kieli oli kiina tai englanti (2,7 %)

Kielteisiä lopettamispäätöksiä tehtiin 16, joista 13 tehtiin kuudesluokkalaisille.

Lukuvuosina 2021–2025 tehtiin A1-kielen oppimäärän vaihtopäätöksiä A1-ranskasta ja A1-saksasta A1-englantiin yhteensä 142 kappaletta. Yhtään vaihtoa ei tehty A1-englannista toiseen A1-kieleen. Englannin opiskelu koetaan tyypillisesti helpommaksi ja tarpeellisemmaksi kuin muiden kielten, sillä se on läsnä myös arjessa monella tapaa ja on ollut halukkuutta vaihtaa se A1-kieleksi kesken opintojen.

A1-kielen vaihtopäätöksiä tehtiin eri vuosiluokkien oppilaille:

- 9.-luokkalaiselle 68 kpl (47,9 % päätöksistä)
- 7.-luokkalaiselle 49 kpl (34,5 % päätöksistä)
- muiden luokka-asteiden oppilaille 25 kpl (17,6 % päätöksistä)

Kielten kehittäjäopettajia on kuultu A1-/A2-kielten oppimäärän vaihtamisen ja keskeyttämisen periaatteista. He katsovat, että linjauksia on tärkeää noudattaa yhdenmukaisesti koko Espoossa. Heidän mielestään oppimisen ja motivaation kannalta on parempi, mitä myöhemmin vaihto tapahtuisi, jottei oppilas luovuta ja lopeta yrittämistä. Heidän näkemyksensä on, että vaihtoa ei tulisi sallia ennen yhdeksännen luokan kevättä ja silloinkin perustellusti huoltajan pyynnöstä. Opetushallituksen ohje puolestaan on, että kielenvaihtoon tulisi suhtautua erityisen pidättyvästi perusopetuksen loppuvaiheessa ([Kielten arviointi perusopetuksessa | Opetushallitus](#)).

Kielten kehittäjäopettajat edistävät yhteistyössä muiden kielten opettajien kanssa valinnaisten kielten markkinointia, jotta oppilaat valitsisivat mahdollisimman paljon kieliä ja sitoutuisivat niiden opiskeluun. Kielivalintoja tehtäessä perheitä tiedotetaan kielivalinnan tekemisen merkityksestä ja seurauksista.

On hyvä myös todeta, että osa erityisesti A2-kielen keskeyttämisistä ja A1-kielen vaihtamisista voi johtua oppilaan hakeutumisesta painotusopetukseen, jossa ei ole tarjolla samoja kieliä kuin lähikoulussa.

Oman äidinkielen opetus ja kaksikielinen opetus

Espoo on kielirikkaampi kunta kuin koskaan aiemmin ja kotikielten määrä on kasvanut jatkuvasti. Vuonna 2015 monikielisiä oppilaita Espoon peruskouluissa oli 4117 ja vuonna 2025 lukumäärä on 11475. Vuonna 2025 muuta kuin suomea, ruotsia tai saamea äidinkielenään puhuvia on 30 % Espoon perusopetusikäisistä, ja osuuden arvioidaan olevan 36 % vuonna 2030. Espoon peruskouluissa puhutaan äidinkielenä jopa 100 eri kieltä. Suurimpia kieliryhmiä ovat venäjä, arabia, somali, englanti ja kiina.

Oman äidinkielen opetus on perusopetusta täydentävää opetusta ja se on tarkoitettu Espoossa asuville maahanmuuttotilaisille oppilaille. Opetukseen voi hakea koko Espoon alueelta. Espoossa panostetaan oman äidinkielen opetukseen. Oman äidinkielen opiskelu vahvistaa oppimisen edellytyksiä ja edistää suomen ja muiden kielten oppimista. Espoossa oman äidinkielen opetukseen osallistui 4675 oppilasta lukuvuonna 2024–2025. Opetusta järjestetään kaksi tuntia viikossa. Opetusta annetaan seuraavilla äidinkielillä: albania, amhara, arabia, bengali, bosnia/serbia/kroatia, bulgaria, englanti, espanja, farsi/dari, filipino, gujarati, hindi, hollanti, igbo, indonesia, italia, japani, joruba, kannada, korea, kreikka, kurdi, latvia, liettua, malajalam, mandariinikiina, nepali, paštu, portugali, puola, ranska, romania, saksa, somali, swahili, tamili, telugu, thai, tigrinja, tšekki, turkki, ukraina, unkari, urdu, venäjä, vietnam ja viro.

Espoon kasvun ja oppimisen lautakunta on 23.11.2022 (§182) päättänyt oman äidinkielen opetuksen ottamisperusteista. Oman äidinkielen opetukseen ottamisen edellytyksenä on, että

- 1) oppilaan ja/tai hänen huoltajansa äidinkieli on muu kuin suomi tai ruotsi; ja
- 2) oppilaalla ja/tai oppilaan huoltajalla on kieleen ja kulttuuriin liittyvä maahanmuuttotilaisuus (ulkomailta muuttanut oppilas, toisen tai kolmannen sukupolven maahanmuuttotilainen oppilas).

Oman äidinkielen opetukseen ei voida ottaa oppilasta, jos opetettava kieli on:

- opittu varhaiskasvatuksen opetuksen kautta
- opittu ulkomailla asuessaan
- opittu koulussa ulkomailla
- aiemman kotimaan toinen virallinen kieli
- kotona puhuttu vieras kieli
- oppilaan koulun tai opetusryhmän opetuskieli (esim. englanninkielinen opetus tai kaksikielinen suomi-englanti opetus).

Espooseen lukuvuoden aikana muuttavat vuosiluokkien 1–9 oppilaat voivat hakea oman äidinkielen opetukseen, kun muutto Espooseen on tapahtunut

ja oppilaalle on osoitettu lähikoulu tai oppilas on valittu muuhun kuin lähikouluun. Jos toisessa kunnassa asuva oppilas on kuitenkin aikeissa muuttaa Espooseen ennen seuraavan lukuvuoden koulutyön alkua, voidaan oppilas ottaa huomioon kuten Espoossa asuva.

Opetusryhmän perustamisen edellytyksenä on, että hakijoita on vähintään 12. Opetuspaikka määräytyy kaupunkitasoisesti muodostettavasta ryhmästä, huomioiden oppilaan ikä ja asuinpaikka. Ryhmien keskimääräinen koko tänä syksynä on 16. Huoltaja vastaa oppilaan matkoista ja mahdollisista matkakustannuksista, jotka aiheutuvat osallistumisesta oman äidinkielen opetukseen.

Opetushallituksella on vuosittain haettavissa rahoitusta oman äidinkielen opetuksen kustannuksiin. Valtionavustusta voidaan myöntää valtion talousarviossa olevan määrärahan mukaan enintään 86 prosenttia hyväksyttävistä laskennallisista kustannuksista. Opetustunnin laskennallinen kustannus on 25 euroa. Valtionavustusta myönnetään kevätlukukaudella 20 viikon ja syyslukukaudella 18 viikon osalta.

Espoossa kaksikielistä opetusta tarjotaan viidessä ruotsin kielikylpyopetusta järjestävässä koulussa ja kahdeksassa koulussa, jossa kaksikielisen opetuksen kohdekieli on englanti. Esimerkkitapauksessa, jossa oppilaan äidinkieli on englanti, on oppilaalla mahdollisuus hakeutua oman äidinkielen opetukseen englannin kielessä tai kaksikieliseen opetukseen. Oppilas hyötyy myös tavallisesta A1-englannin opetuksesta, jossa kehitetään monipuolisesti erilaisia taitoja ja ylöspäin eriyttäminen ja sisältöjen syventäminen on mahdollista kaikissa kouluissa.

Tietoa kieliohjelmaan tehdyistä muutoksista Espoossa ja valtakunnallisesti

Valtioneuvosto päätti 20.9.2018 muuttaa perusopetus- ja tuntijakoasetuksia siten, että vuosiluokkien 1 ja 2 tuntimäärää lisättiin yhteensä kahdella vuosiviikkotunnilla. Tunnit kohdennettiin A1-kielen opetukseen siten, että A1-kielen opetus varhentui alkamaan kolmannen luokan sijaan viimeistään ensimmäisen luokan kevätlukukaudella vuodesta 2020 alkaen. Espoossa oli jo ennen valtakunnallista uudistusta opetettu usean vuoden ajan kaksikielisessä opetuksessa, kielikylpyopetuksessa ja muissakin kouluissa A1-kieltä ensimmäiseltä luokalta alkaen. Kielen opiskelu siirrettiin alkamaan ensimmäiseltä luokalta muun muassa siksi, että tutkimusten mukaan lapsen aivojen äännekartan lukkiutuminen alkaa 8–10 vuoden iässä. Sen jälkeen vieraan kielen aidon kaltaisen aksentin tuottaminen on vaikeampaa. Lisäksi pienempien oppilaiden kanssa voidaan luonnollisesti keskittyä suullisen kielitaidon vahvistamiseen, kun oppimiskeinoina käytetään leikkejä, lauluja ja toiminnallisia puhetehtäviä. Valtakunnallisella päätöksellä haluttiin turvata jokaisen oppilaan

Kasvun ja oppimisen lautakunta

§ 280

12.11.2025

Kasvun ja oppimisen lautakunta

§ 308

10.12.2025

mahdollisuus aloittaa kielen opiskelu ensimmäiseltä luokalta riippumatta asuinkunnasta tai koulusta.

Suomen kieltenopettajien liitto on tuonut esiin, että valinnaisena järjestettävien A2-kielten opetustarjonta on vähentynyt viime vuosina merkittävästi. Valtakunnallisessa tarkastelussa arviolta vain puolet kouluista järjestää A2-kielen opetusta ja suuntauksena on tarjonnan vähentäminen edelleen. Espoon suomenkielisen perusopetuksen kaikissa kouluissa tarjotaan pakollisen A1-kielen lisäksi A2-kieltä. Espoon suomenkielisen perusopetuksen kieliohjelman uudistuksen tavoitteena on nimenomaan mahdollistaa Espoossa jatkossa kaikille oppilaille A2-kielen valintamahdollisuus riippumatta A1-kielivalinnasta. Kehittämisen tavoitteena on, että Espoon laaja valikoima A-kielissä säilyy ja tarjonnan jatkumo alakoulusta yläkouluun vahvistuu nykyisestä. Muutokset vähentävät alueiden ja koulujen eriytymiskehitystä. Lisäksi muutoksilla edistetään sitoutumista kielivalintoihin ja vähennetään kielen opiskelun keskeytyksiä ja vaihtoja sekä madalletaan kielen opiskelun aloittamisen kynnystä. Oppilaan etuna on, että hän voi valita A1-kielen lisäksi toisen pitkän kielen eli valinnaisen A2-kielen, jolloin oppilaan kielivaranto kasvaa. Oppilaan opiskelemien kielen määrää ei lisää se, että hän voi valita kahdesta A1-kielestä toisen, mutta hänellä ei ole mahdollisuutta valita A2-kieltä. Espoossa tavoitteena on lisätä opiskeltavien kielen mahdollisuutta jokaiselle oppilaalle, jolloin kaikilla oppilailla olisi jo ensimmäisellä luokalla alkava pakollinen kieli ja sen lisäksi valinnainen A2-kieli ja lisäksi mahdollisesti vielä kuudennelta luokalta alkava B1-kieli ja kahdeksannelta alkava B2-kieli.

Espoossa oli jo ennen valtakunnallista kielen opetuksen varhennusta mahdollisuus tarjota Espoo-tunneilla opiskeltavista kielen varhennettua opetusta tai tutustuttaa lapsia koulussa tarjolla oleviin A2-kieliin kielikarusellimallilla, jossa kaikki oppilaat opiskelevat koulussa tarjottavia A2-kieltä ennen varsinaisen kielen valintaa. Espoo-tunteja eli Espoossa tarjottava lisätunteja on tällä hetkellä kaikkiaan kolme, joista yksi on kohdennettu yläkoulun B1-kielen lisätunniksi ja kaksi on alakoulussa käytettävissä koulun päättämällä tavalla keskeisten oppiaineiden opetukseen. Toisella ja kolmannella luokalla olevia lisätunteja on pääosin käytetty äidinkielen ja matematiikan opetukseen, mutta on myös mahdollista käyttää kolmannella luokalla olevaa tuntia osittain kielen opiskeluun niin, että oppilaat pääsisivät tutustumaan koulussa tarjottaviin valinnaisiin kieliin. Kielen tutustuttaminen voidaan toteuttaa koulussa myös kerhotunneilla, joita koulu voi tarjota oppilaille opetushallituksen kerhotoiminnan rahoituksella.

Tällä hetkellä Espoon tuntijaon mukaan valinnaisen A2-kielen opiskelu alkaa neljännellä luokalla kahdella vuosiviikkotunnilla. Lautakunta pyys selvitystä mahdollisuudesta aloittaa A2-kielen opetus jo kolmannella luokalla. Tuntijakoon on mahdollista valmistella muutos, jossa A2-kielen

Kasvun ja oppimisen lautakunta

§ 280

12.11.2025

Kasvun ja oppimisen lautakunta

§ 308

10.12.2025

opiskeltaisiin yksi vuosiviikkotunti kolmannella ja yksi vuosiviikkotunti neljännellä luokalla. Yhden vuosiviikkotunnin lisäys on kustannuksiltaan noin 700 000 € eikä vuoden 2026 talousarviossa ole määrärahaa tuntimäärän lisäykseen varattu. Mikäli tuntijakomuutosta halutaan edistää, on sen toimivuudesta hyvä kuulla kouluja, kielten opettajia ja asiantuntijoita, jotta saadaan tietoa siitä, onko muutos hyödyllinen ja kannatettava vai ovatko muut jo nykyisin käytössä olevat varhentamisen keinot mielekkäämpiä.

Espoon kieliohjelmaan on tehty vuosien kuluessa yksittäisiä muutoksia johtokuntien ja koulujen toiveesta ja tarpeesta koulujen yhdistyessä sekä mikäli oppilaat eivät ole valinneet tarjottuja kieliä. Lautakunta on määritellyt kielen opetuksen ryhmäkoot kieliohjelman yhteydessä. Yläkoulun ennakoivien oppilasvalintojen yhteydessä on myös vuosittain päätetty yläkouluissa toteutuvat A-kielet oppilaiden kielivalintojen perusteella. Kieliohjelmassa määritellyt kielet eivät välttämättä toteudu kouluissa vuosittain, jos ryhmäkoko jää alhaiseksi.

Espoon kasvun ja oppimisen lautakunta on linjannut, että A-kielissä alkavien ryhmien minimioppilasmäärä on yksisarjaisissa tai pienemmissä kouluissa sekä Ruusutorpan koulun venäjän ryhmässä 10 oppilasta. Muissa kouluissa ryhmän saa perustaa 12 oppilaalla. Ryhmä pitää perustaa 14 oppilaalla.

Kasvun ja oppimisen lautakunta päätti 15.6.2022 vaihtaa Niipperin koulun A2-kielen ruotsista ranskaan sekä lisätä A2-saksan Kivimiehen kouluun näiden koulujen johtokuntien esitysten pohjalta. Vähäisten toteutuneiden valintojen ja muiden poistoa puoltavien seikkojen takia Espoon suomenkielisen perusopetuksen kieliohjelman muutoksina kasvun ja oppimisen lautakunnan päätöksillä on poistettu 15.6.2022 A1-kiina Auroran koulusta sekä 30.10.2024 A1-ranska ja A1-saksa Kantokasken koulusta. Kantokasken koulun henkilökunnan A1-ranskan ja A1-saksan poistoa puoltavassa lausunnossa huomioitiin resurssien kohdentaminen opetussuunnitelman keskeisten tavoitteiden mukaisten tietojen ja taitojen omaksumiseen ja oppimisen tukeen sekä mahdollinen oppilasmäärän väheneminen sekä Espoonlahden alueen oppilaiden tasapuolinen kohtelu. Kasvun ja oppimisen lautakunta päätti 8.3.2023 lisätä A2-saksan Pohjois-Tapiolan koulun kieliohjelmaan, sillä Tapiolan koulun johtokunta, osa huoltajista ja henkilökunnasta oli esittänyt, että koulun kieliohjelmaa voitaisiin laajentaa niin, että valinnaisena A-kielenä olisi valittavissa ruotsi tai saksa. Perusteena oli, että tällä muutoksella lisättäisiin oppilaiden mahdollisuuksia vieraiden kielten opiskeluun koulussaan ja varmistettaisiin, että 7. luokalta alkaen A-saksan opetusryhmien koko säilyy riittävän suurena. Kivimiehen koulun englanninkieliseen opetukseen A2-kieliksi päätettiin espanja ja ranska 29.11.2023. Päivänkehrän koulun Komeetan toimipisteen toiminnan päättymisen myötä Kuitinmäen koulun kieliohjelmaan lisättiin A2-kielivaihtoehtoksi ranska, jolloin A2-

kielivaihtoehtoiksi kouluun tulivat saksa ja ranska. Päivänkehrän koulun kieliohjelmaan lisättiin A2-kielivaihtoehtoksi saksa, jolloin A2-kielivaihtoehtoiksi tulivat saksa ja ranska lukuun ottamatta kielikylpyopetusta, jossa A2-kielinä säilyivät saksa ja englanti. Lautakunta päätti 30.10.2024 poistaa Kalajärven koulun kielivalikoimasta A2-saksan vähäisen oppilasmäärän vuoksi koulun sekä koulun johtokunnan esityksen pohjalta ja jäljelle jäi A2-ruotsi. Lisäksi lisättiin A2-espanja Kaitaan kouluun alakoulussa aloitetun espanjan kielen opiskelun mahdollistamiseksi yläkoulussa Espoonlahden alueella.

Elokuusta 2016 alkaen valtakunnallista tuntijakoa muutettiin siten, että yksi A1-kielen tunti siirrettiin yläkoulusta alakouluun ja keskipitkän B1-kielen (ruotsi) opetuksen aloitus varhennettiin 6. luokalle ja kaksi tuntia siirrettiin yläkoulusta kuudennelle luokalle. Elokuusta 2024 alkaen B1-kieleen lisättiin yksi vuosiviikkotunti 7. luokalle. Espoossa oli jo ollut käytössä kaksi lisätuntia B1-kielessä ennen valtakunnallista muutosta, ja muutoksen jälkeen B1-kielessä opetusta tarjotaan yksi tunti enemmän kuin on valtakunnallinen minimi.

Muutoksia kieliohjelmiin on koulujen toimesta esitetty, jos jokin kieli ei ole ollut vetovoimainen ja ryhmiä ei ole useaan vuoteen syntynyt. Osa kieliohjelmassa olevista kielistä on edelleen sellaisia, joihin ei ole muodostunut ryhmiä. Esimerkiksi Ruusutorpan koulun venäjän ryhmän madalletusta kokovaatimuksesta huolimatta ei ryhmä ole toteutunut viimeisen seitsemän vuoden aikana kertaakaan.

Toteutuneita kielivalintoja Espoon suomenkielisessä perusopetuksessa

Oheisissa taulukoissa esitellään kielivalintatilastoja.

A-kieli	2015– 2016	2016– 2017	2017– 2018	2018– 2019	2019– 2020	2021– 2022	2022– 2023	2023– 2024	2024– 2025
A1 englantia	11264	11599	12015	12387	13243	18547	18676	18669	18813
A1 ranska	420	406	407	385	390	464	479	480	456
A1 ruotsi	359	355	366	363	374	389	375	387	386
A1 saksa	258	250	289	312	295	347	318	277	223
A1 kiina	0	0	26	37	51	91	68	54	26
A2 englantia	610	603	659	670	673	759	710	725	668
A2 espanja	78	215	363	483	535	535	482	494	535
A2 kiina	0	22	48	57	42	17	27	17	16
A2 ranska	638	593	595	551	597	752	886	924	819
A2 ruotsi	1556	1419	1215	1133	1116	987	1042	981	954
A2 saksa	1295	1450	1664	1833	1799	1767	1869	1879	1798
A2 venäjä	19	9	0	0	0	0	0	0	0
A2- kielivalintojen prosenttiosuu s 4.–6.lk oppilaista	49	49	49	49	49	47	48	49	46

Taulukko 1. A-kielten valintoja Espoon suomenkielisen perusopetuksen alakouluissa lukuvuosina 2015–2025, pois lukien lukuvuosi 2020–2021, jolta tilastotietoja ei ole saatavilla.

Vajaa puolet 4.–6. luokkien oppilaista opiskelee A2-kieltä.

Kasvun ja oppimisen lautakunta
Kasvun ja oppimisen lautakunta

§ 280
§ 308

12.11.2025
10.12.2025

A-kieli	2015– 2016	2016– 2017	2017– 2018	2018– 2019	2019– 2020	2021– 2022	2022– 2023	2023– 2024	2024– 2025
A1 englanti	7207	7558	7767	8138	8574	9161	8963	9440	9743
A1 ranska	181	187	181	174	140	149	127	162	182
A1 ruotsi	145	151	152	142	128	112	107	101	105
A1 saksa	139	139	116	108	86	95	111	107	119
A1 kiina	0	0	0	0	0	0	9	10	21
A2 englanti	465	477	449	423	354	379	359	380	427
A2 espanja	0	0	16	52	128	264	247	235	245
A2 kiina	0	0	0	0	15	11	12	10	5
A2 ranska	427	421	378	335	290	315	354	312	359
A2 ruotsi	1041	1054	1176	1229	1171	863	759	805	821
A2 saksa	769	821	831	883	964	1103	1046	1120	1199
A2 venäjä	0	0	15	15	6	0	0	0	0
A2- kielivalintojen prosenttiosuus kaikista oppilaista	35	35	35	34	33	31	30	29	30

Taulukko 2. A-kielten valintoja Espoon suomenkielisen perusopetuksen yläkouluissa lukuvuosina 2015–2025, pois lukien lukuvuosi 2020–2021, jolta tilastotietoja ei ole saatavilla sekä A2-kielivalintojen osuudet kaikista oppilaista.

Yläkoulun A2-kielivalintojen osuudessa kaikista oppilaista voidaan havaita vuosien aikana pudotusta: vuosien 2015–2018 aikana osuus oli 35 prosenttia, kun vuosina 2022–2025 osuus oli enää 29–30 prosenttia.

Lukuvuoden 2024–2025 A-kielten opiskelu

A-kielet	A-kielten opiskelu yhteensä alakoulu	A-kielten opiskelu yhteensä yläkoulu	yhteensä	Prosenttia, oppilasmäärästä 30367
A1 englanti	18813	9743	28556	94,0 %
A1 kiina	26	21	47	0,2 %
A1 ranska	456	182	638	2,1 %
A1 ruotsi	386	105	491	1,6 %
A1 saksa	223	119	342	1,1 %
A2 englanti	668	427	1095	3,6 %
A2 espanja	535	245	780	2,6 %
A2 kiina	16	5	21	0,1 %
A2 ranska	819	359	1178	3,9 %
A2 ruotsi	954	821	1775	5,8 %
A2 saksa	1798	1199	2997	9,9 %

Taulukko 3. A-kielten valinnat lukuvuonna 2024–2025 ja kielten osuudet oppilasmäärästä.

Lukuvuoden 2014–2015 A-kielten opiskelu

A-kielet	A-kielten opiskelu yhteensä alakoulu	A-kielten opiskelu yhteensä yläkoulu	yhteensä	Prosenttia, oppilasmäärästä 25708
A1 englanti	10736	7086	17822	69,3 %
A1 ranska	412	175	587	2,3 %
A1 ruotsi	373	128	501	1,9 %
A1 saksa	262	147	409	1,6 %
A2 englanti	637	451	1088	4,2 %
A2 espanja	42	0	42	0,2 %
A2 ranska	679	411	1090	4,2 %
A2 ruotsi	1486	1028	2514	9,8 %
A2 saksa	1224	724	1948	7,5 %
A2 venäjä	22	2	24	0,1 %

Taulukko 4. A-kielten valinnat lukuvuonna 2014–2015 ja kielten osuudet oppilasmäärästä.

Kymmenen vuoden tarkastelussa voi havaita, että englannin valintaosuus A1-kielenä on kasvanut. Se ei ole vaikuttanut A2-kielten valintamääriin,

muuten kuin että A2-englannin osuus on pienentynyt ja muiden A2- kielten osuus on kasvanut. A2-kielten valinnoissa on tapahtunut muutosta niin, että saksan ja espanjan osuus ovat kasvaneet. Alakoulussa opiskelun aloittaa suurempi osuus ja eri syiden vuoksi opiskelu osalla päättyy ennen perusopetuksen päättymistä.

A1-Kieli	Yläkoulu	2022–2023			2023–2024			2024–2025		
		7.lk	8.lk	9.lk	7.lk	8.lk	9.lk	7.lk	8.lk	9.lk
A1 saksa	Mankkaan koulu	31	35	14	26	30	17	29	25	12
	Nöykkiön koulu	14	14	2	16	12	6	30	16	7
A1 ranska	Tapiolan koulu	39	39	15	58	38	37	47	58	37
	Nöykkiön koulu	15	9	5	5	13	3	12	4	8
	Haukilahden koulu	5	0	0	3	5	0	7	4	5
A1-ruotsi	Espoonlahden koulu	18	14	16	15	18	14	12	14	18
	Haukilahden koulu	14	15	23	18	14	16	24	18	14
	Pohjois-Tapiolan koulu	2	2	1	0	0	0	0	0	0
	Kuitinmäen koulu	2	0	0	2	2	0	4	0	0
	Nöykkiön koulu	0	0	0	1	0	0	0	0	0
	Viherlaakson koulu	0	0	0	0	0	1	0	0	0
A1 kiina	Järvenperän koulu	3	6	0	5	1	4	16	4	1

Taulukko 5. A1-kielten valintoja yläkouluittain lukuvuosina 2022–2025, pois lukien A1-englanti.

Yläkoulun A1-kielivalinnoissa on havaittavissa hyvin pieniäkin määriä luokka-asteittain eri kouluissa.

Lukuvuosi	A1-ranska 1. lk	A1-englanti 1. lk	A1-ranska ja A1- englanti yhteensä	A2-englanti 4. lk	A2-saksa 4.lk	Oppilaita yht. 4.lk
2021–2022	15	17	32	22	27	58
2022–2023	21	12	33	31	15	53
2023–2024	20	17	37	16	18	42
2024–2025	12	18	30	19	14	41
2025–2026	24	18	42	-	-	-

Taulukko 6. Aarnivalkean koulun A1-kielivalinnat 1. luokalla ja A2-kielivalinnat 4.luokalla.

Aarnivalkean koulussa on tarjolla A2-englannin lisäksi A2-saksa ja siellä on toteutunut myös A2-saksan ryhmiä.

Lukuvuosi	A1-ranska 1. lk	A1-englanti 1. lk	A1-ranska ja A1- englanti yhteensä	A2-englanti 4. lk	Oppilaita yht. 4. lk
2021–2022	34	19	53	37	73
2022–2023	37	31	68	27	50
2023–2024	39	23	62	54	82
2024–2025	31	32	63	34	69
2025–2026				-	-

Taulukko 7. Jousenkaaren koulun A1-kielivalinnat 1. luokalla ja A2-kielivalinnat 4. luokalla

Lukuvuosi	A1-saksa 1. lk	A1-englanti 1. lk	A1-saksa ja A1- englanti yhteensä	A2-englanti 4. lk	Oppilaita yh.t 4 lk.
2021–2022	36	44	80	33	71
2022–2023	28	31	59	36	74
2023–2024	15	31	46	32	70
2024–2025	22	43	65	37	74
2025–2026	18	24	42	-	-

Taulukko 8. Mankkaanpuron koulun A1-kielivalinnat 1.luokalla ja A2-kielivalinnat 4.luokalla.

1. luokkien A1-ruotsin kielivalinnat (kielikylpy)			
Lukuvuosi	Päivänkehrän koulu	Soukan koulu	Westendinpuiston koulu
2021–2022	25	23	24
2022–2023	14	15	23
2024–2025	16	25	25
2025–2026	20	23	25

Taulukko 9. 1. luokkien A1-ruotsin kielivalinnat

Usean A1-kielen toteuttamisen mahdollisuudet ja haasteet

Mikäli koulussa on kaksi A1-kieltä, jakautuu aloittavien oppilaiden määrä tarjolla olevien kielten suhteen kahteen joukkoon. Koska oppilaista keskimäärin puolet valitsee tilastojen mukaan A2-kielen, A2-kielen toteutumiseen vaikuttaa A1-kielen opiskelijoiden määrät eri kielissä. Koulun aloittavien oppilaiden määrän pitäisi olla vähintään kahdeksankymmentä, jotta kieliryhmät laskennallisesti toteutuisivat

Kasvun ja oppimisen lautakunta

§ 280

12.11.2025

Kasvun ja oppimisen lautakunta

§ 308

10.12.2025

kahdenkymmenen oppilaan suuruisina ja silti epävarmuustekijän aiheuttaa tietysti oppilaiden halukkuus valita eri kieliä. Usean A1-kielen tarjonta on tarkoituksenmukaista vain oppilasmäärältään riittävän suurissa kouluissa, jotta kaikilla oppilailla olisi myös mahdollisuus A2-kielen valintaan ja muille kuin A1-englannin opiskelijoille olisi tarjolla A2-englantia, mitä myös Suomen kielenopettajien liitto pitää lausunnoissaan tärkeänä asiana.

Lautakunta toivoi selvitystä siitä, miten kaikilla suuralueilla voisi olla tarjolla myös muita A1-kieliä kuin englanti. Espoossa oppilaat valitsevat ensimmäiseltä luokalta alkavan A1-kielen hänelle osoitetun lähikoulun kielitarjonnasta. Mikäli jollain suuralueen koulussa on tarjolla jokin muu A1-kieli kuin englanti, se on valittavissa vain kyseisessä koulussa aloittaville oppilaille. Suuralueella toteutuvat kielitarjonnat ovat koulukohtaisia. Toissijaisen haun kautta voi jokainen oppilas hakeutua myös muuhun kouluun kuin lähikouluun. Toissijaiseen kouluun voi hakeutua myös ennen neljänneltä alkavan A2-kielen valintaa. On hyvä kuitenkin todeta, että kielikylpyopetus, jossa A1-kielenä on ruotsi voi hakea mistä tahansa alueelta eli palvelu ei ole sidottu suuralueisiin ja tässä opetusmuodossa toteutuu kielen aloitus muulla kuin A1-englannilla.

Lautakunta toivoi myös tietoa, miten kahden A1-kielen opetus vaikuttaa koulun resursseihin. Kun koulussa tarjotaan useampaa kuin yhtä A1-kieltä, A1-kielten opetusryhmiä on usein perustettava useampi, kuin tarjottaessa vain yhtä A1-kieltä. Esimerkiksi sen sijaan, että opetuksen tarkoituksenmukaisen järjestämisen kannalta olisi tarpeen perustaa vain kolme A1-englannin ryhmää, tarvitaankin kaksi A1-englannin ryhmää ja kaksi toisen A1-kielen ryhmää. Ryhmien määrän kasvaessa kasvavat myös opetukseen menevät kulut. Kutakin ryhmää kohden kuluu henkilöstö- ja tilaresursseja. Resurssivaikutukset ulottuvat usealle vuodelle, jos ryhmiä joudutaan järjestämään enemmän ja resurssit ovat pois koulun muusta opetuksesta, oppimisen edellytyksiä tukevista järjestelyistä ja tuesta.

Lisäyksenä kieliohjelmaan esitetään, että mikäli alakoulu on halukas ja arvioi resurssiensa riittävän, voi kaikilta luokka-asteiltaan kaksisarjainen tai suurempi alakoulu tai yhtenäiskoulu tarjota A1-englannin lisäksi jotain koulun A2-kieltä myös A1-kielenä, sillä edellytyksellä, että tarjoaa muuta A1-kieltä opiskelevalle ikäluokalle A2-englantia muiden A2-kielten lisäksi. Vaikutuksia seurataan alueellisesti ja varmistetaan, että koulun päätöksestä ei aiheudu ongelmia muiden A2-kielten ryhmien toteutumiseen.

Kielitarjonta pääkaupunkiseudulla

Pääkaupunkiseudun kuntien kielitarjonta on esitetty oheisessa taulukossa. Tarjonta ei ole suoraan vertailukelpoinen keskenään, koska kuntien kielitarjonta on koulukohtaista. Kielivalikoima voi olla myös erilainen painotukseen suunnatuilla luokilla, kuten kaksikielisessä opetuksessa. On hyvä huomata, että taulukko ei kuvaa oppilaalle tarjolla olevaa tosiasiallista

tarjontaa. Kaikissa kouluissa ei ole mahdollista opiskella kaikkia kieliä. Tarjonta ei myöskään kerro kielten ryhmien toteutumisesta. Koulussa oppilaana olevien oppilaiden halukkuus opiskella tarjottavia kieliä ja siitä johtuvat kielivalintojen lukumäärät vaikuttavat toteutuviin kielten ryhmiin. Esimerkiksi Helsingissä minimiryhmäkooksi on määritelty koulusta riippuen 13–15 oppilasta.

Opetuksen järjestäjä	A1-kielten tarjonta	A2-kielten tarjonta
Espoon ruotsinkielinen perusopetus	suomi	englanti, Lagstads, Mattlidens ja Storängens skola voivat tarjota toisia kieliä englannin lisäksi, jos vähintään 12 oppilasta valitsee
Vantaa	englanti ja ruotsi	ruotsi, venäjä, ranska, saksa ja espanja
Helsinki, suomenkielinen	englanti, espanja, kiina, pohjoissaame, ranska, ruotsi saksa, venäjä, viro	englanti, espanja, kiina, ranska, ruotsi, saksa, venäjä
Helsinki, ruotsinkielinen	suomi	englanti, saksa, ranska
Kauniainen	englanti ja ruotsi	saksa ja ruotsi
Kirkkonummi	englanti, ruotsi	ruotsi, ranska, saksa

Taulukko 10. A-kielten tarjonta pääkaupunkiseudulla

Kieliohjelman muutokset

Kieliohjelman muutoksessa on huomioitu perheiltä ja huoltajilta saadut toiveet ja palautteet sekä espoolaisten oppilaiden yhdenvertaisuus. Muutoksella vähennetään A2-kielivalintojen käyttöä yläkouluvalinnan keinona ja yläkoulun oppilaaksioton perusteena ja ehkäistään alueiden ja koulujen eriytymiskehitystä. Oheismateriaalissa Kieliohjelman alueelliset muutuskartat selvennetään asiaa. Toiveiden ja palautteiden perusteella ja kielipolkujen selkeyttämiseksi ja oppilaiden yhdenvertaisuuden varmistamiseksi muutoksena koulujen kieliohjelmaan esitetään, että A1-kielenä tarjotaan jatkossa kaikissa kouluissa englanti ja kielikylpykouluissa lisäksi ruotsi. Kokonaisvaltaisen A1-kielten ja A2-kielten tarkastelun pohjalta kieliohjelmaan esitetään muutoksena kaikilla oppilailla mahdollisuutta valita A2-kieli. Alueellisen tarkastelun pohjalta esitetään muutoksia, joilla halutaan turvata kielen jatkuminen alakoulusta yläkouluun siten, että A2-kielen valinta ei määrittele tai poissulje mitään lähikoulua.

Ryhmien toteutumisen edistämiseksi valinnaisten A2-kielten tarjontaa määriteltiin alakouluissa enintään kahteen ja yksisarjaisissa kouluissa yhteen valinnaiseen kieleen. Tiettyjen koulujen A2-kielten tarjontaan esitetään muutoksia, joilla optimoidaan kielipolkujen sujuvuus alueittain. A2-kielissä pyritään tarjoamaan kaikille oppilaille mahdollisuus

valinnaiseen A2-kieleen ja säilyttämään laaja kielivalikoima niin, että jatkumoa alakoulusta yläkouluun tarjonnassa vahvistetaan. Kokonaisuutena A2-kielten tarjonta kouluittain tarkasteltuna Espoon kaupungin suomenkielisessä perusopetuksessa lisääntyy viidellä ja tarjottavina A2-kielinä säilyvät englanti, espanja, kiina, ranska, ruotsi, saksa ja venäjä.

Kieliohjelman kehittämisellä on pyritty vahvistamaan yläkoulusiirtymiä ja lisäämään A2-kielen tarjontaa kaikille oppilaille, mikä mahdollistaa A2-kielen opiskelun aloituksen ja lisääsi opiskeluhalukkuutta. Kielitarjontaa on myös muokattu tulevien koululaisten toiveiden suuntaan eli tarjoamaan kaikille A1-englantia sekä kielikylpyopetukseen osallistuville A1-ruotsia ja lisäämään A2-kielen tarjontaa espanjan ja saksan kielissä.

Kieliohjelman muutokset on esitetty oheismateriaalina, jossa poistot on merkitty yliviivauksella ja lisäykset on merkitty tummennoksella ja kursivilla. Iivisniemen alakoulusta ja Kaitaan yläkoulusta on muodostettu yhtenäinen Kaitaan peruskoulu ja siksi Iivisniemen koulu on poistettu kieliohjelmasta.

A2-kieli	Kuinka monessa alakoulussa tarjolla nyt	Kuinka monessa alakoulussa tarjolla muutoksen jälkeen	Muutos
A2-englanti	6	3	-3
A2-espanja	8	11	3
A2-kiina	2	2	0
A2-ranska	19	21	2
A2-ruotsi	18	16	-2
A2-saksa	40	45	5
A2-venäjä	1	1	0

Taulukko 11. A2-kielten tarjonta alakouluittain

Kieliohjelman muutokset tulevat voimaan ensimmäisen luokan aloittavien osalta 1.8.2026 ja etenevät vuosiluokka kerrallaan. Poikkeuksena voimaantulossa on uuden Keran koulun kieliohjelma, joka on lisätty uutena ja se tulee voimaan kaikilla luokka-asteilla 1.8.2026. Vaikutus opetettavien kielten tunteihin on määrältään niin vähäinen ja etenee niin hitaasti, ettei muutoksilla ole henkilöstövaikutuksia, jotka johtaisivat opettajien vähentämiseen.

Kieliohjelman muutoksilla ei ole pyritty kustannussäästöihin. Muutosesityksessä on joissain kouluissa kieliä vähennetty ja joissain kouluissa lisätty. Lisäksi on esitetty enemmän. Kieliohjelman muutoksen

kustannusvaikutukset ovat koulukohtaisia ja ryhmien tosiasiallinen toteutuminen ratkaisee todelliset kustannusvaikutukset.

Niiden koulujen johtokuntia on kuultu, joiden kieliohjelmaan esitettiin muutoksia. Johtokuntien lausunnot ovat oheismateriaalina. Puoltavat ja eriävät mielipiteet on käsitelty ja osa muutosehdotuksista on huomioitu.

Kieliohjelman muutokset varmistavat jatkossa kaikkien oppilaiden mahdollisuuden valita valinnainen A2-kieli. Espoon laaja valikoima A-kielissä säilyy ja tarjonnan jatkumo alakoulusta yläkouluun vahvistuu nykyisestä. Muutokset vähentävät alueiden ja koulujen eriytymiskehitystä. Lisäksi muutoksilla edistetään sitoutumista kielivalintoihin ja vähennetään kielten opiskelun keskeytyksiä ja vaihtoja sekä madalletaan kielen opiskelun aloittamisen kynnystä. A1-kielinä säilyvät englanti ja ruotsi. Valmistelun pohjalta kasvun ja oppimisen lautakunnan päätettäväksi esitetään, että uusi kieliohjelma hyväksytään liitteen mukaisesti.

Uudistuksen tavoitteena on tarjota jokaisessa koulussa kaikille oppilaille mahdollisuus opiskella englannin ja ruotsin lisäksi myös jotain muuta pitkää kieltä ja vielä lisäksi valinnaisia lyhyitä kieliä. Tarkoitus on laajentaa kielitarjontaa ja varmistaa jokaiselle oppilaalle monipuolinen kieliohjelma omassa lähikoulussa.

Päätöshistoria

Kasvun ja oppimisen lautakunta 12.11.2025 § 280

Päätösehdotus

Esittelijä

Perusopetuksen johtaja Nurmi Juha

Kasvun ja oppimisen lautakunta

1

hyväksyy suomenkielisen perusopetuksen kieliohjelman liitteen mukaisesti

2

oikeuttaa suomenkielisen perusopetuksen tulosyksikön tekemään vähäisiä, teknisluontoisia muutoksia Espoon suomenkielisen perusopetuksen kieliohjelmaan.

Kieliohjelman muutokset otetaan käyttöön ensimmäisen luokan oppilailla 1.8.2026 alkaen. Poikkeuksena aikataulussa on uuden Keran koulun kieliohjelma, joka tulee voimaan kaikilla luokka-asteilla 1.8.2026 alkaen.

Käsittely

Peltoniemi teki puheenjohtaja Laihon, Wallsin, Kantolan, Lievosen, Kokon sekä Dookien kannattamana seuraavan palautusehdotuksen:

”Lautakunta päättää palauttaa kieliohjelman valmisteluun niin, että seuraavaan lautakunnan kokoukseen tuodaan tarkat koulukohtaiset tiedot oppilasmääristä, jotka valinneet vuonna 2025 ja keväällä 2026 A1-kieleksi muun kuin englannin. Lautakunnalle tuodaan tarkat tiedot koulukohtaisista A1-kielitarjonnoista englannin lisäksi sekä nyt esitetyn kieliohjelman muutoksen mahdolliset budjettivaikutukset. Selvitetään samalla A2-kielen aloittamisen aikaistamisen mahdollisuudet, kuten Helsingissä on tehty.”

Puheenjohtaja Laiho teki Lievosen, Kokon, Peltoniemen sekä Dookien kannattamana seuraavan lisäysehdotuksen palautusehdotukseen:

”Selvitetään palautuksen aikana ja tuodaan lautakunnalle ennen päätöksentekoa: 1. A1-kielen (muu kuin englanti) hakijat viimeisen kolmen vuoden ajalta 2. Selvitys mahdollisuudesta valita A1- kieleksi muu kuin englanti kaikilla Espoon suuralueilla. 3. koulun A1-kielten lukumäärän vaikutuksesta koulun budjettiin 3. Tuodaan selvitys mitkä ovat kriteerit oman äidinkielen opetukseen, opetuksen toimintamalli, vaadittava minimiryhmäkoko ja toteutuneet ryhmäkoot 4. Miten varmistetaan valitun A1- kielen jatkuvuus ja sitoutuminen valittuun kieleen koko koulupolun ajan 5. Tiedoksi pääkaupunkiseudun isojen kaupunkien kielivalikoima peruskoulussa 6. Miten kouluja ja johtokuntia on osallistettu kieliohjelman laatimisessa?”

Lievonen teki puheenjohtaja Laihon, Kokon, Wallsin, Peltoniemen sekä Dookien kannattamana seuraavan lisäysehdotuksen Peltoniemen palautusehdotukseen:

”Kieliohjelman valmistelussa selvitetään ja tuodaan lautakunnalle tiedoksi vastaukset seuraaviin kysymyksiin: 1. Miten vieraiden kielten opetus perusopetuksessa (1-9) on kehittynyt Espoossa pitkällä aikavälillä (esim. oppilasmäärät, kielivalinnat, rahoitus, keskeiset poliittiset ja hallinnolliset päätökset ja niiden vaikutukset)? 2. Arvio siitä, miten esitetty uudistus vaikuttaisi kokonaisuutena alakoululaisten kielivalintoihin, huomioiden myös A2-kielen. 3. Miten esityksessä on huomioitu monikieliset perheet, joissa yksi kotikieli on englanti? 4. Miten esitys vaikuttaisi alueelliseen kielivalikoimaan Espoon oppilasalueilla? 5. Millä vaihtoehtoisilla keinoilla Espoo voisi edistää alueellista tasa-arvoa ja ehkäistä rikkonaisia opintopolkuja vieraiden kielten opetuksessa? 6. Arvio vaikutuksista, jos A2-kieli muutettaisiin alkamaan 3. luokalla.”

Keskustelun päätyttyä puheenjohtaja Laiho tiedusteli, voidaanko Peltoniemen palautusehdotus yksimielisesti hyväksyä. Koska sitä ei vastustettu, puheenjohtaja totesi sen tulleen yksimielisesti hyväksytyksi.

Puheenjohtaja tiedusteli, voidaanko puheenjohtaja Laihon lisäysehdotus palautusehdotukseen hyväksyä. Koska sitä ei vastustettu, puheenjohtaja totesi sen tulleen yksimielisesti hyväksytyksi.

Puheenjohtaja tiedusteli, voidaanko Lievosen lisäysehdotus palautusehdotukseen hyväksyä. Koska sitä ei vastustettu, puheenjohtaja totesi sen tulleen yksimielisesti hyväksytyksi.

Päätös

Kasvun ja oppimisen lautakunta:

Päätti palauttaa asian uudelleen valmisteluun.

Liitteet

6 Espoon suomenkielisen perusopetuksen kieliohjelma 1.8.2026

Oheismateriaali

- Espoon suomenkielisen perusopetuksen kieliohjelmaan tulevat muutokset 1.8.2026 alkaen
- Kieliohjelman alueelliset muutuskartat
- Nuorisovaltuuston aloite peruskoulun kieliohjelman muutoksista (20.8.2024)
- Huoltajakyselyn A1- ja A2 kielten toiveet
- Koulujen johtokuntien lausunnot

Tiedoksi

Asianumero 1232/02.05.00/2023

Kasvun ja oppimisen lautakunta 10.12.2025 § 309

§ 309

Yksityisen hoidon tuen kuntalisien korotus

Valmistelijat / lisätiedot:
Koiso-Kanttila Maija
Mattila Virpi
Reimars Mia
etunimi.sukunimi@espoo.fi
Puhelinnumero 09 816 21

Päätösehdotus

Esittelijä
Kasvun ja oppimisen toimialajohtaja Narvo-Akkola Merja

Kasvun ja oppimisen lautakunta päättää, että 1.3.2026 alkaen

1
yksityisen hoidon tuen hoitorahaan liittyvä kuntalisä alle 3-vuotiaan lapsen
varhaiskasvatukseen päiväkodissa ja ryhmäperhepäivähoidossa on 809
euroa kuukaudessa,

2
yksityisen hoidon tuen hoitorahaan liittyvä kuntalisä 3 vuotta täyttäneen
lapsen varhaiskasvatukseen päiväkodissa ja ryhmäperhepäivähoidossa on
535 euroa kuukaudessa,

3
yksityisen hoidon tuen hoitorahaan liittyvä kuntalisä alle 3-vuotiaan lapsen
varhaiskasvatukseen hoitajan kotona tapahtuvassa perhepäivähoidossa on
388 euroa kuukaudessa,

4
yksityisen hoidon tuen hoitorahaan liittyvä kuntalisä 3 vuotta täyttäneen
lapsen varhaiskasvatukseen hoitajan kotona tapahtuvassa
perhepäivähoidossa on 234 euroa kuukaudessa,

5
yksityisen hoidon tuen hoitorahaan liittyvä kuntalisä esiopetukseen
liittyvään varhaiskasvatukseen on 143 euroa kuukaudessa.

Käsittely

Esittelijän selostusosaan tekemä lisäys on huomioitu pöytäkirjassa.

Päätös

Kasvun ja oppimisen lautakunta:

Esittelijän ehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.

Selostus

Yksityisen hoidon tuki on lasten kotihoidon ja yksityisen hoidon tuesta annetun lain nojalla maksettava tuki. Lain mukaan yksityisen hoidon tuella olevista lapsista maksetaan hoitorahaa ja tulosidonnaista hoitolisää, joiden euromäärä on sidottu kansaneläkeindeksiin. Lisäksi kunta voi maksaa harkintansa mukaan kuntalisia, jotka korottavat hoitorahan ja hoitolisän euromäärää.

Kansaneläkelaitos (Kela) hoitaa lakisääteisten tukien maksamisen sekä erillisellä kunnan kanssa tehtävällä sopimuksella myös joidenkin kuntalaisien maksamisen omien ehtojensa mukaisesti. Kunnat vastaavat yksityisen hoidon tuen kaikkien osien rahoituksesta eli Espoon kaupunki korvaa Kelalle yksityisen hoidon tuella olevien espoolaislasten lakisääteiset kustannukset sekä Kelan maksamat kuntalisät.

Lisäksi perheet maksavat varhaiskasvatusmaksun yksityisestä varhaiskasvatuspalvelusta palveluntuottajalle. Maksu perustuu palveluntuottajan ja perheen väliseen sopimukseen, Espoon kaupunki ei ole sopimusosapuoli. Varhaiskasvatusmaksun enimmäiseuromäärä vaihtelee palveluntuottajittain, sen suuruutta ei säädellä.

Eduskunta on hyväksynyt syksyllä 2023 hallituksen esittämän lain, jonka mukaan useiden etuuksien määrä, mm. lasten hoidon tuet, jäädytetään vuoden 2023 tasoon vuosiksi 2024–2027. Näiden vuosien aikana ei siis tehdä indeksikorotuksia lakisääteisiin tuen osiin.

Lakisääteiset tuet 2023–2027:

Lapsi varhaiskasvatuksessa	2023–2027
	€
Lakisääteinen hoitoraha	192,28
Lakisääteinen hoitolisä	0–265,85

Lapsi esiopetukseen liittyvässä varhaiskasvatuksessa	2023–2027
	€
Lakisääteinen hoitoraha	70,75
Lakisääteinen hoitolisä	0–132,93

Yksityisen hoidon tuen kuntalisien korotusesitys

Espoon kaupunki maksaa lakisääteisten tukien lisäksi kuntalisiä yksityiseen varhaiskasvatukseen. Kuntalisiä on korotettu viimeksi 1.3.2025. Vuoden 2026 talousarvioon sisältyy varaus kuntalisien korotukselle kahdella prosentilla 1.3.2026 alkaen.

Kasvun ja oppimisen sekä Svenska rum lautakunnille esitetään talousarvion mukaisesti, että yksityisen hoidon tuen lapsikohtaiseen kuntalisän kokonaisuromäärään tehdään 1.3.2026 alkaen kahden prosentin korotus.

Yksityisen hoidon tuen kuntalisät nyt ja korotusesityksen jälkeen:

Päiväkoti ja ryhmäperhepäivähoito	Nykyinen kuntalisä €/kk	1.3.2026 alkaen kuntalisä €/kk	Korotus €/kk
alle 3-vuotias	793,00	809,00	16,00
3 vuotta täyttänyt	524,00	535,00	11,00
esiopetukseen liittyvä varhaiskasvatus	140,00	143,00	3,00

Perhepäivähoito hoitajan kotona	Nykyinen kuntalisä €/kk	1.3.2026 alkaen kuntalisä €/kk	Korotus €/kk
alle 3-vuotias	380,00	388,00	8,00
3 vuotta täyttänyt	229,00	234,00	5,00
esiopetukseen liittyvä varhaiskasvatus	140,00	143,00	3,00

Lisäksi Espoon kaupunki maksaa kuntalisää 100 euroa kuukaudessa hoitolisän korotuksena lapsista, joista maksetaan lakisääteistä tulosidonnaista hoitolisää.

Esiopetuksen osalta ei makseta yksityisen hoidon tukea, vaan se korvataan esiopetuksen järjestämispaikoiksi hyväksytyille yksityisille päiväkodeille erikseen. Korvaus on tällä hetkellä 530 euroa kuukaudessa.

Kunnat ovat tehneet erilaisia ratkaisuja yksityisen varhaiskasvatuksen tukemisessa. Yksityisen hoidon tuen kuntalisiä maksetaan kuutoskaupungeista Helsingissä, Vantaalla, Turussa ja Tampereella. Oheismateriaalissa on esimerkkejä kuntalisien euromääristä muissa kunnissa. Osa kunnista on keskittynyt kehittämään varhaiskasvatuksen

palvelusetelillä järjestettävää varhaiskasvatusta, minkä takia yksityisen hoidon tuen kuntalisien maksaminen on lopetettu.

Kun kuntalisistä on päätetty lautakunnissa, Espoon kaupunki tekee uuden sopimuksen Kelan kanssa kuntalisien maksamisesta lakisääteisten yksityisen hoidon tukien yhteydessä. Sopimus on tehtävä kaksi kuukautta ennen kuntalisämuutosten voimaantuloa, jotta Kelalle jää riittävästi aikaa tehdä tarvittavat muutokset tukien maksatukseen. Näin ollen kuntalisämuutoksista tulee päättää lautakuntien joulukuun kokouksissa, jotta ne voidaan toteuttaa 1.3.2026 alkaen.

Kevään 2026 aikana selvitetään toimenpiteitä yksityisen varhaiskasvatuksen 35 %:n osuuden nostamiseksi.

Päätöshistoria

Liitteet

Oheismateriaali

- Yksityisen hoidon tuen kuntalisiä, Espoon nykytila ja esitys 1.3.2026 alkaen, vertailu kuutoskaupunkeihin ja joihinkin lähikuntiin

Tiedoksi

Espoon kaupunki

Pöytäkirja

70/95

Kasvun ja oppimisen lautakunta

§ 310

10.12.2025

Asianumero 4494/02.05.02/2025

Kasvun ja oppimisen lautakunta 10.12.2025 § 310

§ 310

Päätös toiminta-avustushakemukseen

Valmistelijat / lisätiedot:
Rauman Maria

etunimi.sukunimi@espoo.fi
Puhelinnumero 09 816 21

Päätösehdotus

Esittelijä
Varhaiskasvatuksen johtaja Mattila Virpi

Kasvun ja oppimisen lautakunta hylkää UV Unlimited Oy:n tekemän toiminta-avustushakemuksen puistotätitoimintaan selostusosasta ilmenevin perustein.

Käsittely

Päätös

Kasvun ja oppimisen lautakunta:

Esittelijän ehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.

Selostus

UV Unlimited Oy on hakenut Espoon kaupungilta 16.11.2025 saapuneella hakemuksella toiminta-avustusta puistotätitoimintaan. Toiminta-avustusta on haettu 3 000–5 000 euroa vuodelle 2025. Vuoden 2026 osalta todetaan avustuksen olevan harkinnanvarainen, paikkakuntakohtainen avustus aloittamisen tueksi. Palvelun hinnaksi on arvioitu 50 € / lapsi / kuukausi.

Kunnan toiminnassa ja varojen käytössä on noudatettava talousarviota (kuntalaki 110 §). Talousarviossa hyväksytyt määrärahat ovat sitovia, eikä niitä saa käyttää muuhun kuin siihen tarkoitukseen, johon ne on varattu.

Espoon kaupunki voi myöntää toiminta-avustuksia ainoastaan talousarviossa varattujen määrärahojen puitteissa. Varhaiskasvatuksen toimialalla ei ole avustuksiin liittyviä hakuja, eikä talousarviossa ole varattu määrärahaa puistotätitoimintaan. Näin ollen kasvun ja oppimisen lautakunnalle esitetään avustushakemuksen hylkäämistä.

Espoon kaupunki

Pöytäkirja

71/95

Kasvun ja oppimisen lautakunta

§ 310

10.12.2025

Päätöshistoria

Liitteet

Oheismateriaali

- Ei julkaista Toiminta-avustushakemus puistotätitoimintaan (sisältää henkilötietoja)

Tiedoksi

UV Unlimited Oy

Kasvun ja oppimisen lautakunta 10.12.2025 § 311

§ 311

Englanninkielisen opetuksen oppilasvalintaperusteiden muuttamista koskevan päätöksen korjaaminen

Valmistelijat / lisätiedot:
Latvala Tero
Sirviö Jemina
Tuovinen Jonna
Gould Merivuokko
etunimi.sukunimi@espoo.fi
Puhelinnumero 09 816 21

Päätösehdotus

Esittelijä
Perusopetuksen johtaja Nurmi Juha

Kasvun ja oppimisen lautakunta

1
Päätää korjata 26.11.2025 § 291 päätöstään selostusosaan kirjatulla tavalla.

2
Hyväksyy englanninkielisen opetuksen oppilasvalintaperusteisiin tehdyn muutoksen. Liitteenä olevat oppilasvalintaperusteet tulevat voimaan 1.1.2026 lukien.

Käsittely

Päätös

Kasvun ja oppimisen lautakunta:

Esittelijän ehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.

Selostus

Kasvun ja oppimisen lautakunnan 26.11.2025 § 291 on päättänyt uusista englanninkielisen opetuksen oppilasvalintaperusteista. Päätöksenteon jälkeen on huomattu, että päätöksen liitteenä olevissa uusissa oppilasvalintaperusteissa kohdassa 1.3. on ollut puutteellinen kirjaus.

Espoossa vuosiluokkien 1–6 alakouluissa opiskelevat 6. luokan oppilaat hakevat vuosittain yläkouluun täyttämällä Hakemus peruskoulun 7. luokalle -lomakkeen. Poikkeuksena tästä ovat oppilaat, jotka opiskelevat yhtenäisissä peruskouluissa ja jatkavat kyseisissä kouluissa heille aiemmin tehtyjen oppilaaksiottoa koskevan päätösten mukaisesti.

Lautakunnan 26.11.2025 § 291 päätöksen liitteenä olevissa uusissa oppilasvalintaperusteissa yleisperiaatteisiin on kirjattu, että 6. luokalla (vuosiluokkien 1–6 alakoulussa) opiskeleva oppilas voi jatkaa kyseisessä opetuksessa 7. luokan alusta alkaen perusopetuksen loppuun asti, edellyttäen, että hakulomakkeella on ilmoitettu hakutoiveeksi kaikki opetusta tarjoavat koulut. Sama periaate on kirjattuna ruotsin kielikylpyopetuksen ja kaksikielisen opetuksen (suomi-englanti) oppilasvalintaperusteiden yleisperiaatteisiin. Oppilasvalintaperusteiden kohtaan 1.3. on kuitenkin jäänyt inhimillisen virheen seurauksena kirjaus ”Espoossa englanninkielisessä opetuksessa 6. luokalla opiskelleet oppilaat jatkavat kyseisessä opetuksessa ilman erillistä hakua”.

Englanninkielistä opetusta tarjotaan tällä hetkellä vuosiluokilla 1–6 Kivimiehen alakoulussa ja vuosiluokilla 1–9 Espoo International Schoolissa. Oppilasvalintaperusteiden kohtaa 1.3. ehdotetaan siksi tarkennettavaksi siten, että Espoossa englanninkielisessä opetuksessa 6. luokalla *yhtenäisessä peruskoulussa* opiskelevat oppilaat jatkavat kyseisessä koulussa ja opetuksessa ilman erillistä hakua. Lisäksi tarkennetaan, että Espoossa englanninkielisessä opetuksessa jatkavien *yhtenäisen peruskoulun oppilaiden ja 6. luokalla (vuosiluokkien 1–6 alakoulussa) opiskelleiden* oppilaiden valitsemisen jälkeen vapaana oleville oppilaspaikoille voidaan uusia hakijoita valita valintakokeen perusteella.

Päätöshistoria

Liitteet

7	Englanninkielisen opetuksen oppilasvalintaperusteet 1.1.2026 lukien

Oheismateriaali

-	Muutos

Tiedoksi

§ 312

Suomenkielisen varhaiskasvatuksen, perusopetuksen ja toisen asteen viranhaltijoiden sekä peruskoulujen johtokuntien päätökset

Päätösehdotus

Varhaiskasvatuksen johtaja Virpi Mattila:

Kasvun ja oppimisen lautakunta ei kuntalain 92 §:n perusteella ota käsiteltäväkseen seuraavia päätöksiä:

**Varhaiskasvatuksen johtaja
Hankinta-asiat**

3.12.2025 § 4

Duunitori.fi –työpaikkanäkyvyyden Supertason korostus - hankinta varhaiskasvatuksen avoimille tehtäville, vuosi 2026

Talousasiat

5.12.2025 § 41

Lisämäärärahan myöntäminen Junior Daycare oy:lle

5.12.2025 § 42

Lisämäärärahan myöntäminen Espoon Montessori-leikkikoulun kannatusyhdistys ry:lle

9.12.2025 § 43

Lisämäärärahan myöntäminen Montessori-lastentalo ry:lle

9.12.2025 § 44

Lisämäärärahan myöntäminen Everstinkadun päiväkodin kannatusyhdistys ry:lle

9.12.2025 § 45

Lisämäärärahan myöntäminen Espoon Montessori-leikkikoulun kannatusyhdistys ry:lle

Yleiset asiat

8.12.2025 § 13

Yhteistyösopimus Metropolia ammattikorkeakoulun kanssa

**Varhaiskasvatuksen aluepäällikkö, Espoonlahden varhaiskasvatus
Yleiset asiat**

4.12.2025 § 71

Päätös lapsen tukeen liittyvästä korvauksesta varhaiskasvatuksessa,
Albatross Päiväkodit Oy

9.12.2025 § 72

Päätös lapsen tukeen liittyvästä korvauksesta varhaiskasvatuksessa,
Peikkometsä Järvenperä

9.12.2025 § 73

Päätös lapsen tukeen liittyvästä korvauksesta varhaiskasvatuksessa,
Norlandia Linna

Perusopetuksen johtaja Juha Nurmi:

Kasvun ja oppimisen lautakunta ei kuntalain 92 §:n perusteella ota
käsiteltäväkseen seuraavia päätöksiä:

**Perusopetuksen johtaja
Henkilöstöasiat**

9.12.2025 § 19

Peruskoulun rehtori, 804004, vakinainen virkasuhde, Suomenkielinen
perusopetus, ESPOO-03-1586-25

**Hallintopalvelujen päällikkö, suomenkielinen perusopetus
Yleiset asiat**

28.11.2025 § 6

SUPE 32/2025 Päätös tutkimusluvan myöntämisestä tutkimukselle
Yhteiskuntaluokka ja eriytyvät pedagogiset käytänteet kaupunkikouluissa

5.12.2025 § 7

Salassa pidettävä

5.12.2025 § 8

SUPE 34/2025 Päätös tutkimusluvan myöntämisestä opinnäytetyölle
Espoolaisten luokanopettajien näkemyksiä ja kokemuksia koulujen ja
evangelisluterilaisten seurakuntien välisestä yhteistyöstä ja Luokka
loistamaan -hankkeesta

10.12.2025 § 9

SUPE 35/2025 Päätös tutkimusluvan myöntämisestä opinnäytetyölle
Valmistavan opetuksen opettajien näkemyksiä tilaratkaisujen vaikutuksesta
vastasaapuneiden oppilaiden integroitumiseen

**Rehtori, Haukilahden koulu
Henkilöstöasiat**

26.11.2025 § 2

Erityisopettaja, ottaminen määräaikaiseen virkasuhteeseen, Haukilahden koulu, ESPOO-03-1573-25

**Rehtori, Matinlahden koulu
Henkilöstöasiat**

9.12.2025 § 8

Luokanopettaja, 800170, määräaikainen virkasuhde, Matinlahden koulu, ESPOO-03-1649-25

**Rehtori, Niittykummun koulu
Henkilöstöasiat**

8.12.2025 § 1

Erityisopettaja, 949219, määräaikainen virkasuhde, Niittykummun koulu, ESPOO-03-1631-25

**Rehtori, Nöykkiön koulu
Henkilöstöasiat**

5.12.2025 § 6

Peruskoulun kuvataiteen lehtori, 802211, määräaikainen virkasuhde, Nöykkiön koulu, ESPOO-03-1657-25

**Rehtori, Ruusutorpan koulu
Henkilöstöasiat**

3.12.2025 § 4

Luokanopettaja, 801041, määräaikainen virkasuhde, Ruusutorpan koulu, ESPOO-03-1619-25

**Rehtori, Tiistilän koulu
Henkilöstöasiat**

8.12.2025 § 10

Peruskoulun fysiikan ja kemian lehtori, 803025, määräaikainen virkasuhde, Tiistilän koulu, ESPOO-03-1686-25

Peruskoulujen johtokuntien pöytäkirjat

Kaitaan koulun johtokunta 27.11.2025

vs. Toisen asteen koulutuksen johtaja Jaakko Turpeinen:

Kasvun ja oppimisen lautakunta ei kuntalain 92 §:n perusteella ota käsiteltäväkseen seuraavia päätöksiä:

vs. Koulutuspalvelupäällikkö, suomenkielinen toisen asteen koulutus ja nuorisopalvelut
Yleiset asiat

28.11.2025 § 4

Päätös tutkimusluvan myöntämisestä tutkimukselle Kuvitelmia tulevaisuuden työntekijäkansalaisista: Nuorten työhön liittyvät tulevaisuudenkuvat

28.11.2025 § 5

Päätös tutkimusluvan myöntämisestä tutkimukselle International Collaborative Study on Blue Education Curricula in Taiwan and Finland: A Longitudinal Investigation Integrating the EU BlueLightS Concept and the UNESCO Ocean Decade Literacy Framework

28.11.2025 § 6

Päätös tutkimusluvan myöntämisestä tutkimukselle Opiskelijoiden näkemyksiä ja kehitysehdotuksia oppimisen tuesta ja inklusiosta

28.11.2025 § 7

Päätös tutkimusluvan myöntämisestä tutkimukselle Kieli-identiteetti ja asenteet englannin kielen oppimista kohtaan lukiossa

1.12.2025 § 8

Päätös tutkimusluvan myöntämisestä tutkimukselle Artificiell intelligens i språkundervisningen - gymnasisters uppfattningar

Lukion rehtori, Viherlaakson lukio
Henkilöstöasiat

8.12.2025 § 4

Lukion äidinkielen ja kirjallisuuden lehtori, 800892, määräaikainen virkasuhde, Viherlaakson lukio, ESPOO-03-1650-25

Päätös

Kasvun ja oppimisen lautakunta:

Esittelijän ehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.

Asianumero 3720/01.01.01/2025

Kasvun ja oppimisen lautakunta 10.12.2025 § 313

§ 313

Oikaisuvaatimus määräaikaisen peruskoulun matematiikan ja kemian lehtorin valinnasta (uusi päätös)

Valmistelijat / lisätiedot:

Hurme Siiri

etunimi.sukunimi@espoo.fi

Puhelinnumero 09 816 21

Päätösehdotus

Esittelijä

Perusopetuksen johtaja Nurmi Juha

Kasvun ja oppimisen lautakunta

1

poistaa kasvun ja oppimisen lautakunnan päätöksen 26.11.2025 § 300.

2

hylkää Pohjois-Tapiolan koulun rehtorin päätöksestä 24.9.2025 § 8 tehdyt, 10.10.2025 ja 13.10.2025 saapuneet oikaisuvaatimukset. Kasvun ja oppimisen lautakunta hylkää vaatimukset päätöksen täytäntöönpanon keskeyttämisestä ja kieltämisestä.

Perustelut:

1

Päätöksessä on ollut hallintolain 50 §:n mukainen asiavirhe.

2

Pohjois-Tapiolan koulun rehtorin päätöksellä 24.9.2025 § 8 määräaikaiseen virkasuhteeseen valittu on huomioon ottaen koulutus ja kokemus sekä haastattelujen perusteella tehty kokonaisarviointi hakijoista tehtävään soveltuvin. Pohjois-Tapiolan koulun rehtori on valinnassa käyttänyt hänelle kuuluvaa harkintavaltaa. Harkintavaltaa ei ole käytetty syrjivästi. Päätös on syntynyt oikeassa järjestyksessä, päätöksentekijä ei ole ylittänyt toimivaltaansa eikä päätös ole muutoinkaan lainvastainen. Oikaisuvaatimus ei anna aiheutta päätöksen muuttamiseen.

Käsittely

Päätös

Kasvun ja oppimisen lautakunta:

Esittelijän ehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.

Selostus

Kasvun ja oppimisen lautakunnan päätöksessä 26.11.2025 § 300 on ollut hallintolain 50 §:n perusteella asiavirhe. Virhe on liittynyt oikaisuvaatimuksen tehneen asianosaisen kelpoisuuden arviointiin. Tämän vuoksi päätös poistetaan ja ratkaistaan uudelleen tällä päätöksellä.

Pohjois-Tapiolan koulun rehtori on päätöksellään 24.9.2025 § 8 valinnut matematiikan ja kemian lehtorin määräaikaiseen virkasuhteeseen ajalle 29.9.2025-30.5.2026.

Yksi hakijoista on 10.10.2025 tehnyt oikaisuvaatimuksen päätöksestä. Lisäksi espoolainen yhdistys kunnan jäsenenä on tehnyt oikaisuvaatimuksen päätöksestä 13.10.2025. Oikaisuvaatimukset ovat saapuneet määräajassa.

Virkaa hakenut on täydentänyt oikaisuvaatimustaan 17.10.2025, 26.11.2025 sekä 5.12.2025. Yhdistys on täydentänyt oikaisuvaatimustaan 14.10.2025, 17.10.2025 klo 9.03, 17.10.2025 klo 9.26, 20.10.2025 klo 10.14, 20.10.2025 klo 10.52 sekä 20.10.2025 klo 11.37.

Oikaisuvaatimuksissa vaaditaan päätöksen kumoamista sekä päätöksen täytäntöönpanon keskeyttämistä ja kieltämistä. Oikaisuvaatimuksissa katsotaan, että oikaisuvaatimuksen tehnyt hakija olisi virkaan kelpoinen ja ansioituneempi kuin virkaan valittu. Oikaisuvaatimusten mukaan päätös on syntynyt virheellisessä järjestyksessä, päätöksen tehnyt viranomaisen on ylittänyt toimivaltansa ja päätös on muutenkin lainvastainen. Oikaistuvaatimusten mukaan virkaan valittu ei täytä jokaista viran kelpoisuusvaatimuksista. Oikaisuvaatimuksissa katsotaan, että kyse on ikäsyrjinnästä.

Virkaa hakeneen oikaisuvaatimuksen täydennyksissä 26.11.2025 sekä 5.12.2025 katsotaan, että päätöksen esittelijä sekä valmistelija ovat jäävejä ilmeisen puolueellisuuden takia hoitamaan tätä tai muita virkaa hakeneen oikaisuvaatimuksia.

Kunnan jäsenen oikaisuvaatimuksessa katsotaan, että Espoon kaupungin viranhaltijat ovat epärehellisiä ja harjoittavat syrjintää tietoisesti. Oikaisuvaatimuksessa katsotaan, että hakijoina oli monia henkilöitä, jotka olivat huomattavasti valittua ansioituneempia virkasuhteeseen.

Oikaisuvaatimuksen tehneeltä asianosaiselta on pyydetty lisäselvityksenä hänen kelpoisuutensa osoittavia asiakirjoja. Oikaisuvaatimuksen tehnyt asianosainen on toimittanut lisäselvityksenä asiakirjoja, joista hänen kelpoisuutensa ei käy ilmi.

Oikaisuvaatimukset on annettu tiedoksi tehtävään valitulle ja hänellä on varattu tilaisuus antaa lausuma asiassa. Tehtävään valittu ei ole antanut lausumaa määräajassa.

Hakuilmoitus

Tehtävä oli julkisessa haussa 19.8.2025-2.9.2025.

Kelpoisuusvaatimuksena tehtävään on peruskoulun matematiikan ja kemian lehtorin kelpoisuus.

Hakuilmoituksen mukaisesti tehtävässä edellytetään erinomaisia vuorovaikutus- ja yhteistyötaitoja sekä kykyä hyödyntää nykyaikaisia opetusmenetelmiä ja välineitä erilaiset oppijat huomioiden.

Hakuilmoituksen mukaisesti tehtävässä arvostetaan kokemusta yhtenäiskoulussa opettamisesta, luokanvalvojuudesta peruskoulussa, halua kehittää omien oppiaineiden opetusta sekä perehtyneisyyttä oppimisen tuen uudistukseen.

Kelpoisuus

Peruskoulun aineenopettajan kelpoisuus määräytyy opetustoimen henkilöstön kelpoisuusvaatimuksista annetun asetuksen (986/1998, kelpoisuusasetus) 5 §:n mukaan.

Aineenopetusta on kelpoinen antamaan henkilö, joka on suorittanut:

- 1) ylemmän korkeakoulututkinnon;
- 2) kussakin opetettavassa aineessa vähintään 60 opintopisteen laajuiset aineenopettajan koulutukseen kuuluvat opetettavan aineen opinnot, jotka ovat oppiaineen tai siihen rinnastettavan kokonaisuuden perusopinnot ja aineopinnot; sekä
- 3) vähintään 60 opintopisteen tai vähintään 35 opintoviikon laajuiset opettajan pedagogiset opinnot.

Sen estämättä, mitä edellä 2 kohdassa säädetään, kelpoisuuden tuottavat osaltaan kussakin opetettavassa aineessa aineenopettajan koulutukseen

kuuluvat opetettavan aineen opinnot, jotka sisältävät yliopistossa suoritettut perus- ja aineopinnot, laajuudeltaan yhteensä vähintään 35 opintoviikkoa.

Haastattelut

Hakuajan puitteissa saapui 17 hakemusta. Hakijoista 0 oli hakemuksen perusteella kelpoisuusvaatimukset täyttäviä.

Haastatteluun kutsuttiin 5 hakijaa hakemusten perusteella. Yksi haastatteluun kutsutuista perui hakemuksensa ennen haastattelua.

Perustuslain mukaiset nimitysperusteet

Kunnan ja hyvinvointialueen viranhaltijasta annetun lain 6 §:n mukaan virkasuhteeseen ottamisen yleisistä perusteista säädetään perustuslaissa.

Perustuslain 125.2 §:n mukaisia yleisiä nimitysperusteita ovat taito, kyky ja koeteltu kansalaiskunto. Taidolla tarkoitetaan koulutuksella ja kokemuksella hankittuja tietoja ja taitoja. Kyvyllä viitataan tuloksellisen työskentelyn edellyttämiin henkilökohtaisiin ominaisuuksiin kuten luontaiseen lahjakkuuteen, järjestelykykyyn, aloitteellisuuteen ja muihin vastaaviin tehtävän hoitamisen kannalta tarpeellisiin kykyihin. Koetellulla kansalaiskunnolla tarkoitetaan yleisessä kansalaistoiminnassa saatuja viran hoidon kannalta merkityksellisiä ansioita sekä nuhteetonta käytöstä.

Perustuslain mukaiset nimitysperusteet ovat tulkinnanvaraisuutensa vuoksi oikeudelliselta sitovuudeltaan väljiä. Virantäyttöön kuuluu myös harkintavaltaa. Nimitysperusteiden soveltamisen yhteydessä harkintavalta ilmenee muun muassa viranomaisen oikeutena määritellä viran työtehtävät, painottaa nimitysperusteita tehtävien mukaisesti sekä päättää siitä, mikä merkitys viranhakijoiden erilaisille ansioille on annettava.

Perustuslain yleisiä nimitysperusteita tulee tulkita yhteydessä kyseisen viran yleisiin ja erityisiin kelpoisuusehtoihin. Tällöin huomioidaan myös viran nimi ja tehtäväpiiri sekä virkaan kuuluvat konkreettiset työtehtävät.

Valitun ja oikaisuvaatimuksen tekijän ansiovertailu on oheismateriaalina.

Kannanotot oikaisuvaatimusten väitteisiin

Oikaisuvaatimuksessa vedotaan siihen, että Pohjois-Tapiolan koulun rehtori olisi ylittänyt toimivaltansa. Espoon kaupungin suomenkielisen perusopetuksen tulosyksikön toimintaohjeiden kohdan 4.2 mukaisesti koulun rehtori on toimivaltainen ottamaan välittömästi alaisuudessaan olevan määräaikaisen henkilöstön. Pohjois-Tapiolan koulun rehtori ei ole ylittänyt toimivaltaansa.

Oikaisuvaatimuksessa katsotaan, että valinta ei ole tarkoituksenmukainen ja katsotaan, että haussa olisi ollut valita ansioituneempi hakija ja että valinta on ollut syrjivä (ikäsyryntä).

Oikeuskäytännössä (esim. KHO 2005:44) on painotettu kokonaisharkintaa, missä kunnan oma käsitys koulun tarpeista ja tavoitteista sekä niiden edellyttämästä rekrytointitarpeesta saa sijaa muodollisten kriteerien ohitse.

Oikeuskäytännön (esim. KHO:2006:93) mukaisesti viranhakumenettelyn luonteeseen kuuluu se, että useista hakijoista vain osa kutsutaan haastatteluun. Viranhakijoiden keskimääräisestä iästä suuntaan tai toiseen poikkeava ikä ei sellaisenaan anna aihetta olettaa ikäsyryntää.

Oikaisuvaatimuksessa väitetään, että oikaisuvaatimuksen tehnyt virkaa hakenut asianosainen olisi tosiasiallisesti kelpoinen, vaikka hänet on rekrytointiprosessissa hakemuksen perusteella merkitty ei-kelpoiseksi. Asianosaista on pyydetty toimittamaan todistukset, joista hänen kelpoisuutensa käy ilmi. Asianosainen on määrääjässä toimittanut kemian opintojen osalta opintosuoritusotteen vuodelta 1991 sekä pedagogisten opintojen osalta Haaga-Helian ammatillisen opettajakorkeakoulun myöntämän AmO-todistuksen.

Kemian opintojen osalta oikaisuvaatimuksen tekijä vetoaa siihen, että kelpoisuusasetus on astunut voimaan vasta 1998. Hänellä ei näin ollen ole vuonna 1991 suoritetuista opinnoista vastaavuustodistusta, sillä ne eivät olleet tällöin vielä käytössä. Liitteenä hän on toimittanut Jyväskylän yliopiston koulutussuunnittelijan vastauksen, jonka mukaan oikaisuvaatimuksen tekijän suorittamat opinnot vastaavat kemian aineenopettajan opintoja, 60 op.

Ennen kelpoisuusasetuksen voimaantuloa opettajan kelpoisuudesta säädettiin muun muassa peruskouluasetuksessa (718/1984). Peruskouluasetuksen 98 §:n mukaan aineenopettajan virkaan on kelpoinen henkilö, joka on suorittanut ylemmän korkeakoulututkinnon ja siinä tai erillisinä aineenopettajan kasvatustieteelliset opinnot sekä aineenopettajan koulutusohjelmaan tai suuntautumisvaihtoehtoon kuuluvat opetettavan aineen opinnot tai niitä vastaavat opinnot virkaan kuuluvassa aineessa. Vastaavuus on osoitettava korkeakoulun antamalla todistuksella.

Oikaisuvaatimuksen tekijä ei ole toimittanut vastaavuustodistusta kemian opinnoistaan. Myös kelpoisuusasetusta edeltänyt lainsäädäntö on edellyttänyt vastaavuustodistuksella opintojen vastaavuuden osoittamista. Näin ollen kelpoisuusvaatimus ei täyty kemian osalta.

Valintaprosessin aikana haastateltuja hakijoita on ollut yhteensä 5. Haastatteluvalintoja ei ole tehty iän vaan hakemusten perusteella.

Oikaisuvaatimuksen tehneellä hakijalla on laajat opinnot, mutta hänen kokemuksensa opettajan tehtävistä on huomattavasti lyhyempi kuin valitulla. Oikaisuvaatimuksen tekijää ei ole haastateltu. Viranhakumenettelyn luonteeseen kuuluu, että vain osa hakijoista kutsutaan haastatteluun. Oheismateriaalina on ansiovertailu valitun ja oikaisuvaatimuksen tekijän osalta. Oikaisuvaatimuksen tekijä ei ole ansioituneempi kuin valittu.

Oikaisuvaatimuksen tehnyt hakija katsoo, että asian esittelijä sekä valmistelija ovat ilmeisen puolueellisuuden takia jäävejä asiassa.

Hallintolain 28 §:ssä ja kuntalain 97 §:ssä säädetään esteellisyydestä. Esteellisyys voi muodostua esim. silloin, jos luottamus viranhaltijan puolueettomuuteen erityisestä syystä vaarantuu.

Kunnan sisäiseen muutoksenhakuun kuuluu oikaisuvaatimusmenettely. Asiaa aiemmin käsitellyt viranhaltija ei tule viranhaltijana esteelliseksi käsittelemään asiaa kunnan toimielimessä (esim. KHO 29.2.2000 T 397). Estettä ei ole myöskään sille, että viranhaltija valmistelee ja/tai esittelee toimielimelle oikaisuvaatimusasian, jonka tekijä on myös aiemmin tehnyt oikaisuvaatimuksia, joita sama viranhaltija on esitellyt ja/tai valmistellut.

Valintapäätös on perustunut hakijoiden koulutukseen ja kokemukseen sekä hakuilmoituksen mukaisiin arvostettaviin asioihin. Asiassa ei ole toimittu syrjivästi tai muutoinkaan lainvastaisesti.

Yhteenveto

Pohjois-Tapiolan koulun rehtorin päätös on perustunut kokonaisharkintaan siitä, kenellä hakijoista on arvioitu olevan parhaat edellytykset tehtävän menestykselliseen hoitamiseen. Valintapäätös on tehty hakuilmoituksen mukaisten edellytysten ja arvostettavien asioiden perusteella. Päätöstä tehtäessä on koulutuksen ja työkokemuksen lisäksi huomioitu haastattelut ja niissä esiin tulleet seikat. Virkasuhteeseen valitulla on edellä mainittu kokonaisharkinta huomioon ottaen katsottu olevan hakijoista parhaat edellytykset tehtävän menestykselliseen hoitamiseen.

Pohjois-Tapiolan koulun rehtorin päätös ei ole lain vastainen. Oikaisuvaatimus tulee hylätä.

Täytäntöönpanon keskeyttämistä ja kieltämistä koskeva vaatimus

Oikaisuvaatimuksessa on vaadittu päätöksen täytäntöönpanon keskeyttämistä ja täytäntöönpanon kieltämistä.

Kuntalain 143 §:n mukaan päätös voidaan panna täytäntöön ennen kuin se on saanut lainvoiman. Täytäntöönpanoon ei kuitenkaan saa ryhtyä, jos

oikaisuvaatimus tai valitus käy täytäntöönpanon johdosta hyödyttömäksi taikka jos oikaisuvaatimuksen käsittelevä toimielin tai valitusviranomainen kieltää täytäntöönpanon.

Koska oikaisuvaatimus esitetään hylättäväksi, myös täytäntöönpanon keskeyttämistä ja kieltämistä koskevat vaatimukset tulee hylätä.

Päätöshistoria

Liitteet

Oheismateriaali

- Ei julkaista Pohjois-Tapiolan koulun rehtorin päätös 24.9.2025 § 8 (sisältää henkilötietoja)
- Hakuilmoitus
- Ei julkaista Asianosaisen oikaisuvaatimus 10.10.2025 (sisältää henkilötietoja)
- Ei julkaista Kunnan jäsenen oikaisuvaatimus 13.10.2025 (sisältää henkilötietoja)
- Ei julkaista Lisäys kunnan jäsenen oikaisuvaatimukseen 14.10.2025 (sisältää henkilötietoja)
- Ei julkaista Lisäys kunnan jäsenen oikaisuvaatimukseen 17.10.2025 klo 9.03 (sisältää henkilötietoja)
- Ei julkaista Lisäys kunnan jäsenen oikaisuvaatimukseen 17.10.2025 klo 9.26 (sisältää henkilötietoja)
- Ei julkaista Lisäys asianosaisen oikaisuvaatimukseen 17.10.2025 (sisältää henkilötietoja)
- Ei julkaista Lisäys kunnan jäsenen oikaisuvaatimukseen 20.10.2025 klo 10.14 (sisältää henkilötietoja)
- Ei julkaista Lisäys kunnan jäsenen oikaisuvaatimukseen 20.10.2025 klo 10.52 (sisältää henkilötietoja)
- Ei julkaista Lisäys kunnan jäsenen oikaisuvaatimukseen 20.10.2025 klo 11.37 (sisältää henkilötietoja)
- Ei julkaista Lisäys asianosaisen oikaisuvaatimukseen 26.11.2025 (sisältää henkilötietoja)
- Ei julkaista Lisäys asianosaisen oikaisuvaatimukseen 5.12.2025 (sisältää henkilötietoja)
- Ei julkaista Ansiovertailu (sisältää henkilötietoja)

Tiedoksi

Espoon kaupunki

Pöytäkirja

85/95

Kasvun ja oppimisen lautakunta

§ 314

10.12.2025

Asianumero 4506/12.01.06/2025

Kasvun ja oppimisen lautakunta 10.12.2025 § 314

§ 314

Salassa pidettävä opiskelija-asia (JulkL 24 §)

Valmistelijat / lisätiedot:
Yli-Luoma Emmi

etunimi.sukunimi@espoo.fi
Puhelinnumero 09 816 21

Päätösehdotus

Esittelijä

Käsittely

Päätös

Selostus

Päätöshistoria

Liitteet

Oheismateriaali

Tiedoksi

Espoon kaupunki

Pöytäkirja

86/95

Kasvun ja oppimisen lautakunta

§ 315

10.12.2025

Asianumero 4460/12.07.00/2025

Kasvun ja oppimisen lautakunta 10.12.2025 § 315

§ 315

Oikaisuvaatimus varhaiskasvatuksen asiakasmaksupäätöksistä (Salassa pidettävä asia, JulkL 24 §)

Valmistelijat / lisätiedot:
Yli-Luoma Emmi

etunimi.sukunimi@espoo.fi
Puhelinnumero 09 816 21

Päätösehdotus

Esittelijä

Käsittely

Päätös

Selostus

Päätöshistoria

Liitteet

Oheismateriaali

Tiedoksi

Muutoksenhakuohje koskee pykäläiä: § 303, § 304, § 305, § 308, § 312

Muutoksenhakukielto

Edellä mainitusta päätöksestä, joka koskee vain asian valmistelua tai täytäntöönpanoa, ei saa kuntalain (410/2015) 136 §:n mukaan hakea muutosta.

Muutoksenhakuohje koskee pykäläiä: § 306, § 307, § 309, § 310, § 311

Oikaisuvaatimusohje

Tähän päätökseen tyytymätön voi tehdä kirjallisen oikaisuvaatimuksen. Päätökseen ei saa hakea muutosta valittamalla tuomioistuimeen.

Oikaisuvaatimusoikeus

Oikaisuvaatimuksen saa tehdä:

- se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa (asianosainen), sekä
- kunnan jäsen
- kuntien yhteisen toimielimen päätöksestä sopimukseen osallinen kunta ja sen jäsen.

Oikaisuvaatimusaika

Oikaisuvaatimus on tehtävä 14 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista.

Oikaisuvaatimusaika viranhaltijalain 37 §:ssä tarkoitettua irtisanomista koskevasta päätöksestä alkaa kuitenkin kulua vasta 40 §:n 1 momentissa säädetyn irtisanomisajan päättymisestä. Sama koskee valitusaikaa silloin, kun 37 §:ssä tarkoitetun irtisanomista koskevan päätöksen on tehnyt valtuusto tai kuntalain 58 §:n 1 momentissa tarkoitettu kuntayhtymän toimielin.

Oikaisuvaatimus on toimitettava kunnan kirjaamoon määräajan viimeisenä päivänä ennen kirjaamon aukioloajan päättymistä.

Asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, seitsemän päivän kuluttua kirjeen lähettämisestä, saantitodistuksen osoittamana aikana tai erilliseen tiedoksisaantitodistukseen merkittynä aikana. Käytettäessä tavallista sähköistä tiedoksiantoa asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, kolmantena päivänä viestin lähettämisestä.

Kunnan jäsenen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon seitsemän päivän kuluttua siitä, kun pöytäkirja on nähtävänä yleisessä tietoverkossa.

Tiedoksisaantipäivää ei lueta oikaisuvaatimusaikaan. Jos oikaisuvaatimusajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, joului- tai juhannusaatto tai arkilauantai, saa oikaisuvaatimuksen tehdä ensimmäisenä arkipäivänä sen jälkeen.

Oikaisuvaatimusviranomainen

Viranomainen, jolle oikaisuvaatimus tehdään on kasvun ja oppimisen lautakunta.

Oikaisuvaatimuksen toimittaminen

Käyntiosoite: Siltakatu 11, Kauppakeskus Entresse, kolmas kerros
Virka-aika: ma-pe 10.00 - 15.45
Postiosoite: Espoon kirjaamo, PL 1
02070 ESPOON KAUPUNKI
Sähköposti: kirjaamo@espoo.fi
Telekopio: +358-(0)9-816 22495
Vaihe: +358-(0)9-81621

Oikaisuvaatimuksen muoto ja sisältö

Oikaisuvaatimus on tehtävä kirjallisesti. Myös sähköinen asiakirja täyttää vaatimuksen kirjallisesta muodosta.

Oikaisuvaatimuksessa on ilmoitettava:

- päätös, johon haetaan oikaisua
- miten päätöstä halutaan oikaistavaksi
- millä perusteella oikaisua vaaditaan.

Oikaisuvaatimuksessa on lisäksi ilmoitettava tekijän nimi, kotikunta, postiosoite ja puhelinnumero.

Jos oikaisuvaatimuspäätös voidaan antaa tiedoksi sähköisenä viestinä, yhteystietona pyydetään ilmoittamaan myös sähköpostiosoite.

Muutoksenhakuohje koskee pykälää: § 313

Valitusosoitus

Tähän päätökseen haetaan muutosta kunnallisvalituksella.

Valitusoikeus

Oikaisuvaatimuksen johdosta annettuun päätökseen saa hakea muutosta kunnallisvalituksella vain se, joka on tehnyt alkuperäistä päätöstä koskevan oikaisuvaatimuksen.

Mikäli alkuperäinen päätös on oikaisuvaatimuksen johdosta muuttunut, saa tähän päätökseen hakea muutosta kunnallisvalituksella myös:

- se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa (asianosainen), sekä
- kunnan jäsen.

Valitusaika

Kunnallisvalitus on tehtävä 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista.

Valitus on toimitettava valitusviranomaiselle viimeistään valitusajan viimeisenä päivänä ennen valitusviranomaisen aukioloajan päättymistä.

Asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, seitsemän päivän kuluttua kirjeen lähettämisestä. Käytettäessä tavallista sähköistä tiedoksiantoa asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, kolmantena päivänä viestin lähettämisestä.

Kunnan jäsenen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon seitsemän päivän kuluttua siitä, kun pöytäkirja on nähtävänä yleisessä tietoverkossa.

Tiedoksisaantipäivää ei lueta valitusaikaan. Jos valitusajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, joului- tai juhannusaatto tai arkilauantai, saa valituksen tehdä ensimmäisenä arkipäivänä sen jälkeen.

Valitusperusteet

Kunnallisvalituksen saa tehdä sillä perusteella, että

- päätös on syntynyt virheellisessä järjestyksessä,
- päätöksen tehnyt viranomainen on ylittänyt toimivaltansa tai
- päätös on muuten lainvastainen.

Valittajan tulee esittää valituksen perusteet ennen valitusajan päättymistä.

Valitusviranomainen

Kunnallisvalitus tehdään Helsingin hallinto-oikeudelle.

Käyntiosoite: Radanrakentajantie 5, 00520 Helsinki
Postiosoite: Radanrakentajantie 5, 00520 Helsinki

Puhelin: Asiakaspalvelu/kirjaamo 029 56 42069
Faksi: 029 56 42079
Sähköposti: helsinki.hao(at)oikeus.fi (Huom. korvaa sähköpostiosoite at @-merkillä)
Puhelinvaihde: 029 56 42000
Virastoaika: ma - pe klo 8.00 - 16.15

Valituksen voi tehdä myös hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelussa osoitteessa <https://asiointi2.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet>.

Valituksen muoto ja sisältö

Valitus on tehtävä kirjallisesti. Myös sähköinen asiakirja täyttää vaatimuksen kirjallisesta muodosta.

Valituksessa on ilmoitettava:

- 1) päätös, johon haetaan muutosta (valituksen kohteena oleva päätös);
- 2) miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi (vaatimukset);
- 3) vaatimusten perustelut;
- 4) mihin valitusoikeus perustuu, jos valituksen kohteena oleva päätös ei kohdistu valittajaan.

Valituksessa on lisäksi ilmoitettava valittajan nimi ja yhteystiedot. Jos puhevaltaa käyttää valittajan laillinen edustaja tai asiamies, myös tämän yhteystiedot on ilmoitettava. Yhteystietojen muutoksesta on valituksen vireillä ollessa ilmoitettava viipymättä hallintotuomioistuimelle.

Valituksessa on ilmoitettava myös se postiosoite ja mahdollinen muu osoite, johon oikeudenkäyntiin liittyvät asiakirjat voidaan lähettää (prosessiosoite). Mikäli valittaja on ilmoittanut enemmän kuin yhden prosessiosoitteen, voi hallintotuomioistuin valita, mihin ilmoitetuista osoitteista se toimittaa oikeudenkäyntiin liittyvät asiakirjat.

Valitukseen on liitettävä:

- 1) valituksen kohteena oleva päätös valitusosoituksineen;
- 2) selvitys siitä, milloin valittaja on saanut päätöksen tiedoksi, tai muu selvitys valitusajan alkamisen ajankohdasta;
- 3) asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle.

Oikeudenkäyntimaksu

Muutoksenhakuasian vireille panijalta peritään oikeudenkäyntimaksu sen mukaan kuin tuomioistuinmaksulaissa (1020/2024) säädetään. Lisätietoja valituksen maksullisuudesta saa valitusviranomaiselta sekä tuomioistuinlaitoksen sivustolta.

Muutoksenhakuohje koskee pykälää: § 314

Valitusosoitus

Tähän päätökseen haetaan muutosta hallintovalituksella.

Valitusoikeus

Tähän päätökseen saa hakea muutosta se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa ja se, jonka valitusoikeudesta laissa erikseen säädetään. Viranomaisen saa hakea muutosta valittamalla myös, jos valittaminen on tarpeen viranomaisen valvottavana olevan yleisen edun vuoksi.

Valitusaika

Valitus on tehtävä 14 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista.

Valitus on toimitettava valitusviranomaiselle viimeistään valitusajan viimeisenä päivänä ennen valitusviranomaisen aukioloajan päättymistä.

Asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, seitsemän päivän kuluttua kirjeen lähettämisestä. Päätöksen katsotaan tulleen viranomaisen tietoon kuitenkin kirjeen saapumispäivänä.

Käytettäessä tavallista sähköistä tiedoksiantoa asianomaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, kolmantena päivänä viestin lähettämisestä.

Tiedoksisaantipäivää ei lueta valitusaikaan. Jos valitusajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, joului- tai juhannusaatto tai arkilauantai, saa valituksen tehdä ensimmäisenä arkipäivänä sen jälkeen.

Valituskirjelmän toimittaminen

Valituskirjelmä on toimitettava valitusajan kuluessa Helsingin hallinto-oikeudelle osoitteella:

Käyntiosoite: Radanrakentajantie 5, 00520 Helsinki

Postiosoite: Radanrakentajantie 5, 00520 Helsinki

Puhelin: Asiakaspalvelu/kirjaamo 029 56 42069

Faksi: 029 56 42079

Sähköposti: helsinki.hao(at)oikeus.fi (Huom. korvaa sähköpostiosoite at @-merkillä)

Puhelinvaihde: 029 56 42000

Virastoaika: ma - pe klo 8.00 - 16.15

Valituksen voi tehdä myös hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelussa osoitteessa <https://asiointi.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet>.

Valituksen muoto ja sisältö

Valitus on tehtävä kirjallisesti. Myös sähköinen asiakirja täyttää vaatimuksen kirjallisesta muodosta.

Valituksessa on ilmoitettava:

4) päätös, johon haetaan muutosta (valituksen kohteena oleva päätös);

- 5) miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi (vaatimukset);
- 6) vaatimusten perustelut;
- 7) mihin valitusoikeus perustuu, jos valituksen kohteena oleva päätös ei kohdistu valittajaan.

Valituksessa on lisäksi ilmoitettava valittajan nimi ja yhteystiedot. Jos puhevaltaa käyttää valittajan laillinen edustaja tai asiamies, myös tämän yhteystiedot on ilmoitettava. Yhteystietojen muutoksesta on valituksen vireillä ollessa ilmoitettava viipymättä hallintotuomioistuimelle.

Valituksessa on ilmoitettava myös se postiosoite ja mahdollinen muu osoite, johon oikeudenkäyntiin liittyvät asiakirjat voidaan lähettää (prosessiosoite). Mikäli valittaja on ilmoittanut enemmän kuin yhden prosessiosoitteen, voi hallintotuomioistuin valita, mihin ilmoitetuista osoitteista se toimittaa oikeudenkäyntiin liittyvät asiakirjat.

Valitukseen on liitettävä:

- 8) valituksen kohteena oleva päätös valitusosoituksineen;
- 9) selvitys siitä, milloin valittaja on saanut päätöksen tiedoksi, tai muu selvitys valitusajan alkamisen ajankohdasta;
- 10) asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle.

Oikeudenkäyntimaksu

Muutoksenhakuasian vireille panijalta peritään oikeudenkäyntimaksu sen mukaan kuin tuomioistuinmaksulaissa (1455/2015) ja sen nojalla annetussa asetuksessa 1020/2024 säädetään. Lisätietoja valituksen maksullisuudesta saa valitusviranomaiselta sekä tuomioistuinlaitoksen sivustolta.

Muutoksenhakuohje koskee pykälää: § 315

Valitusosoitus

Tähän päätökseen haetaan muutosta hallintovalituksella.

Valitusoikeus

Tähän päätökseen saa hakea muutosta se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa ja se, jonka valitusoikeudesta laissa erikseen säädetään. Viranomaisen saa hakea muutosta valittamalla myös, jos valittaminen on tarpeen viranomaisen valvottavana olevan yleisen edun vuoksi.

Valitusaika

Valitus on tehtävä 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista.

Valitus on toimitettava valitusviranomaiselle viimeistään valitusajan viimeisenä päivänä ennen valitusviranomaisen aukioloajan päättymistä.

Asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, seitsemän päivän kuluttua kirjeen lähettämisestä. Päätöksen katsotaan tulleen viranomaisen tietoon kuitenkin kirjeen saapumispäivänä.

Käytettäessä tavallista sähköistä tiedoksiantoa asianomaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, kolmantena päivänä viestin lähettämisestä.

Tiedoksisaantipäivää ei lueta valitusaikaan. Jos valitusajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, joului- tai juhannusaatto tai arkilauantai, saa valituksen tehdä ensimmäisenä arkipäivänä sen jälkeen.

Valituskirjelmän toimittaminen

Valituskirjelmä on toimitettava valitusajan kuluessa Helsingin hallinto-oikeudelle osoitteella:

Käyntiosoite: Radanrakentajantie 5, 00520 Helsinki

Postiosoite: Radanrakentajantie 5, 00520 Helsinki

Puhelin: Asiakaspalvelu/kirjaamo 029 56 42069

Faksi: 029 56 42079

Sähköposti: helsinki.hao(at)oikeus.fi (Huom. korvaa sähköpostiosoite at @-merkillä)

Puhelinvaihde: 029 56 42000

Virastoaika: ma - pe klo 8.00 - 16.15

Valituksen voi tehdä myös hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelussa osoitteessa <https://asiointi.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet>.

Valituksen muoto ja sisältö

Valitus on tehtävä kirjallisesti. Myös sähköinen asiakirja täyttää vaatimuksen kirjallisesta muodosta.

Valituksessa on ilmoitettava:

11) päätös, johon haetaan muutosta (valituksen kohteena oleva päätös);

- 12) miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi (vaatimukset);
- 13) vaatimusten perustelut;
- 14) mihin valitusoikeus perustuu, jos valituksen kohteena oleva päätös ei kohdistu valittajaan.

Valituksessa on lisäksi ilmoitettava valittajan nimi ja yhteystiedot. Jos puhevaltaa käyttää valittajan laillinen edustaja tai asiamies, myös tämän yhteystiedot on ilmoitettava. Yhteystietojen muutoksesta on valituksen vireillä ollessa ilmoitettava viipymättä hallintotuomioistuimelle.

Valituksessa on ilmoitettava myös se postiosoite ja mahdollinen muu osoite, johon oikeudenkäyntiin liittyvät asiakirjat voidaan lähettää (prosessiosoite). Mikäli valittaja on ilmoittanut enemmän kuin yhden prosessiosoitteen, voi hallintotuomioistuin valita, mihin ilmoitetuista osoitteista se toimittaa oikeudenkäyntiin liittyvät asiakirjat.

Valitukseen on liitettävä:

- 15) valituksen kohteena oleva päätös valitusosoituksineen;
- 16) selvitys siitä, milloin valittaja on saanut päätöksen tiedoksi, tai muu selvitys valitusajan alkamisen ajankohdasta;
- 17) asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle.

Oikeudenkäyntimaksu

Muutoksenhakuasian vireille panijalta peritään oikeudenkäyntimaksu sen mukaan kuin tuomioistuinmaksulaissa (1455/2015) ja sen nojalla annetussa asetuksessa 1020/2024 säädetään. Lisätietoja valituksen maksullisuudesta saa valitusviranomaiselta sekä tuomioistuinlaitoksen sivustolta.